

GEMEENTE DRUTEN

VOORONTWERP

BESTEMMINGSPLAN

AFFERDENSE EN DEESTSE UITERWAARDEN 2008

Opdrachtnummer	: 77. 03
Datum	: april 2008
Versie	: 3
Auteurs	: <i>mRO</i> b.v. :
Vastgesteld d.d.	:
Goedgekeurd	:

INHOUD VAN DE TOELICHTING

1	INLEIDING	5
1.1	ALGEMEEN	5
1.2	AANLEIDING	5
1.3	DOEL	6
1.4	VOORGESCHIEDENIS	7
1.5	LIGGING EN BEGRENZING PLANGEBIED	8
1.6	VIGERENDE BESTEMMINGSPANNEN	9
1.7	OPZET VAN DE TOELICHTING	9
2	BESCHRIJVING BESTAANDE SITUATIE	11
2.1	LANDSCHAP	12
2.2	BEDRIJFVIGHEID	14
2.3	WONEN	14
2.4	RECREATIE	15
3	BELEIDSKADER	17
3.1	RIJKSBELEID	17
3.1.1	<i>Europese Kaderrichtlijn Water</i>	<i>17</i>
3.1.2	<i>Nota Ruimte</i>	<i>17</i>
3.1.3	<i>Ruimte voor de Rivier (PKB)</i>	<i>19</i>
3.1.4	<i>Beleidslijn grote rivieren</i>	<i>19</i>
3.1.5	<i>Waterwet</i>	<i>20</i>
3.1.6	<i>Flora- en faunawet</i>	<i>20</i>
3.1.7	<i>Natuurbeschermingswet</i>	<i>21</i>
3.1.8	<i>Archeologie en cultuurhistorie</i>	<i>21</i>
3.1.9	<i>Luchtkwaliteit en externe veiligheid</i>	<i>22</i>
3.2	PROVINCIAAL BELEID	22
3.2.1	<i>Streekplan Gelderland 2005</i>	<i>22</i>
3.2.2	<i>Kernkwaliteiten en omgevingscondities</i>	<i>24</i>
3.2.3	<i>Derde Waterhuishoudingsplan Gelderland 2005-2009</i>	<i>24</i>
3.2.4	<i>Nota Belvoir</i>	<i>26</i>
3.3	GEMEENTELIJK BELEID	26
4	RANDVOORWAARDEN - MILIEUASPECTEN	29
4.1	ALGEMEEN	29
4.2	GELUIDSASPECTEN	29
4.3	BESLUIT LUCHTKWALITEIT	30
4.4	BESLUIT EXTERNE VEILIGHEID	31
4.5	BODEM	34
4.6	WATERPARAGRAAF	37
4.7	FLORA- EN FAUNAWET	38
4.7.1	<i>Algemeen</i>	<i>38</i>
4.7.2	<i>Conclusies en effecten van de herinrichting t.o.v. Flora en Faunawet ..</i>	<i>42</i>
4.7.3	<i>Conclusies herinrichtingsplan t.o.v. Natura 2000 gebied</i>	<i>43</i>
4.8	ARCHEOLOGIE	44
5	PLANBESCHRIJVING	49
5.1	RANDVOORWAARDEN EN UITGANGSPUNTEN	49
5.1.1	<i>Waterbeweging en morfologie</i>	<i>49</i>
5.1.2	<i>Ecologie</i>	<i>49</i>

5.1.3	<i>Landschap</i>	50
5.1.4	<i>Recreatie</i>	50
5.1.5	<i>Overig</i>	51
5.2	HET INRICHTINGSPLAN	51
5.2.1	<i>Algemeen</i>	51
5.2.2	<i>Waterbeweging en morfologie</i>	52
5.2.3	<i>Ecologie</i>	55
5.2.4	<i>Landschap</i>	57
5.2.5	<i>Recreatie</i>	58
5.2.6	<i>Bedrijvigheid</i>	60
5.2.7	<i>Wonen</i>	60
5.2.8	<i>Overig</i>	61
5.3	HET MILIEU-EFFECTRAPPORT 2006	61
5.3.1	<i>Inleiding</i>	61
5.3.2	<i>Het milieu-effectrapport van 2006</i>	62
5.3.3	<i>Berging van uiterwaardengrond in de Afferdense en Deestse Waarden</i>	63
5.3.4	<i>De alternatieven</i>	63
5.3.5	<i>Resultaten MER-studie</i>	65
5.3.6	<i>Conclusies MER en vervolgtraject</i>	66
5.4	FUNCTIES EN BESTEMMINGEN.....	66
6	JURIDISCHE ASPECTEN.....	69
6.1	ALGEMEEN	69
6.2	PLANKAART	69
6.3	VOORSCHRIFTEN	70
6.4	ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING	70
7	ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	75
8	OVERLEG EN INSPRAAK	77
8.1	INSPRAAK	77
8.2	ARTIKEL 10 BRO-OVERLEG	77
8.3	ZIENSWIJZEN ONTWERPPLAN	77
9	PLANMER 2008.....	79
9.1	INLEIDING.....	79
9.2	PLANMER-PLICHT	79
9.3	REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU	80
9.4	WETTELIJKE VEREISTEN PLANMER	80
9.5	PROCEDURE PLANMER	83

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

Dit bestemmingsplan 'Afferdense en Deestse Uiterwaarden 2008' omvat de Afferdense en Deestse Waarden gelegen tussen de kernen Druten en Deest. Het plan dient ertoe het gemeentebestuur van Druten op basis van de Wet op de Ruimtelijke Ordening een passend beleidsinstrument te geven voor de (her)inrichting van dit deel van het buitengebied van de gemeente Druten. Het bestemmingsplan besteedt aandacht aan de ruimtelijk en functionele (toekomstige) situatie van de uiterwaarden en de wijze waarop dit is verwerkt in de planvoorschriften en op de bestemmingsplankaart.

1.2 Aanleiding

Het rivierengebied in Nederland heeft in de afgelopen jaren twee keer te maken gehad met extreem hoogwater. In 1993, maar vooral in 1995, stond het water zo hoog dat voor een dijkdoorbraak gevreesd werd. Uiteindelijk hebben de dijken het gehouden maar de gebeurtenissen waren wel aanleiding tot het zoeken naar oplossingen die Nederland beter beschermen tegen hoogwater. Vooral nu er door klimaatverandering meer regen te verwachten is en er meer water door de rivieren moet worden afgevoerd. Steeds maar weer de dijken verhogen blijkt niet te werken. Het water in de rivieren stijgt hierdoor mee waardoor de gevolgen bij een dijkdoorbraak zeer ernstig zijn. De rijksoverheid streeft ernaar het proces van dijkverbeteringen te doorbreken door het vergroten van de afvoercapaciteit dan wel de rivier meer ruimte te geven, waardoor bij een toegenomen afvoer geen hogere waterstanden zullen optreden. Met andere woorden: het water moet meer ruimte krijgen.

In het project Ruimte voor de Rivier heeft de overheid bekeken wat de mogelijkheden daarvoor zijn, zoals het verwijderen van obstakels uit het winterbed, verbreden of verdiepen van de rivier en aanleggen van een nevengeul voor extra afvoercapaciteit. De maatregelen zorgen vaak niet alleen voor veiligheid tegen overstroming, maar ook voor extra ruimte voor natuur. Dit pakket maatregelen biedt het Nederlandse rivierengebied, waaronder het Land van Maas en Waal, een betere bescherming tegen hoogwater.

Verschillende partijen (o.a. provincie Gelderland, riviergemeenten, waterschap Rivierenland) hebben hierop een gezamenlijk plan ontwikkeld om de rivier de Waal beter veiliger én mooier te maken. Dit project, 'WaalWeelde' genaamd, bevat een ontwerp voor het buitendijkse gebied van de Waal in Gelderland, van de Duitse grens tot Brakel. De uiterwaarden binnen de gemeente Druten, zoals de Afferdense en Deestse Waarden, maken deel uit van dit project.

De Afferdense en Deestse Waarden maken deel uit van een groter project om de rivier de Waal beter veiliger én mooier te maken

Bron: project WaalWeelde

1.3 Doel

Doel van de ontwikkeling in de Afferdense en Deestse Waarden is tweeledig: het handhaven van het bestaande beschermingsniveau tegen overstrooming (onder andere door rivierverruiming) én het stimuleren van natuurontwikkeling.

Beide doelstellingen komen voort uit nationaal beleid respectievelijk Ruimte voor de Rivier en de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur.

Rivierverruiming

Met rivierverruiming moet beantwoord worden aan de eis dat in alle afzonderlijke trajecten in het riviersysteem extra ruimte wordt gecreëerd zodat de dijken de maatgevende hoogwaterafvoer (MHW) kunnen keren. In 2001 is immers vastgesteld dat in 2015 een bescherming van 1:1250 (1 overstrooming in 1250 jaar) bij een verhoogde afvoer van 16.000 m³/s (was 15.000 m³/s) bij Lobith gegarandeerd moet worden.

In de beleidsnota "Anders omgaan met Water" (december 2000) wordt aangegeven dat in principe alle deelgebieden langs de rivier de taak hebben zoveel ruimte te creëren dat lokaal het MHW gelijk blijft. Gebleken is dat niet overal de mogelijkheid bestaat om die extra ruimte te creëren. Dit moet dan ook in andere gebieden opgevangen worden.

Om er voor te zorgen dat in de Afferdense en Deestse Waarden voldoende ruimte gecreëerd wordt, is voor de herinrichting uitgegaan van een taakstelling van 6 cm. Dat wil zeggen dat het gebied zodanig ingericht wordt dat de waterstand bij het nieuwe maatgevend debiet 6 cm lager is dan wanneer er niets gebeurt. Hiermee wordt voldaan aan de taakstelling die voor dit gebied is opgenomen in de PKB.

Natuurontwikkeling

De Afferdense en Deestse Waarden maken deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur en er wordt zowel vanuit rijksbeleid als vanuit provinciaal beleid naar gestreefd ecotopen van het rivierecosysteem, die in de loop der tijd verloren of achteruit zijn gegaan, opnieuw te ontwikkelen. Het belangrijkste onderdeel van het inrichtingsplan is de meestromende nevengeul. Het effect op de natuur, dat verwacht wordt van een tweezijdig

aangetakte nevengeul gaat veel verder dan de uiterwaard zelf. Ook beneden en bovenstrooms van de uiterwaarden heeft de Waal er profijt van. De uiterwaarden zijn tot slot eveneens aangewezen als Natura 2000 gebieden en hebben van daaruit ook een Europese (natuur)bescherming.

Daarnaast maken de Afferdense en Deestse Waarden deel uit van het Belvédère gebied Land van Maas en Waal, waarbij de cultuurhistorische waarden centraal staan. Onder andere natuurontwikkeling moet bijdragen aan de ontwikkeling van de cultuurhistorische identiteit van het gebied.

1.4 Voorgeschiedenis

De gemeente Druten heeft in 1993 het initiatief genomen om de Afferdense en Deestse Waarden in te richten als natuurgebied. Omdat er veel partijen bij de inrichting van deze uiterwaard betrokken zijn, is destijds een projectgroep samengesteld met daarin de verschillende betrokken overheden en belanghebbenden. Rijkswaterstaat Directie Oost-Nederland werd trekker van het project.

In 1996 werd het inrichtingsplan Afferdensche en Deestsche Waarden (Van der Perk, 1996) vastgesteld door de projectgroep. Dit plan ging uit van de aanleg van een meestromende nevengeul en de bestemming natuurgebied voor de hele uiterwaard. In deze versie zijn de reacties verwerkt van omwonenden en belanghebbenden die naar voren werden gebracht tijdens de informatieavond van 5 juni 1996.

Ondertussen waren er twee winters ('93 en '95) geweest met extreem hoge waterstanden. Om schade bij hoogwater te voorkomen is besloten om de ruimte van de rivieren te behouden en te vergroten. Het inrichtingsplan uit 1996 voldeed niet aan deze eis. Derhalve is het plan aangepast, rekening houdend met de principes van het oorspronkelijke plan. Door bewoners en bedrijven in en bij het gebied is bijzondere aandacht gevraagd voor hun belangen.

Hierop zijn de mogelijkheden en de consequenties verkend om de hoogwaterstanden te verlagen (Posthoorn, 1998). Vanuit deze kennis is in 1999 een nieuw inrichtingsplan opgesteld, waarin de combinatie veiligheid en natuurontwikkeling een belangrijke rol speelt. Het definitieve inrichtingsplan plan is met de inbreng van omwonenden en betrokkenen (28 september 1999 informatieavond, reactienota opgesteld) in 2000 vastgesteld.

Op basis van het nieuwe inrichtingsplan is door Staatsbosbeheer in 2001 een beheersvisie voor de Afferdense en Deestse Waarden opgesteld, waarin in hoofdlijnen het beheer van het te ontwikkelen en in stand te houden landschap wordt beschreven.

Vervolgens is aan de hand van een milieu-effectrapport (MER) onderzocht hoe op verantwoorde wijze de grote hoeveelheid vervuilde grond, die vrijkomt bij de herinrichting, kan worden geborgen. De alternatieven zijn uitgebreid beschreven in het 'Milieu-effectrapport Afferdensche en Deestsche Waarden, berging van uiterwaardengrond' (maart 2006). Resultaat van de MER-studie was onder meer dat er niet of nauwelijks sprake is van significante

milieuverschillen tussen de verschillende bergopties van de te verwerken (vuile) grond. Bovendien was een conclusie van de MER-studie dat de hoeveelheid te verwerken vuile grond beduidend minder bedraagt dan de wettelijke minimumhoeveelheid of drempelwaarde, waarvoor een MER studie verplicht is.

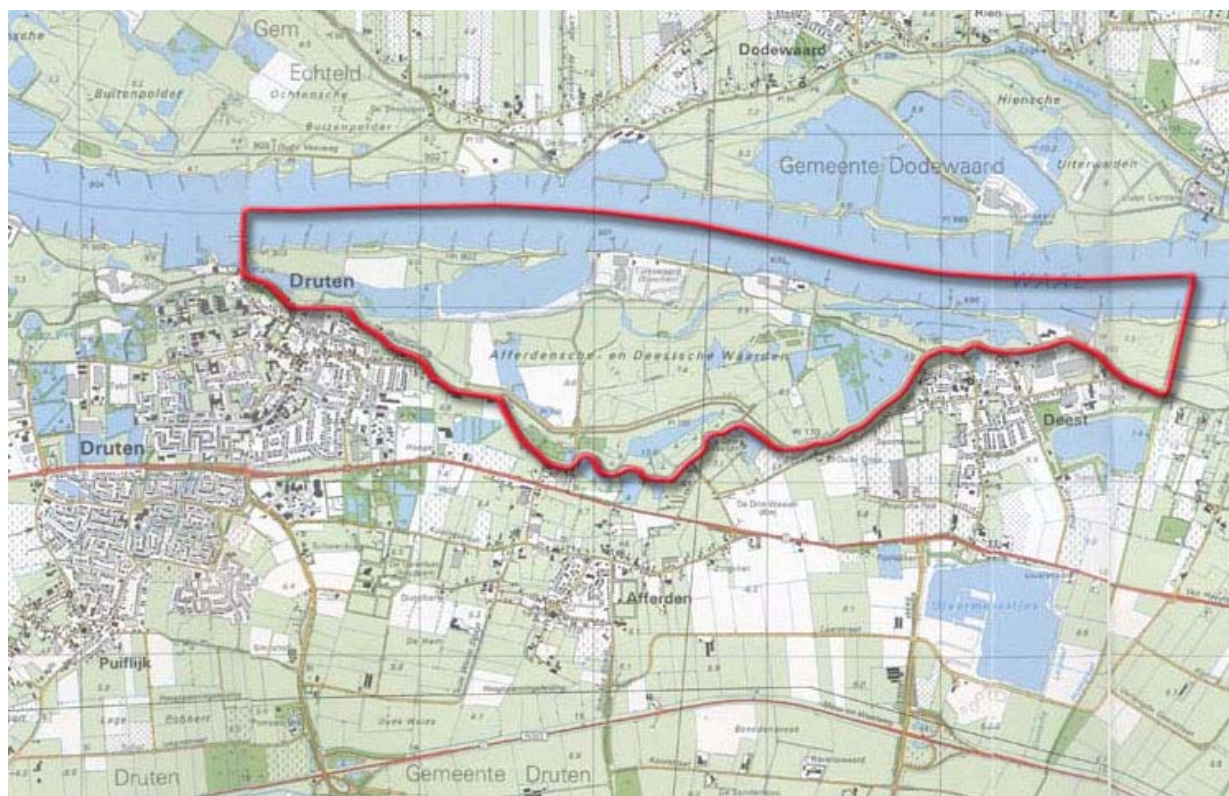
Het inrichtingsplan en de MER zijn als uitgangspunt gebruikt voor het voorliggende bestemmingsplan.

1.5 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied omvat de Afferdense en Deestse Waarden tussen de kernen Druten en Deest, alsmede een deel van de rivier de Waal tot aan de gemeentegrens. Het plangebied is ongeveer 460 hectare groot. De Afferdense en Deestse Waarden hebben een oppervlakte van ongeveer 285 hectare, waarvan ongeveer tweederde deel achter de zomerkade ligt.

Grofweg wordt het plangebied begrensd door:

- de gemeentegrens over de rivier de Waal in het noorden, tevens de grens in het oosten;
- de Waalbandijk in het zuiden.

Ligging plangebied

In bijgaande figuur is de ligging van het plangebied gevisualiseerd.

1.6 Vigerende bestemmingsplannen

Voorliggend bestemmingsplan 'Afferdense en Deestse Uiterwaarden 2008' heeft betrekking op de Afferdense en Deestse Waarden nabij de kernen Druten en Deest en vervangt (voor een deel) een drietal vigerende bestemmingsplannen:

1. Buitengebied Druten 1971 (vastgesteld op 22 juni 1971 en gedeeltelijk goedgekeurd op 18 september 1972). De voorschriften van dit plan zijn herzien (vastgesteld op 9 augustus 76 en goedgekeurd op 16 februari 1977);
2. Ruimte voor de Rivier (vastgesteld op 11 december 2003 en gedeeltelijk goedgekeurd op 13 juni 2004);
3. Deest, herziening 2000 (vastgesteld op en gedeeltelijk goedgekeurd op).

1.7 Opzet van de toelichting

De toelichting is als volgt opgebouwd.

Hoofdstuk 2 beschrijft de huidige situatie van het plangebied.

Het van toepassing zijnde beleid op zowel rijks-, provinciaal-, en gemeentelijk niveau wordt in hoofdstuk 3 verwoord.

Hoofdstuk 4 gaat in op een aantal relevante milieuaspecten en onderzoeken, ook wel de randvoorwaarden van het plan genoemd.

Vervolgens wordt in hoofdstuk 5 de toekomstige situatie beschreven, waarna in hoofdstuk 6 "Juridische aspecten" een toelichting op de plankaart en de voorschriften wordt gegeven.

In hoofdstuk 7 wordt de economische uitvoerbaarheid van het plan beschreven.

In hoofdstuk 8 zijn de resultaten van de inspraak en het art. 10 BRO-overleg van het plan uiteen gezet. Ten slotte wordt in hoofdstuk 9 ingegaan op de planMER.

2 BESCHRIJVING BESTAANDE SITUATIE

De inventarisatie ten behoeve van voorliggend bestemmingsplan heeft grotendeels plaatsgevonden aan de hand van de reeds opgestelde inrichtingsplannen, bestaande bestemmingsplannen en luchtfoto's. Ook is het plangebied verschillende keren bezocht.

Luchtfoto Afferdense en Deestse Waarden

De Afferdense en Deestse Waarden zonder en met hoog water in de Waal

2.1 Landschap

Het grootste deel van Afferdense en Deestse Waarden bestaat momenteel uit een open landschap. De fronten Deest en Druten hebben vrij zicht op en over de rivier. In het middendeel nabij de bandijk is een deel van de geul gegraven en bevinden zich landbouwgronden en moerasgebied langs de dijk. Dit heeft derhalve eveneens een breed en open karakter.

De voormalige steenfabrieksterreinen en het oude tichelgatencomplex met opgaande begroeiing van wilgen hebben een meer besloten karakter.

Het landschap van de uiterwaard kent naast de verdeling in open en meer besloten delen een duidelijk herkenbaar lijnenpatroon. Beeldbepalende lijnvormige elementen zijn de Waal, de oude en de nieuwe dijk, perceelscheidingen (meidoornhagen op de hogere randen), de noord-zuid verlopende hoogspanningsleiding en de zomerkade. Belangrijke cultuurhistorische elementen zijn de aanwezige tichelgaten, de terp Turksweerd en de voormalige steenoven op het hoogwatervrije terrein. Ook bevindt zich een archeologische vindplaats bij het meest westelijke deel van de reeds gegraven geul (zie ook paragraaf 4.8).

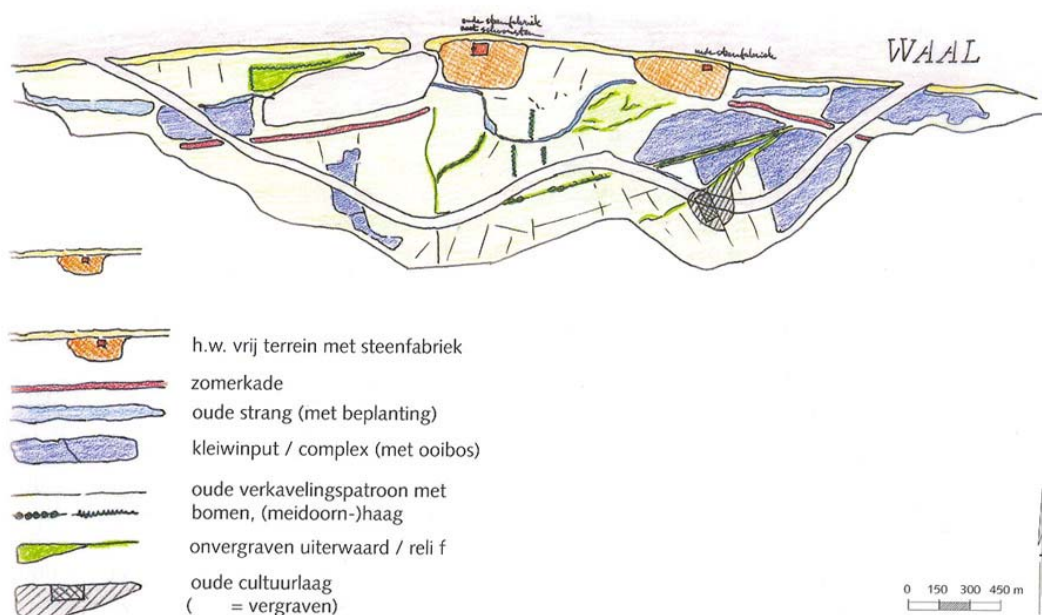

*Boven: open karakter van de uiterwaarden
Onder: meer beslotenheid door opgaande begroeiing*

Ecologie

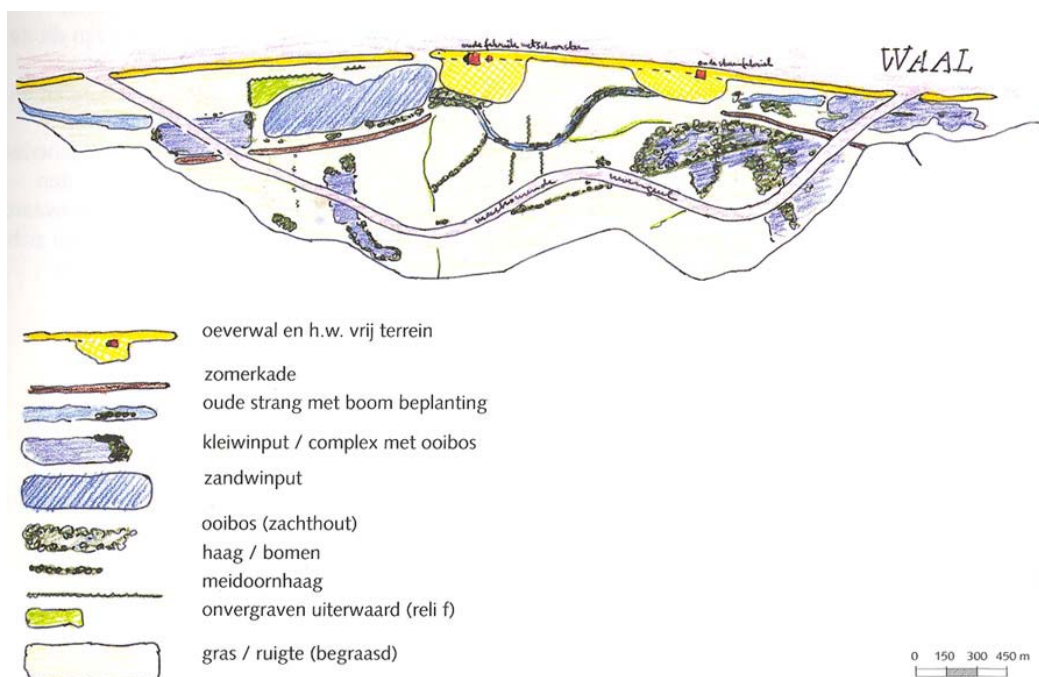
In de huidige situatie zijn er een beperkt aantal waardevolle ecotopen in het gebied aanwezig. De oude kades zijn als zodanig aan te wijzen, hier is plaatselijk een stroomdalvegetatie aanwezig. Verder is het bestaande wilgenbos als waardevol aan te duiden. Het is zeker niet uniek, maar de leeftijd maakt dat vervanging vrij veel tijd kost.

Daarnaast zijn het moerasgebied langs de dijk, het oude tichelgatencomplex met opgaande begroeiing van wilg, de meidoornhagen op de hogere randen, de openheid van het middendeel (geschikt broedgebied voor o.a. weidevogels) en de zandige graslanden van de oeverwal met stroomdal-soorten (o.a. kruisdistel, zandzegge) waardevol.

Cultuurhistorische elementen

Bron: Inrichtingsplan Afferdensche en Deestsche Waarden 1999

Landschappelijke structuur

Bron: Inrichtingsplan Afferdensche en Deestsche Waarden 1999

Voor een uitgebreide beschrijving van de ecologische waarden in het gebied wordt verwezen naar paragraaf 4.7 (flora- en faunawet) van deze toelichting.

2.2 Bedrijvigheid

In het oosten van het plangebied, aan de Waalbanddijk 5, 11, 13, 25, 25a en 25b, is een scheepswerf gesitueerd. Dit bedrijf, Ravestein B.V. genaamd, bouwt schepen tot een lengte van circa 130 meter. Als nevenactiviteit bouwt het bedrijf onder meer (delen van) steigers, bruggen en dokdeuren. Meest beeldbepalend is de overdekte scheepshelling met een maximale bouwhoogte van circa 26 meter. Naast deze scheepshelling zijn verschillende bedrijfswoningen en kantoorpanden op het terrein aanwezig.

Luchtfoto ter plaatse van de scheepswerf Ravestein

Meer naar het westen richting de zandwinplas is op het terrein van de voormalige steenfabriek Turkswaard een mestverwerkingsbedrijf (champignonmest) aanwezig. Het bedrijf Ketelaars is in strijd met het ter plaatse vigerende bestemmingsplan Buitengebied 1971 gevestigd en heeft een tijdelijke milieuvergunning. Afspraken zijn met Rijkswaterstaat gemaakt over de verplaatsing van het bedrijf. In de uiterwaarden is verder sprake van kleidepots, voor de binnendijks gelegen steenfabriek.

2.3 Wonen

In het buitendijksgebied van de Afferdense en Deestse Waarden wordt momenteel op een aantal locaties gewoond. Het gaat hierbij om een viertal woningen (twee vrijstaande woningen en een twee-onder-één-kap woning) die aan de Waalbanddijk 107-113, tegenover de Ambtshuisstraat, liggen. Daarnaast is er een vrijstaande woning op slechts enkele tientallen meters van de Waal gesitueerd. Deze woning wordt ontsloten door een deels verharde en deels onverharde toegangsweg die in verbinding staat met de Waalbanddijk. De woning is een voormalige bedrijfswoning van de voormalige steenfabriek.

Woningen buitendijks Waalbandijk 107-109

2.4 Recreatie

De dijk langs de uiterwaard biedt fietsers en wandelaars een prachtig uitzicht op de natuur, cultuur en landschap van de uiterwaard en de rivier. Momenteel is dit de belangrijkste vorm van recreatie die de Afferdense en Deestse Waarden biedt. Daarnaast is het mogelijk om door de uiterwaard te wandelen. De mogelijkheden voor waterrecreatie zijn langs de Waal beperkt.

3 BELEIDSKADER

In dit hoofdstuk wordt in eerste instantie het actuele planologische beleid uiteengezet. Onderscheid is aangebracht in Rijksbeleid (3.1), provinciaal beleid (3.2) en gemeentelijk beleid (3.3).

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Europese Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water is sinds december 2000 van kracht en is gericht op het realiseren van duurzaam waterbeheer. De volgende doelstellingen zijn geformuleerd:

- oppervlaktewater; bereiken van ecologisch goede toestand voor grotere wateren en bereiken van chemisch goede toestand voor alle wateren;
- grondwater; beschermen, verbeteren en herstellen van grondwater, streven naar evenwicht in onttrekking en aanvulling en reduceren van de grondwaterverontreiniging;
- beschermde gebieden; deze moeten voldoen aan de strengste normen die hiervoor zijn opgesteld (Europese dan wel nationale);
- harmonisatie Europese waterwetgeving in twee stappen, 2007 en 2013;
- duurzaamheidscriteria; zorgvuldige afweging van belangen middels een economische analyse.

De kaderrichtlijn schrijft voor dat de doelstellingen middels maatregelen op stroomgebiedniveau worden gerealiseerd. De in Nederland benoemde stroomgebieden zijn Eems, Rijn, Maas en Schelde. Tot een stroomgebieddistrict behoort niet alleen het water van de hoofdrivier, maar al het water in het betreffende gebied. De gemeente Druten valt binnen stroomgebieddistrict Rijn-West.

De eerste maatregelenprogramma's dienen in 2009 klaar te zijn en in 2015 geïmplementeerd te zijn. Daarna zijn er 6-jarige actualisaties voorzien. Hoe de doorwerking van de kaderrichtlijn in Nederland op gemeentelijk niveau precies uitgevoerd zal gaan worden, wordt momenteel door de Projectgroep Implementatie Europese Kaderrichtlijn Water uitgewerkt tot een handboek.

3.1.2 Nota Ruimte

Op achtereenvolgens 17 mei 2005 en 17 januari 2006 hebben de Tweede en Eerste Kamer ingestemd met deel 4 van de Nota Ruimte "Ruimte voor ontwikkeling". Met dit deel 4 is de procedure van de planologische kernbeslissing, zoals aangegeven in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, afgerond. Met de bekendmaking op 27 februari 2006 in onder andere de Staatscourant is de Nota Ruimte formeel in werking getreden.

De Nota Ruimte is een strategische nota op hoofdlijnen, waarin het nationaal ruimtelijk beleid zoveel mogelijk is ondergebracht. Uitwerkingen van deze

Nota zijn onder andere de Nota Mobiliteit, de Agenda Vitaal Platteland en het Actieprogramma Cultuur en Ruimte. Met de inwerkingtreding van deze Nota Ruimte vervallen de Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening Extra (Complete versie van oktober 1999) en het Structuurschema Groene Ruimte van december 1995.

Met de Nota Ruimte worden ook de lopende (PKB-)procedures van de Vijfde Nota, het SGR2 en het Nationaal Verkeers - en Vervoersplan (inclusief de daarin nog geldende versies) integraal afgerond. Deze plannen doorliepen wel de procedure van een PKB, maar zijn echter nooit vastgesteld.

In de Nota Ruimte gaat het om inrichtingsvraagstukken die spelen tussen nu en 2020, met een doorkijk naar 2030. Een van de speerpunten van dat beleid is dat het Rijk zich, meer dan voorheen, richt op gebieden en netwerken die van nationaal belang zijn. Daar naast wordt meer ruimte gegeven aan lagere overheden, maatschappelijke organisaties, marktpartijen en burgers. Het motto "Decentraal wat kan, centraal wat moet" is hierbij een belangrijk uitgangspunt.

De Nota bevat generieke regels ter waarborging van de algemene basiskwaliteit (de ondergrens voor alle ruimtelijke plannen). Op het gebied van economie, infrastructuur en verstedelijking gaat het bijvoorbeeld om het bundelingsbeleid, locatiebeleid, een goede balans tussen rode en groen/blauwe functies, milieuwetgeving en veiligheid. Op het gebied van water, natuur en landschap geldt de basiskwaliteit op punten als de watertoets, functiecombinaties met water en het groen in en om de stad.

Het uiteindelijke doel van de Nota Ruimte is: "ruimte scheppen voor verschillende ruimtevrage functies". Er zijn in de nota vier algemene doelstellingen geformuleerd, die worden uitgewerkt:

- versterken van de internationale concurrentiepositie;
- bevorderen van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden;
- borging van de veiligheid.

Wel blijft het Rijk zich intensief bemoeien met de uitwerking van het beleid en de uitvoering die betrekking heeft op gebieden die onderdeel uitmaken van de Ruimtelijke Hoofdstructuur (RHS). Het gaat hierbij om elementen van de economie, de infrastructuur, de verstedelijking van Nederland en om elementen van de 'groen-blauwstructuur': water natuur en landschap. Het plangebied, voor zover betrekking hebbend op de Waal, behoort tot de laatst genoemde categorie:

"Om de veiligheid tegen overstromingen te vergroten en de schade door wateroverlast te beperken, richt het kabinet zich op versterking van de primaire waterkeringen, met technische en ruimtelijke maatregelen. De grote rivieren, (...), behoren dan ook tot de nationale RHS."

De beleidsstrategieën die het Rijk hanteert voor dit gebied zijn:

- Anticiperen op en meebewegen met water;
- Investeren in de kwaliteit van de natuur;
- Landschap ontwikkelen met kwaliteit.

In de Nota Ruimte is eveneens de ecologische hoofdstructuur (EHS) aangewezen. Deze niet begrensde EHS zal in het streekplan en in

gemeentelijke ruimtelijk ordeningsplannen verwerkt moeten worden en ook nader begrensd.

In hoofdstuk 3 van de Nota Ruimte wordt onder "Water en Groene Ruimte" uitgebreid aandacht geschonken aan deze beleidsstrategieën. Om dit waterbeleid goed in de ruimtelijke plannen te kunnen inbrengen wordt voor alle plannen een zogenaamde watertoets ingevoerd. In hoofdstuk 4.6 is de watertoets voor dit bestemmingsplan opgenomen.

3.1.3 Ruimte voor de Rivier (PKB)

Op initiatief van de rijksoverheid is de PKB/MER Ruimte voor de rivier opgesteld. In deze PKB (Planologische Kern Beslissing) wordt een pakket van samenhangende maatregelen voorgesteld om de extreem hoge waterstanden op o.a. de Rijn, Waal en IJssel te verlagen. Daarbij wordt uitgegaan van een maatgevende rivierafvoer van 16.000 m³/s bij Lobith. In het pakket wordt een aantal ruimtelijke maatregelen opgenomen, zoals de verlaging van uiterwaarden, de aanleg van nevengeulen en het verwijderen van obstakels. De maatregelen zorgen vaak niet alleen voor veiligheid tegen overstroming, maar ook voor extra ruimte voor natuur.

De nota is op 17 mei 2005 door de Tweede Kamer aangenomen. Met de instemming van de Eerste Kamer op 19 december 2006 is de PKB-fase afgerond. Gemeenten, provincies en waterschappen werken de maatregelen verder uit. Hierbij combineren zij ruimte voor water met het vergroten van de vitaliteit van het gebied.

De Afferdense en Deestse Uiterwaarden worden in de PKB genoemd als autonome ontwikkeling. Hiermee wordt er van uit gegaan dat dit project uitgevoerd wordt en is als zodanig uitgangspunt genomen voor het realiseren van de rivierkundige taakstelling van het voorkeursalternatief. Naast de Afferden en Deestse Waarden is nog een aantal projecten opgenomen waarvan de planvorming reeds in een vergevorderd stadium verkeert. In de PKB wordt ook een doorkijk gegeven naar de lange termijn, dat wil zeggen een maatgevende rivierafvoer van 18.000 m³/s bij Lobith rond de eeuwwisseling (2100) en de visie op de binnendijkse ruimte die nodig is om deze afvoer veilig naar zee af te voeren. De PKB gaat er daarbij van uit dat in het huidige buitendijkse gebied een bepaald deel van de afvoer verwerkt kan worden, zonder daarbij specifieke locaties aan te wijzen waar verruiming van het winterbed zou moeten plaatsvinden. In de toekomst moet worden bezien waar dit nodig is en of dit consequenties heeft voor de Afferdense en Deestse Waarden.

3.1.4 Beleidslijn grote rivieren

Inmiddels heeft het kabinet ook de Beleidslijn grote rivieren vastgesteld. Deze beleidslijn is de opvolger van de Beleidslijn ruimte voor de rivier uit 1997 en geldt voor alle grote rivieren. De Beleidslijn grote rivieren is bedoeld om plannen en projecten in het rivierbed te kunnen beoordelen. Onder voorwaarden worden mogelijkheden geboden voor wonen, werken en recreëren in het rivierbed. De voorwaarden hebben betrekking op de afvoercapaciteit van de rivier ter plaatse: nieuwe activiteiten mogen de afvoer niet hinderen en geen belemmering vormen voor toekomstige verruiming van het rivierbed.

Hierbij wordt onderscheid tussen twee afwegingsregimes:

- Het "stroomvoerend regime". Dit geldt voor delen van het rivierbed waar, op grond van rivierkundige overwegingen, in principe alleen specifiek omschreven "riviergebonden" activiteiten zijn toegestaan ("Ja, mits"). Deze activiteiten dienen te voldoen aan rivierkundige voorwaarden. Niet-riviergebonden activiteiten zijn niet toegestaan; alleen onder specifieke criteria zijn uitzonderingen mogelijk. ("Nee, tenzij")
- Het "bergend regime". Dit geldt voor delen van het rivierbed waar - in principe - alle activiteiten kunnen worden toegestaan, mits deze voldoen aan de gestelde rivierkundige voorwaarden ("Ja, mits").

Uit de kaartbijlage van de bovengenoemde beleidslijn blijkt dat de het plangebied deel uit maakt van het 'stroomvoerend regime'.

3.1.5 Waterwet

De invoering van de KRW en de bijna overstromingen van de jaren '90 zijn o.a. aanleiding geweest voor het indienen van een voorstel voor een integrale waterwet bij de Tweede Kamer. Dit wetsvoorstel is op 20 januari 2006 door de ministerraad goedgekeurd. Eind 2007 zijn de 'Nota naar aanleiding van het Verslag' en de 'Nota van Wijziging van het wetsvoorstel Waterwet' opgestuurd aan de Tweede Kamer. Naar verwachting zullen de Waterwet, inclusief uitvoeringsregelgeving en invoeringswet, medio 2009 in werking treden.

De nieuwe wet moderniseert en integreert versnipperde en verouderde bestaande wetgeving op het gebied van waterbeheer, zoals:

- de Wet op de waterhuishouding;
- de Wet verontreiniging oppervlaktewateren;
- de Wet verontreiniging zeewater;
- de Grondwaterwet;
- de Wet droogmakerijen en indijkingen;
- de Wet op de waterkering;
- de Wet beheer rijkswaterstaatswerken;
- de Waterstaatswet 1900.

Doelstellingen van de overkoepelende wet zijn:

- het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarstebescherming
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
- aandacht voor de vervulling van functies die krachtens de Waterwet zijn toegekend aan watersystemen.

De verantwoordelijkheden van de verschillende overheidsniveaus worden op elkaar afgestemd.

Voor het project is van belang dat de Waterschappen de beheerders voor de regionale watersystemen zijn. De gemeentes worden belast met de zorgplicht voor overtollig hemelwater en grondwater in het stedelijk gebied.

3.1.6 Flora- en faunawet

Krachtens de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is het gemeentebestuur verplicht om bij nieuwe ontwikkelingen waarbij flora en

fauna in het geding komt (zowel binnen als buitenstedelijk) in beeld te brengen wat de gevolgen daarvan zijn voor de aanwezige natuurwaarden. De Flora- en faunawet biedt immers aan nagenoeg alle vogels, amfibieën, reptielen, vissen, zoogdieren én aan een specifiek aantal insecten, weekdieren, kreeftachtigen en planten een wettelijke bescherming. Voor ruimtelijke ingrepen die strijdig zijn met deze wet zal een ontheffing, onder voorwaarden, aangevraagd dienen te worden. Voor een groot aantal beschermde soorten geldt een algemene vrijstelling. Het betreft relatief algemene soorten, waarvan het voortbestaan momenteel niet wordt bedreigd. In hoofdstuk 4 van dit bestemmingsplan wordt hier nader op ingegaan.

3.1.7 Natuurbeschermingswet

Met de inwerkingtreding van de vernieuwde Natuurbeschermingswet 1998 (NB-wet) per 1 oktober 2005 is de Europese wet- en regelgeving (de Habitat- en Vogelrichtlijn en diverse internationale verdragen) volledig in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. Een directe toetsing aan de beide Europese richtlijnen is daardoor niet meer aan de orde.

De NB-wet is gericht op de bescherming van specifiek aangewezen gebieden ten behoeve van specifieke instandhoudingsdoelen, die worden vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten van deze zogenaamde Natura-2000 gebieden. Steeds gaat het om het behoud van een leefgebied voor op Europese schaal bedreigde soorten en habitats. Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan, 'Nee-tenzij'. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden wordt bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied.

De Afferdense en Deestse Waarden maakt deel uit van het Europese natuurnetwerk Natura 2000 en is, als onderdeel van een groter gebied langs de rivier de Waal, aangewezen als Vogelrichtlijn gebied. Dit betekent dat beoordeeld moet worden of de geplande activiteiten gevolgen hebben voor de vogelsoorten die in het gebied verblijven.

3.1.8 Archeologie en cultuurhistorie

Het zogenaamde verdrag van Valletta, dat in 1992 in Malta is ondertekend door de Europese ministers van cultuur, heeft als doel het archeologisch erfgoed te beschermen. Zwaartepunt in dit verdrag is dat het archeologisch belang in een vroegtijdig stadium wordt meegewogen in de besluitvorming rond de ruimtelijke ordening, met als uitgangspunt behoud 'in situ' (ter plekke). In het verdrag is ook vastgelegd dat, als behoud niet mogelijk is, de veroorzaker van bodemverstoringen het archeologisch onderzoek betaalt (verstoorder-betaalt principe).

In 1998 is het verdrag in Nederland van kracht geworden. Ter uitwerking van het verdrag dient de provincie archeologisch waardevolle gebieden aan te wijzen. In die gebieden geldt een verbod op bodemverstoring, dat via een vergunning kan worden opgeheven.

Daarnaast is de Nota Belvédère door het Rijk vastgesteld. Deze beleidsnota uit 1999 gaat over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting. Ze heeft als doel het versterken en benutten van de cultuurhistorische identiteit van een gebied. De in dit opzicht meest karakteristieke gebieden van Nederland

zijn benoemd als 'Belvédèregebieden'. Het te voeren beleid moet zijn gericht op instandhouding en verdere ontwikkeling van de cultuurhistorische identiteit en de daarvoor bepalende kwaliteiten. De beleidsstrategie die door het Rijk is voorgesteld voor deze gebieden varieert van verankering in het streekplan tot bescherming in het kader van een planologische kernbeslissing (PKB). Gelderland kent 10 Belvédèregebieden. Het plangebied van de Afferdense en Deestse Waarden maakt deel uit van het Belvédère-gebied Land van Maas en Waal, waarbij de cultuurhistorische waarden centraal staan. Onder andere natuurontwikkeling moet bijdragen aan de ontwikkeling van de cultuurhistorische identiteit.

In hoofdstuk 4.8 wordt nader ingegaan op de archeologische en cultuurhistorische aspecten binnen het plangebied.

3.1.9 Luchtkwaliteit en externe veiligheid

Milieuaspecten spelen een steeds belangrijkere rol in het ruimtelijke ordeningsproces. Vooral de luchtkwaliteit en de externe veiligheid hebben de laatste tijd volop in de belangstelling gestaan.

Op 5 augustus 2005 is het 'Besluit Luchtkwaliteit 2005' (Blk2005) in werking getreden. Gemeenten zijn hiermee verplicht bij het uitoefenen van bevoegdheden de grenswaarden van het Blk2005 in acht te nemen.

Het doel van dit besluit is bescherming te bieden aan mens en milieu tegen schadelijke effecten van vervuilende stoffen. Daartoe zijn in het besluit grenswaarden opgenomen. Het Blk2005 bepaalt dat gemeenten – evenals andere overheidsorganen – bij de uitoefening van hun bevoegdheden de grenswaarden uit het Besluit in acht dienen te nemen.

Inmiddels is op 15 november 2007 de Wet Luchtkwaliteit in werking getreden, waarmee het BLK-2005 is komen te vervallen.

Bij externe veiligheid gaat het om de gevaren die de directe omgeving loopt in het geval er iets mis mocht gaan tijdens de productie, het behandelen of het vervoer van gevaarlijke stoffen.

De kans op en de gevolgen van mogelijke ongevallen zijn te berekenen in een risicoanalyse. Met de risicoanalyse is voor elke willekeurige locatie langs een route van gevaarlijke stoffen (weg, binnenwater, spoor), de zogenaamde mobiele bronnen, het risico voor de omgeving te berekenen.

Eenzelfde berekening kan worden gemaakt voor stationaire inrichtingen waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn (chemische installaties, vuurwerkfabrieken, LPG installaties, etc.). Hiervoor geldt het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (in combinatie met de Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen) dat in oktober 2004 van kracht is geworden.

In hoofdstuk 4 van deze toelichting wordt op deze aspecten nader ingegaan.

3.2 Provinciaal beleid

3.2.1 Streekplan Gelderland 2005

Het provinciaal beleid dat voor Druten van toepassing is, ligt onder andere verankerd in het Streekplan Gelderland 2005 (vastgesteld door Provinciale Staten op 29 juni 2005).

In dit plan wordt meer dan voorheen nadruk gelegd op de "ontwikkelingsgerichtheid en afstemming op regionale schaal", de zogenaamde netwerkbenadering. In het plan zijn de nieuwe toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen voor het provinciale grondgebied op hoofdlijnen vastgelegd.

Bij de vaststelling is rekening gehouden met de Europese richtlijn voor de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van dit plan. Op grond van die richtlijn is voor een aantal onderwerpen in het streekplan een zogenoemde strategische milieubeoordeling uitgevoerd.

In het streekplan is geanticipeerd op belangrijke beleidslijnen uit de Nota Ruimte van het Rijk: de sturingsfilosofie, de gerichtheid op regio's, participatie van betrokkenen en de ontwikkelingsgerichte aanpak. Dit geldt ook voor de hoofddoelstelling van beleid ('in regionaal verband zorgvuldig realiseren van de ruimtebehoefte voor de periode 2005-2015) en voor zaken als duurzame ontwikkeling, meebewegen met water, investeren in natuurkwaliteit, landschapsontwikkeling en de implementatie van economische en sociaal culturele versterking in stedelijke netwerken en vitaal platteland.

De ambitie van de regio rivierengebied is het behouden en versterken van het unieke karakter van de regio rond de ruimtelijke structuurdragers die de eigenheid van het landschap bepalen. Deze ruimtelijke structuurdragers zijn de uiterwaarden, dijken, oeverwallen, kommen en het cultuurhistorisch landschap. De structuurdragers geven de richting aan waarin de verstedelijking, de functies van het landelijk gebied, verkeer en vervoer, recreatie en toerisme zich in het rivierenland mogen ontwikkelen, zodat het unieke landschap met haar contrasten behouden blijft, dan wel wordt versterkt.

De Afferdense en Deestse Waarden maken deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (zie bijgaande figuur). Zowel vanuit rijksbeleid als vanuit provinciaal beleid wordt ernaar gestreefd ecotopen van het rivierecosysteem, die in de loop der tijd verloren of achteruit zijn gegaan, opnieuw te ontwikkelen (zie ook navolgende paragraaf).

3.2.2 Kernkwaliteiten en omgevingscondities

Op 16 mei 2006 hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland (GS) de Streekplanuitwerking kernkwaliteiten en omgevingscondities (EHS, Waardevol landschap) definitief vastgesteld. In het Streekplan Gelderland 2005 zijn gebieden aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Waardevol Landschap. Het gaat hierbij om gebieden met belangrijke natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten. Omdat deze gebieden voor Gelderland van belang zijn, ook als tegenwicht voor de meer verstedelijkte gebieden, geldt hiervoor een beleid gericht op bescherming en ontwikkeling van de daar aanwezige kwaliteiten.

Met de streekplanuitwerking Kernkwaliteiten en omgevingscondities geeft de provincie aan welke ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten aan de orde zijn in deze gebieden. De uitwerking levert geen nieuw beleid op, maar zorgt voor meer duidelijkheid. Buiten de EHS en Waardevolle landschappen is de bemoeienis van de provincie met ecologische en landschappelijke kwaliteiten klein. De uitwerking bestaat uit een deel met een uitwerking van de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS en een deel met een uitwerking van de kernkwaliteiten van de Waardevolle landschappen.

Voor de EHS geldt de "nee tenzij"-benadering. Deze houdt in dat veel nieuwe ontwikkeling niet zijn toegestaan gezien de kwetsbare kwaliteiten; mochten ontwikkelingen toch doorgang moeten vinden, dan moet wat verloren gaat worden gecompenseerd.

3.2.3 Derde Waterhuishoudingsplan Gelderland 2005-2009

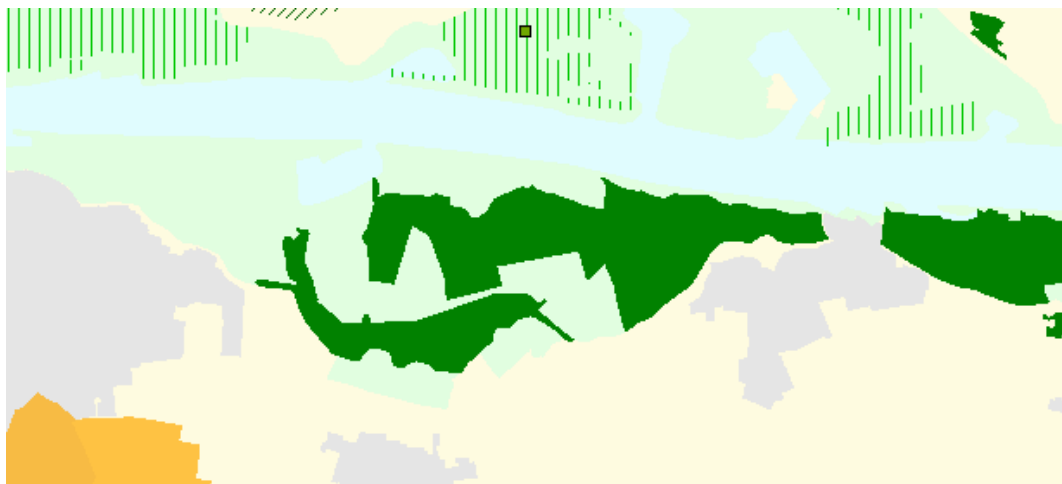
Op provinciaal niveau zijn verschillende plannen opgesteld die betrekking hebben op het beleid ten aanzien van de waterhuishouding. Vooral van belang in dit verband is het 'Derde Waterhuishoudingsplan Gelderland 2005-2009' (WHP3).

De provincie onderscheidt in dit plan een zestal speerpunten voor de planperiode.

1. Ruimte voor de rivier tussen de dijken;
2. Beschermen van waterbergingsgebieden en natte natuur;
3. Inrichten van waterbergingsgebieden;
4. Vasthouden van regenwater in de actiegebieden;
5. Herstellen van natte natuur in de actiegebieden;
6. Riooloverstorten op ecologisch waardevolle wateren worden volledig gesaneerd in de actiegebieden.

Vooral het eerste speerpunt dat gericht is op het bieden van structurele veiligheid tegen overstromingen is van belang voor het plangebied van de Afferdende en Deestse Waarden. Maatregelen als krib- en uiterwaardverlaging worden specifiek genoemd.

Daarnaast wordt in dit plan aan het water diverse functies (deelgebieden) toegekend. Het plangebied van onderhavig bestemmingsplan maakt deel uit van het deelgebied met "functie II: Natte landnatuur". Dit zijn bestaande terreinen waarvan meer dan 50% van het areaal uit natte natuur bestaat.

Functie IV2 - Weidevogelgebieden
 ||||| waardevolle weidevogelgebieden

Functie II - Natte landnatuur
 ■ natte landnatuur

Bescherming van natte landnatuur
 Bron: Derde Waterhuishoudingsplan Gelderland 2005-2009

De inrichting en het beheer van het waterhuishoudkundige systeem zijn voor natte landnatuur gericht op:

- het veiligstellen en zo mogelijk ontwikkelen van de landnatuur en minstens het handhaven van de huidige waterhuishoudkundige situatie. Dit betekent minimaal een 'stand still' van de huidige gemiddelde grondwaterstand;
- het tegengaan van nadelige effecten van grondwateronttrekkingen en ont- en afwatering in de omgeving van de aangewezen gebieden;
- het afstemmen van het oppervlaktewaterbeheer in de natuurgebieden en wateren en in de omgeving daarvan op de natuurwaarden en doelen;
- het bewerkstelligen van een minimale nadelige invloed van menselijk handelen op de kwaliteit en kwantiteit van het grond- en oppervlaktewater.

Overigens is deze functie gelijk aan het tweede speerpunt uit het WHP3, de realisering van 'natte natuur', en de beschermingskaart van het Streekplan Gelderland 2005.

Natte natuur binnen het plangebied
(Beschermingskaart)
 Bron: Streekplan Gelderland 2005

3.2.4 Nota Belvoir

De hoofddoelstelling van deze provinciale landschapsnota (2000) is het bevorderen van de instandhouding van een kwalitatief hoogwaardig landschap waar identiteit en duurzaamheid centraal staan. Bij de uitwerking hiervan spelen cultuurhistorische waarden een rol. In relatie tot de vormgeving van het landinrichtings- of herinrichtingsproject moet de cultuurhistorie gericht worden betrokken. Zoals reeds genoemd wordt in hoofdstuk 4.8 nader ingegaan op de archeologische en cultuurhistorische aspecten binnen het plangebied.

3.3 Gemeentelijk beleid

Landschapsontwikkelingsplan

De gemeenten Druten, Beuningen en Wijchen stellen gezamenlijk een landschapsontwikkelingsplan (LOP) genaamd 'Landschap in Beweging' voor hun buitengebied op. In het plan wordt door de drie gemeenten een visie opgesteld voor de gewenste ontwikkelingen in het landschap voor de komende decennia. Het LOP is in december 2007 door de gemeenteraad van Druten vastgesteld.

Het LOP heeft de volgende doelstellingen:

- Met het LOP wordt gestreefd naar een verhoging van de landschappelijke kwaliteit van het buitengebied. Daarbij staat behoud en ontwikkeling van de streekeigen identiteit, verscheidenheid en beleving van het landschap voorop;
- Het LOP vormt een toetsingskader voor de diverse ontwikkelingen in het landschap, die voortvloeien uit een integraal gebruik van het buitengebied;
- De landschapsstructuur biedt een landschappelijk kader voor de verschillende (economische) en duurzame gebruiksfuncties in het landelijk gebied;
- Het LOP bevat concrete uitvoerbare projecten, voorzien van een financieringsplan.

In de visie komen een aantal thema's heel duidelijk naar voren. Deze thema's worden gekozen als uitgangspunt voor het uitvoeringsprogramma. Voor de uiterwaarden zijn vooral de volgende thema's van belang:

Behouden en Versterken landschap

Onder dit thema wordt landschap in de 'zichtbare' vorm verstaan. Diverse doelen en maatregelen kunnen onder dit thema worden gerangschikt. Het gaat daarbij zowel om beplanting, als andere zichtbare karakteristieke elementen. In de uiterwaarden komt specifieke beplanting voor, zoals droge en natte graslanden, moerassen, ruigten, struwelen, bosjes en bos. Doel is om deze beplanting te behouden en te versterken zodat een gevarieerd en uniek landschap ontstaat, c.q. blijft bestaan.

Ecologisch netwerk

Ecologie is een belangrijk thema in de beleidsontwikkeling op rijks- en provinciaal niveau. De regie over de uitvoering ligt deels bij de gemeenten.

Samen met andere partijen zal invulling gegeven moeten worden aan het ecologisch netwerk. De doelen en maatregelen die een bijdrage leveren aan de realisatie van dit netwerk vallen onder dit thema. Zoals reeds genoemd is de ontwikkeling in de Afferdense en Deestse Waarden enerzijds gericht op het handhaven van het bestaande beschermingsniveau tegen overstroming (onder andere door rivierverruiming), anderzijds gericht op het stimuleren van natuurontwikkeling. Beide doelstellingen komen voort uit nationaal beleid respectievelijk Ruimte voor de Rivier en de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur.

Toegankelijkheid

Met een toenemende verstedelijking wordt de behoefte aan een toegankelijk landschap groter. Dit thema omvat alle doelen en maatregelen die hieraan een bijdrage leveren. Hoewel de Afferdense en Deestse Waarden vooral een landschappelijke en ecologische waarde hebben die wordt behouden en versterkt, is en blijft het gebied ook toegankelijk voor de bevolking van Afferden, Deest en Druten.

Landinrichtingsplan Land van Maas en Waal

In het Landinrichtingsplan Land van Maas en Waal zijn maatregelen opgenomen voor de landbouw, natuur, recreatie, landschap en verkeersveiligheid. De hoofdlijn voor de inrichting van het gebied is om binnendijks de productieomstandigheden voor de landbouw te verbeteren – met behoud van de bestaande natuur – en om buitendijks natuur te ontwikkelen. De natuurontwikkeling in de uiterwaarden is een van de inrichtingsmaatregelen die in het plan genoemd wordt.

Alhoewel het plangebied van het bestemmingsplan voor de Afferdense en Deestse Waarden buiten het herverkavelingsgebied, c.q. inrichtingsplan Land van Maas en Waal valt, passen de beoogde inrichtingsplannen voor de Afferdense en Deestse Waarden wel binnen de generieke doelstelling om in de uiterwaarden natuurontwikkeling te realiseren.

4 RANDVOORWAARDEN - MILIEUASPECTEN

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden een aantal milieuonderwerpen toegelicht. In eerste instantie wordt in navolgende paragraaf 4.2 ingegaan op de geluidsaspecten. Vervolgens gaat paragraaf 4.3 in op het Besluit luchtkwaliteit, waarna paragraaf 4.4 de externe veiligheid in het plangebied beschrijft. In paragraaf 4.5 wordt ingegaan op de bodemaspecten en in paragraaf 4.6 is de zogenaamde watertoets opgenomen. In paragraaf 4.7 staat de flora- en faunawet centraal. Tot slot worden in paragraaf 4.8 nog de archeologische aspecten verwoord.

4.2 Geluidsaspecten

Algemeen

Op 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder in werking getreden. Naast veel overeenkomsten met de vorige wetgeving is op een aantal belangrijke onderdelen de wet gewijzigd. Belangrijk is onder meer de decentralisatie van de bevoegdheid tot het vaststellen van een hogere waarde door Burgemeester en Wethouders. In het verleden was deze bevoegdheid voorbehouden aan Gedeputeerde Staten, maar nu dus aan B&W. Als een gemeente, na onderzoek, een hogere waarde verleent bij het vaststellen van een bestemmingsplan, moet zij het ontwerpbesluit hiervoor tegelijk met het ontwerp bestemmingsplan ter inzage leggen.

Andere belangrijk punt is de invoering van L_{den} als nieuwe Europees dosismaat voor wegverkeerslawaai en spoorweglawaai. De geluidsbelasting in L_{den} is het gemiddelde over de dag-, avond- en nachtperiode en wordt uitgedrukt in dB. Opgemerkt wordt dat de geluidsbelasting als gevolg van industrielawaai wel nog steeds in dB(A) wordt uitgedrukt.

Wegverkeerslawaai

In de Wet geluidhinder zijn ter bestrijding van wegverkeerslawaai, zones langs wegen aangegeven die beschouwd worden als aandachtsgebieden voor geluidhinder. De wettelijke zones zijn zodanig bepaald dat er buiten de zone in het algemeen geen geluidniveaus voorkomen hoger dan de voorkeurswaarde van $L_{den} = 48$ dB vanwege wegverkeer. De breedte van de zone is afhankelijk van de capaciteit van de weg (aantal rijstroken) en de aard van de omgeving (stedelijk en buitenstedelijk). De breedte van de zone dient voor iedere situatie bepaald te worden en kan variëren van 200 tot 600 meter. In bijgaande tabel zijn de zonebreedtes aangegeven.

Gebied waarin de weg ligt	Aantal rijstroken	Zonebreedte
Stedelijk	één of twee	200 meter
	drie of meer	350 meter
Buitenstedelijk	één of twee	250 meter
	drie of vier	400 meter
	vijf of meer	600 meter

Vastgestelde zonebreedtes Wgh

Bij wijzigingen binnen een bestemmingsplan is er sprake van een zogenaamde 'nieuwe situatie'. In die situaties dient binnen de zone van een weg onderzoek te worden uitgevoerd naar de te verwachten geluidbelasting van nieuw te realiseren woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen alsmede naar de doeltreffendheid van eventuele geluidbeperkende maatregelen.

Aangezien de wegen in en rondom het plangebied zijn aangewezen als (of worden in de nabije toekomst aangewezen als) 30 km/uur wegen treden er geen belemmeringen op als gevolg van het gestelde in de Wet geluidhinder. Dergelijke wegen hebben volgens de Wet geluidhinder geen geluidszone en hoeven niet aan de voorkeursgrenswaarde getoetst te worden.

Industrielawaai

Wel is een zonering als gevolg van industrielawaai op het plangebied van toepassing. In het plangebied is sprake van een gezoneerd bedrijventerrein en geluidzones (zonegrens - 50 dB(A) contour), conform artikel 41 van de Wet geluidhinder. Het betreft de bestaande scheepswerf Ravestein.

Daarnaast ligt ook een gedeelte van de geluidzone van Scheepswerf Dodewaard BV, gevestigd aan de overzijde van de Waal in de gemeente Neder-Betuwe, in het plangebied.

De betreffende zones zijn op de bestemmingsplankaart aangegeven. Binnen de zones zijn geen nieuwe woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen toegestaan. De zones zijn overeenkomstig de vastgestelde zones uit de vigerende bestemmingsplannen. Er is uitgegaan van eenzelfde situatie.

4.3 Besluit Luchtkwaliteit

Algemeen

Op 15 november 2007 is een nieuw wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen van kracht geworden. De hoofdlijnen van de nieuwe regelgeving zijn te vinden in hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer. De regelgeving is uitgewerkt in de onderliggende Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB's) en Ministeriële Regelingen. Daarmee zijn het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005), de Regeling saldering luchtkwaliteit, het Meet- en rekenvoorschrift bevoegdheden luchtkwaliteit 2005 en de Meetregeling luchtkwaliteit vervallen.

De nieuwe 'Wet luchtkwaliteit' is één van de maatregelen die de overheid heeft getroffen om:

- negatieve effecten op de volksgezondheid als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging aan te pakken;
- mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkeling te creëren ondanks de overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit.

In de 'Wet luchtkwaliteit' (artikel 5.16 van de Wet milieubeheer) is aangegeven in welke gevallen de luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmeringen vormen voor ruimtelijke ontwikkelingen:

1. er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
2. een project leidt – al dan niet per saldo – niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;

3. een project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de luchtverontreiniging;
4. een project past binnen het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), of binnen een regionaal programma van maatregelen.

Als aan een project aan één van de bovengenoemde aspecten voldoet is geen nadere luchtkwaliteitsonderzoek nodig.

Luchtkwaliteit in relatie tot het plangebied

Dit bestemmingsplan maakt de herinrichting van de uiterwaarden mogelijk, waarin de natuurontwikkeling en de waterberging veilig wordt gesteld. In het gebied is geen sprake van ontwikkelingen die leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit, bijvoorbeeld als gevolg van verkeersaantrekkende werking. Ten opzichte van de huidige situatie zal, ook planologisch gezien, sprake zijn van een verbetering. De steenfabriek wordt niet meer bestemd, de aan- en afvoerwegen naar en in het gebied zijn nu afgestemd op lokaal verkeer (toegang van een enkele woning) en recreatief langzaam verkeer. De bedrijvigheid in het noordoosten van het plangebied is in overeenstemming met de huidige situatie bestemd.

Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat de luchtkwaliteitseisen in beginsel geen belemmeringen vormen voor de beoogde ontwikkelingen in de Afferdense en Deestse Waarden, zodat voldaan wordt aan het gestelde in de nieuwe 'Wet luchtkwaliteit'.

4.4 Besluit Externe veiligheid

Algemeen

Bij externe veiligheid gaat het om de gevaren die de directe omgeving loopt in het geval er iets mis mocht gaan tijdens de productie, het behandelen of het vervoer van gevaarlijke stoffen.

De daaraan verbonden risico's moeten aanvaardbaar blijven.

Deze risico's worden onderverdeeld in plaatsgebonden risico en groepsrisico.

Onder het plaatsgebonden risico verstaat men de kans per jaar dat op een bepaalde locatie een individu die daar permanent verblijft, komt te overlijden.

Onder groepsrisico verstaat men de kans dat in een keer een groep mensen komt te overlijden als gevolg van een gevaarlijke activiteit.

Met het oog daarop heeft de rijksoverheid risiconormen vastgesteld waarmee bedrijven, wegbeheerders en vervoerders, maar ook gemeenten en provincies rekening dienen te houden (Nota risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen, Ministeries V&W en VROM 1996). Vervolgens is in dit kader ook een 'Handreiking externe veiligheid vervoer gevaarlijke stoffen' (IPO/VNG 1998) gepubliceerd.

Externe veiligheid moet altijd in preventieve zin deel uitmaken van de besluitvorming bij nieuwe situaties, en kan bij besluitvorming over bestaande situaties leiden tot aanvullende maatregelen.

De kans op en de gevolgen van mogelijke ongevallen zijn te berekenen in een risicoanalyse. Met de risicoanalyse is voor elke willekeurige locatie langs een route van gevaarlijke stoffen (weg, binnenwater, spoor), de zogenaamde mobiele bronnen, het risico voor de omgeving te berekenen.

Eenzelfde berekening kan worden gemaakt voor stationaire inrichtingen waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn (chemische installaties, vuurwerkfabrieken, LPG installaties, etc.). Hiervoor geldt het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (in combinatie met de Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen) dat in oktober 2004 van kracht is geworden.

Externe veiligheid in relatie tot het plangebied

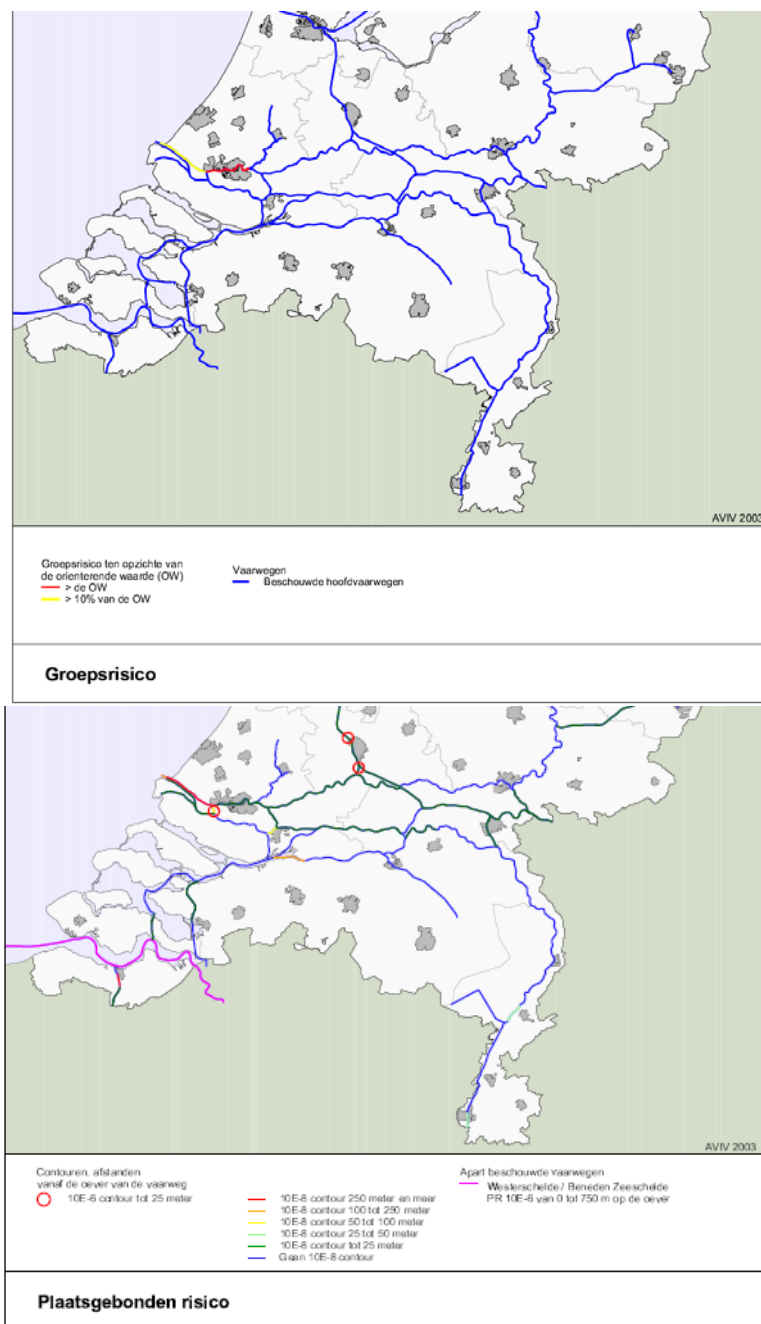
Transport

Voor het plangebied kan het volgende worden opgemerkt. De Waal is een belangrijke transportader, ook voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Rijkswaterstaat heeft onderzoek gedaan naar de externe risico op de verschillende transportassen in Nederland. De resultaten zijn verwoord in de risicoatlas vervoer gevaarlijke stoffen. In navolgende figuren zijn de belangrijkste resultaten voor dit plangebied weergegeven.

Voor wat betreft het plaatsgebonden risico ligt de 10^8 contour op maximaal 25 meter uit de as van de waterweg.

Voor wat betreft het individuele risico's is geen sprake van een overschrijding van de oriënterende waarde.

Dit bestemmingsplan voorziet niet in functies die binnen de genoemde contouren zijn gesitueerd, zodat zich voor wat betreft de externe veiligheid geen problemen voordoen.

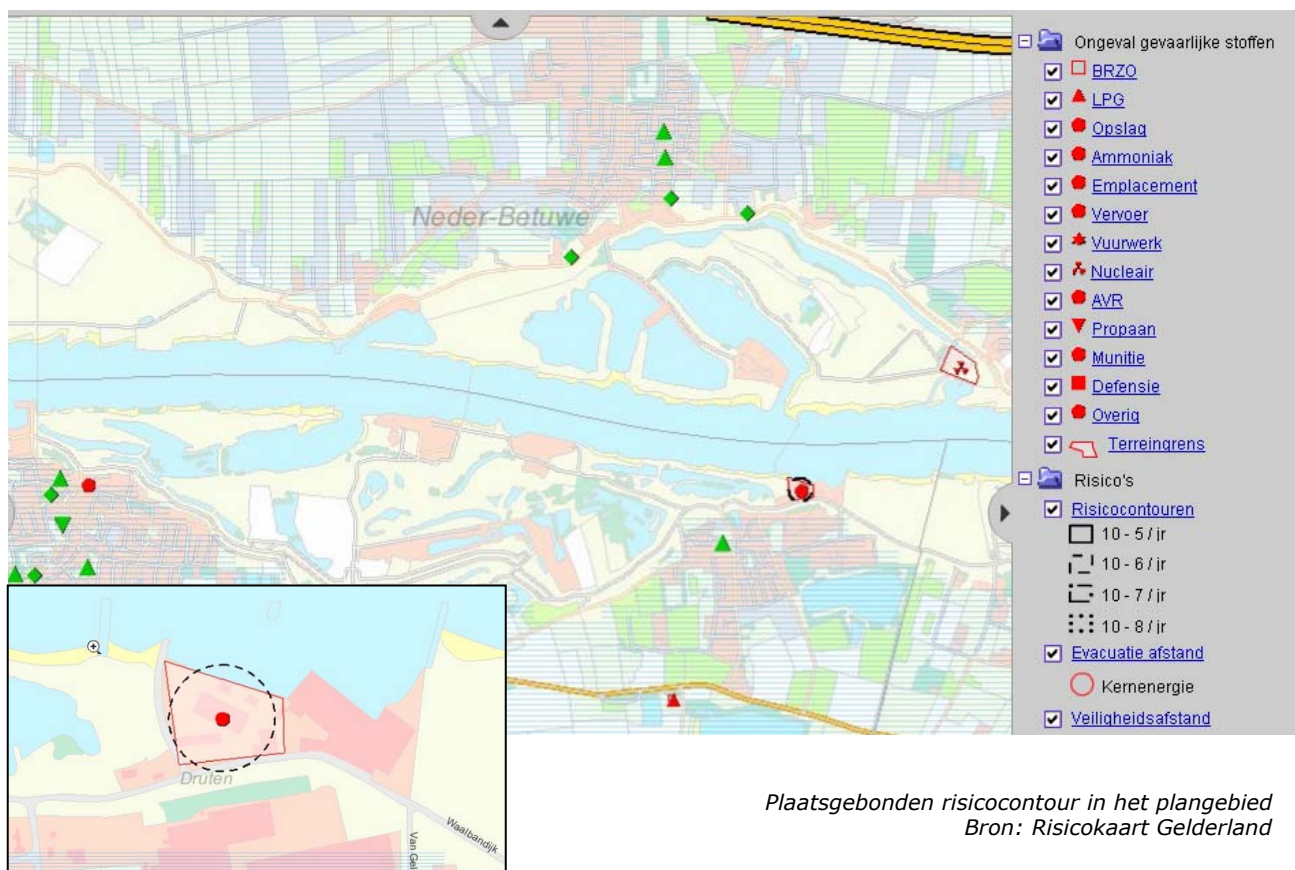
*Groepsrisico en plaatsgebonden risico in Nederland
 Bron: Risicoatlas, Aviv*

Inrichtingen

In en nabij het plangebied is één stationaire inrichting met gevaarlijke stoffen aanwezig, te weten de scheepswerf Ravestein, die van invloed is op dit bestemmingsplan. Op basis van de geldende milieuvergunning is op het terrein opslag van gevaarlijk stoffen (bestrijdingsmiddelen) toegestaan.

In dit kader dient er tussen kwetsbare objecten (o.a. woningen) en de opslag van gevaarlijke stoffen een verplichte afstand te worden aangehouden, het plaatsgebonden risico (PR 10-6) genaamd. Van belang is de afstand tussen de grens van het bouwvlak, waar de stoffen opgeslagen mogen worden, en kwetsbare bestemmingen. Deze moet minimaal 70 meter bedragen.

Aangezien er binnen deze afstand geen kwetsbare bestemmingen zijn gesitueerd en/of mogelijk worden gemaakt, wordt geconcludeerd dat er geen nader onderzoek (risicoanalyse) voor wat betreft het aspect externe veiligheid plaats hoeft te vinden.

*Plaatsgebonden risicocontour in het plangebied
Bron: Risicokaart Gelderland*

4.5 Bodem

Algemeen

Het is wettelijk geregeld (bouwverordening) dat bouw pas kan plaatsvinden als de bodem geschikt is (of geschikt is gemaakt) voor het beoogde doel. Daarom dient bij iedere nieuwbouwactiviteit de bodemkwaliteit door middel van onderzoek in beeld te worden gebracht. Het onderzoek mag niet meer dan vijf jaar oud zijn en moet een vastgestelde informatiekwaliteit bieden. Indien aan die voorwaarden niet kan worden voldaan, dient aanvullend onderzoek plaats te vinden. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat de bodem niet geschikt is voor het beoogde doel, dient vóór aanvang van de bouwwerkzaamheden een bodemsanering te worden uitgevoerd om de bodem wel geschikt te maken, of dient de bouwaanvraag te worden geweigerd.

Bodemverontreinigings situatie in de Afferdense en Deestse Waarden

De bodemverontreinigingproblematiek is uitgebreid onderzocht in het MER (Milieu-effectrapport Afferdensche en Deestsche Waarden, maart 2006, AKWA-rapport nr. 06.001. Hiernaar wordt dan ook verwezen. In deze toelichting van het bestemmingsplan worden alleen de belangrijkste onderdelen en conclusies kort aangestipt.

In vrijwel alle uiterwaarden langs de grote rivieren ligt licht tot ernstig verontreinigde grond. Dat geldt ook voor de Afferdense en Deestse Waarden. De afgelopen decennia zijn verontreinigingen, o.a. van fabrieken, geloosd op de Rijn, vervolgens meegevoerd met het rivierwater en bij hoogwater neergeslagen in de uiterwaarden. Het gaat bij elkaar om grote hoeveelheden verontreinigde grond. Deze verontreinigde grond zou volgens de milieuhygiënische normen eigenlijk allemaal moeten worden verwijderd. De praktijk heeft de afgelopen twee decennia uitgewezen, dat dit dermate kostbaar is, dat een sanering in een uiterwaard alleen kans van slagen heeft als deze kan worden gecombineerd met een andere ingreep, zoals de herinrichting van een uiterwaard. Ook het afvoeren van alle grond naar speciale stortplaatsen op grotere afstand vormt een barrière voor de uitvoering van dergelijke saneringen; er zal een oplossing in het uiterwaardengebied zelf moeten komen. Dit is ook van toepassing op de Afferdense en Deestse Waarden waar bij de herinrichting een grote hoeveelheid verontreinigde grond vrij komt, die moet worden opgeslagen.

Wanneer de verontreinigde grond in een uiterwaard wordt vergraven is er sprake van een sanering en bepalen de regels uit de verschillende milieuwetten hoe moet worden ontgraven en wat er met de ontgraven grond wel en niet mag worden gedaan. De belangrijkste milieuwetten en -regels zijn:

- Wet bodembescherming (Wbb)
- Wet milieubeheer (Wm)
- Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo)
- Bouwstoffenbesluit (Bsb).

De regels in genoemde milieuwetten bieden reeds een zekere interpretatieruimte om te komen tot een zo milieuhygiënisch en economisch

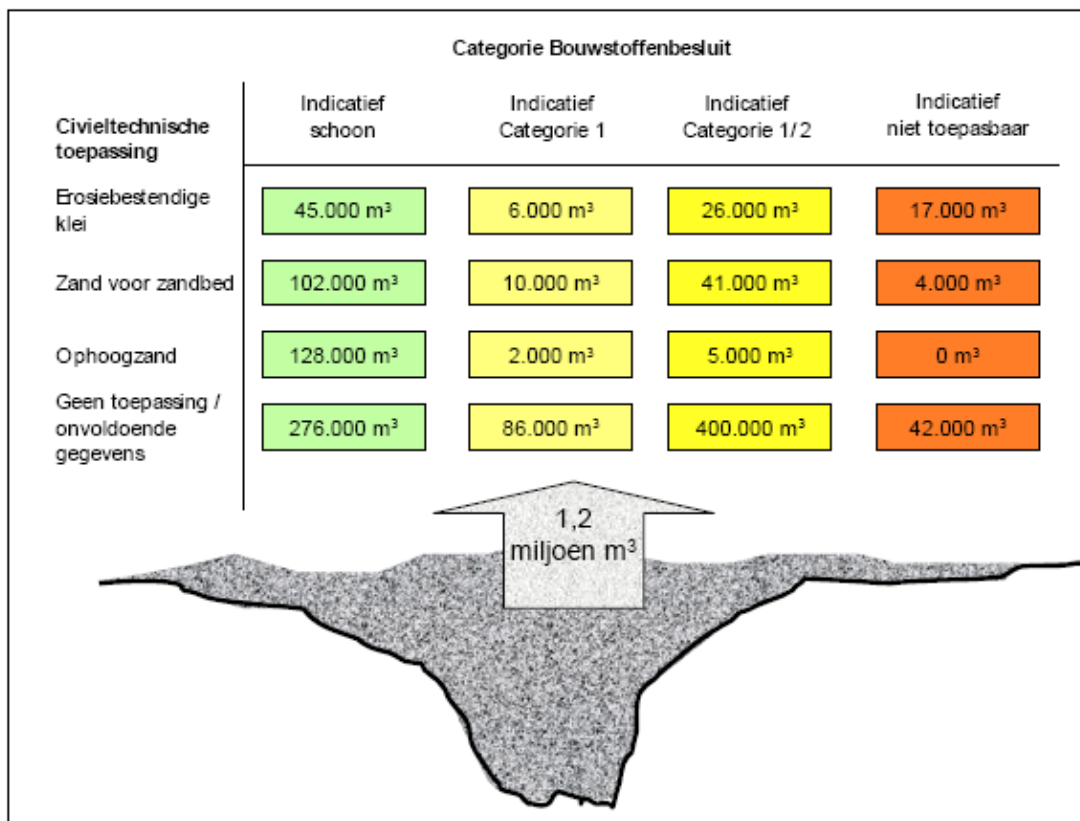
efficiënt mogelijke oplossing. Bij de verschillende herinrichtingsprojecten in het rivierengebied gezamenlijk moet echter voor een dusdanig grote hoeveelheid verontreinigde grond een oplossing worden gevonden, dat de vergunningverleners gezamenlijk binnen genoemde wetten nader beleid hebben geformuleerd voor het omgaan met die verontreinigde grond: Actief Bodembeheer Rijntakken (ABR). Dit beleid geldt alleen voor het uiterwaardengebied van de Rijntakken.

Daarnaast geldt dit beleid alleen voor zogenaamd diffuus verontreinigde grond, dat wil zeggen grond waarvoor de bron van verontreiniging niet meer is te achterhalen. Zogenaamde puntverontreinigingen – bijvoorbeeld verontreinigde grond onder een steenfabriek waarvan duidelijk is waar de verontreiniging vandaan komt – valt niet onder dit beleid.

Het herinrichtingsplan van de uiterwaarden gaat uit van een natuurontwikkeling en de realisering van een meestromende nevengeul. De uiteindelijke en definitieve inrichting zal na de aanbesteding van het gehele project volledig duidelijk zijn.

De verschillende alternatieven in de MER variëren van afgraven en een gedeeltelijk hergebruik in het plangebied, tot een volledig hergebruik. Duidelijk is evenwel dat in totaal ca. 1,2 miljoen m³ grond vrijkomt en hergebruikt dan wel afgevoerd moet worden (zie ook paragraaf 5.3 MER). In het plangebied is in de periode 1995-2003 in verschillende boorcampagnes tientallen boringen verricht. Op basis van die boorresultaten is de kwaliteit van de bodem per deelgebied bepaald. Voor de resultaten wordt verwezen naar het MER.

In onderstaande figuur uit het MER is de hoeveelheid per categorie uit het

Hoeveelheid vrijkomende grond naar civieltechnische toepassing en indicatieve categorië-indeling uit het Bouwstoffenbesluit.

Bron: Milieu-effectrapport Afferdensche en Deestse Waarden, maart 2006

zogenaamde Bouwbesluit weergegeven. De grond die zonder tussenbewerking wordt hergebruikt moet voldoen aan de eisen uit het Bouwstoffenbesluit. Dit besluit kent verschillende categorieën. Afhankelijk van de mate van verontreiniging mag de grond worden toegepast al dan niet in combinatie met aanvullende voorzieningen.

Categorie 1 grond voldoet aan de samenstellingswaarden en immissiewaarden (uitloging en verontreinigingen) voor niet-schone grond. Isolerende maatregelen ter voorkoming van uitloging van verontreinigingen zijn niet nodig. Wel moet menging van de grond met de onderliggende bodem worden voorkomen.

Categorie 2 grond voldoet aan de samenstellingwaarden voor niet-schone grond en voldoet alléén aan de immissiewaarden indien isolerende maatregelen worden gebruikt.

Niet toepasbare grond voldoet niet aan de samenstellings- en immissiewaarden (zelfs bij isolerende voorzieningen) en mag niet worden toegepast.

Dit bestemmingsplan laat geen functies toe die strijdig zijn met de verontreinigingssituatie. Er worden bijvoorbeeld geen nieuwe woonfuncties etc. toegestaan. Beoogd wordt een planologisch instrument waarin de beoogde herinrichting plaats kan vinden.

Voor de uitvoering van het geheel is een breed scala van vergunningen en milieuwetgeving van toepassing. De benodigde ontheffingen en vergunningen voor het bergen/graven etc. van de grond zijn:

- Vergunning in het kader van de Wet Milieubeheer (Wm)
- Vergunning in het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewater (Wvo)
- Vergunning in het kader van de Wet Bodembescherming (Wbb)
- Vergunning in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr)
- Ontgrondingenvergunning;
- Aanlegvergunning;
- Ontheffing van de Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet;
- Algemene Keur van waterschap Rivierenland.

Het gehele herinrichtingsproject zal als een zogenaamd D&C-project (Design en Build) worden aanbesteed. Dit betekent dat ook het ontwerp (definitieve wijze van vergraven en bergen) open staat. Wel moet worden voldaan aan diverse randvoorwaarden die rechtstreeks voortkomen uit het MER.

Nadat duidelijkheid bestaat over de definitieve uitvoering en ontwerp van de werkzaamheden zal in het kader van de Wet Milieubeheer een vergunning worden aangevraagd voor de werkzaamheden (bergen en vergraven van de grond). In dat kader zal ook de verdere inspraak op het MER onderzoek plaatsvinden. In het vergunningverleningstraject zal precies worden aangegeven hoe wordt voldaan aan de eisen die voor wat betreft de bodemkwaliteit, voortkomen uit de wetgeving.

In dit (bestemmings)kader kan worden geconcludeerd dat de voorgestane bestemming, gezien de bodemkwaliteit als uitvoerbaar moet worden gezien. De te nemen maatregelen etc. zal in het kader van de genoemde Wet Milieubeheer verder vorm krijgen, waarin met name het bergen van de grond centraal staat.

Tot slot wordt gemeld dat de hoeveelheid te bergen grond in de categorie 3 en 4 ca. 250.000 m³ bedraagt. Dit is beduidend minder dan aanvankelijk

gedacht. Eerder werd verondersteld dat het om meer dan 500.000 m³ zou gaan in de betreffende categorieën, zodat de MER-studie dan ook is opgestart.

4.6 Waterparagraaf

Voor dit project zijn zowel handhaven van het bestaande beschermingsniveau tegen overstroming als het stimuleren van natuurontwikkeling hoofddoel. Beide doelstellingen komen voort uit nationaal beleid respectievelijk Ruimte voor de Rivier en de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur.

Voor wat betreft de wateraspecten wordt onderscheid gemaakt in de kwantiteitsaspecten en de waterkwaliteit.

Waterkwantiteit

Voor wat betreft de waterkwantiteit is de doelstelling die voortvloeit uit de PKB 'Ruimte voor de rivier' van belang. In 2006 heeft het kabinet de Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier vastgesteld. Deze PKB heeft drie doelen:

1. in 2015 kan een afvoer van 16.000 kubieke meter water per seconde veilig door de Rijntakken stromen;
2. door de maatregelen die hiervoor nodig zijn, verbetert ook de ruimtelijke kwaliteit van het rivierengebied;
3. de extra ruimte die de rivier in de loop van de eeuw nodig kan hebben als klimaatveranderingen verder doorzetten,

In deze PKB wordt een pakket van samenhangende maatregelen voorgesteld om de extreem hoge waterstanden op o.a. de Rijn, Waal en IJssel te verlagen. Daarbij wordt uitgegaan van een maatgevende rivierafvoer van 16.000 m³/s bij Lobith. In het pakket wordt een aantal ruimtelijke maatregelen opgenomen, zoals de verlaging van uiterwaarden, de aanleg van nevengeulen en het verwijderen van obstakels.

In de PKB wordt ook een doorkijk gegeven naar de lange termijn, dat wil zeggen een maatgevende rivierafvoer van 18.000 m³/s bij Lobith rond de eeuwwisseling (2100) en de visie op de binnendijkse ruimte die nodig is om deze afvoer veilig naar zee af te voeren. De PKB gaat er daarbij van uit dat in het huidige buitendijkse gebied een bepaald deel van de afvoer verwerkt kan worden, zonder daarbij specifieke locaties aan te wijzen waar verruiming van het winterbed zou moeten plaatsvinden. In de toekomst moet worden gezien waar dit nodig is en of dit consequenties heeft voor de Afferdense en Deestse Waarden.

De beoogde herinrichting van de Afferdense en Deestse uiterwaarden is logischerwijs afgestemd op de genoemde doelstelling. Het verlagen van de uiterwaarden in het plangebied en het realiseren van een meestromende nevengeul dragen daarvoor zorg. Om er voor te zorgen dat in de Afferdense en Deestse Waarden voldoende ruimte gecreëerd wordt, is voor de herinrichting uitgegaan van een taakstelling van 6 cm. Dat wil zeggen dat het gebied zodanig ingericht wordt dat de waterstand bij het nieuwe maatgevend debiet 6 cm lager is dan wanneer er niets gebeurt. Met de inrichting wordt beantwoord aan de opdracht een lokale verlaging van het Maatgevend Hoog

Water (MHW) van 6 cm te realiseren. Hiermee wordt voldaan aan de taakstelling die voor dit gebied is opgenomen in de genoemde Planologische Kernbeslissing Ruimte voor de Rivier (PKB).

Waterkwaliteit

De Kaderrichtlijn Water (KRW), vanaf 2000 van kracht, is gericht op ecologisch gezond water, en duurzaam watergebruik. De Afferdense en Deestse Waarden zijn gelegen langs de Waal, die in de KRW is gekarakteriseerd als onderdeel van het deelstroomgebied Rijn-West van de Europese Unie. De Waal wordt gekenmerkt als een 'sterk veranderd waterlichaam'. Het voornemen tot herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden heeft invloed op de (ecologische) toestand van de Waal. De KRW heeft ook tot doel de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater te beschermen. De Kaderrichtlijn is mede door de fasering waarin deze wordt ingevoerd niet als sturend meegenomen voor de herinrichting. De verwachting is dat zowel voor de ecologie als voor de (grond-)waterkwaliteit voldaan wordt aan de doelstelling van de kaderrichtlijn water. De bewaking van het beantwoorden aan die doelstellingen zal plaatsvinden als onderdeel van het integrale monitoringsprogramma voor het stroomgebied.

In het MER is voor alle inrichtingsalternatieven de mogelijke hydrologische gevolgen in beeld gebracht. Onderzocht is het effect op de Kwel(stromen), mogelijke verontreiniging via grondwater, mogelijke verontreinigingen via oppervlaktewater en ecotoxicologische risico's. Conclusie is dat alle onderzochte inrichtingsalternatieven zich op deze onderdelen niet onderscheiden.

Bij hinder, kwel en verontreinigingen naar het oppervlaktewater gaat het om tijdelijke effecten, die zich alleen voordoen tijdens de uitvoering van de herinrichting.

Zoals gezegd zal de herinrichting geen nadelige gevolgen hebben voor de waterkwaliteit in het gebied. In het algemeen, waarin ook de natuurwaarden etc. wordt meegewogen, wordt een positief effect verwacht op de duurzaamheid in het gebied.

4.7 Flora- en faunawet

4.7.1 Algemeen

Met de wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet (1 juli 2002) is een basisrichtlijn voor het omgaan met beschermde dier- en plantensoorten wettelijk vastgelegd.

De wet houdt op hoofdlijnen in dat voor alle ingrepen die beschermde soorten en hun rust- of verblijfplaatsen kunnen schaden en vernietigen, een ontheffing dient te worden aangevraagd.

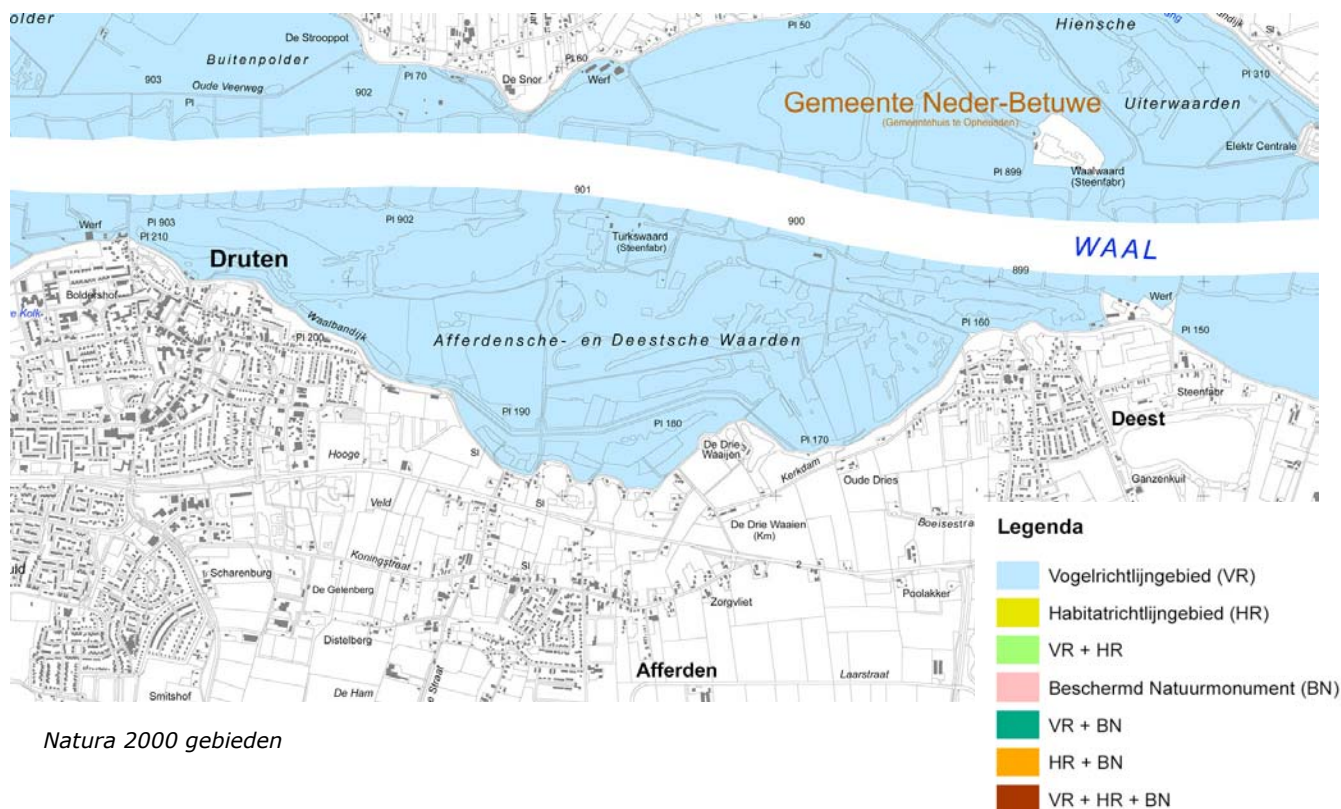
De Flora- en faunawet hoeft slechts in een bestemmingsplan te worden geïmplementeerd met het oog op de uitvoerbaarheid van het plan. In dit verband geldt dat Gedeputeerde Staten voor de goedkeuring van een bestemmingsplan moeten kunnen beoordelen of het waarschijnlijk is of ontheffing nodig is en of deze kan worden verleend. Op basis van een globale beschrijving en beoordeling van de aanwezige waarden kan de waarschijnlijkheid van het verkrijgen van een ontheffing worden beoordeeld.

Bestaand bebouwd gebied (vigerende bestemmingen met woondoeleinden, bedrijfsdoeleinden e.d.) kan buiten beschouwing worden gelaten, bijvoorbeeld bij actualisering van bestemmingsplannen.

Dit geldt echter niet voor (inbreiding)locaties waar de invulling drastisch verandert. Dit betekent dat voor nieuwe woningbouw, bedrijvigheid en infrastructuur de aanwezige waarden (soorten) moeten zijn geïnventariseerd en de effecten moeten worden beoordeeld.

Flora en fauna in relatie tot het plangebied

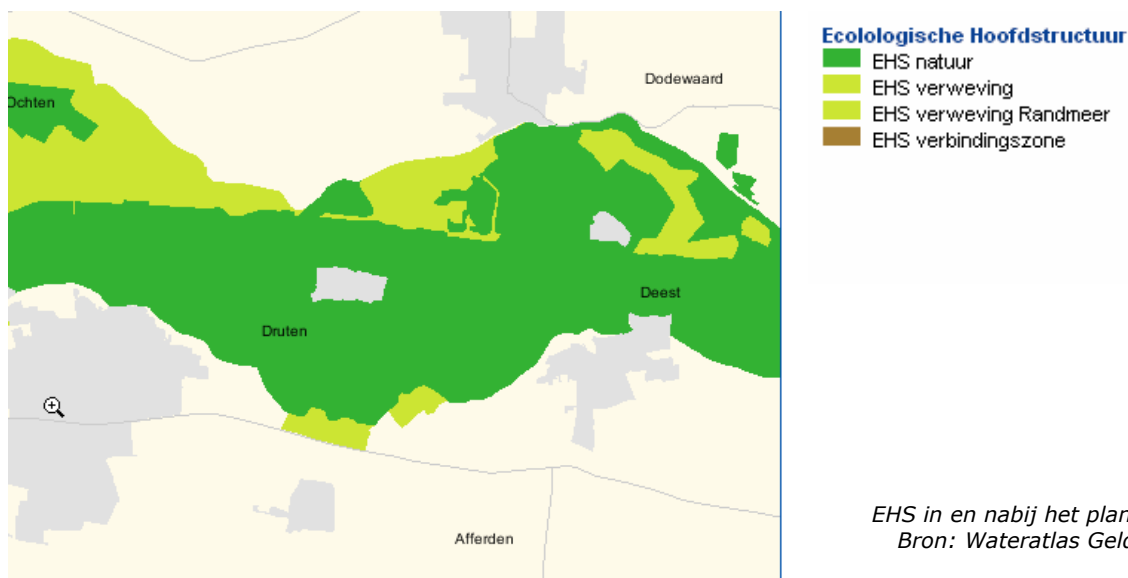
Het plangebied is met uitzondering van de scheepswerf aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Het gebied maakt deel uit van 'Natura 2000 gebied 68 – Uiterwaarden Waal'. In de bijbehorende gebiedsbeschrijving wordt aangegeven dat de uiterwaarden van de Waal een belangrijk broedgebied zijn voor soorten van natte, ruige graslanden (porseleinhoen en kwartelkoning). Het is daarnaast ook een belangrijk rust- en foerageergebied voor kleine zilverreiger, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, smient, tafeleend, Kievit en grutto.

Natura 2000 gebieden

De Afferdense en Deestse Waarden maken tevens deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur en er wordt zowel vanuit rijksbeleid als vanuit provinciaal beleid naar gestreefd ecotopen van het rivierecosysteem, die in de loop der tijd verloren of achteruit zijn gegaan, opnieuw te ontwikkelen.

Voor de Afferdense en Deestse Waarden zijn naast de Natura 2000 en de Ecologische Hoofdstructuur ook de afspraken in het kader van de voormalige NURG (Nadere Uitwerking voor het Rivieren Gebied) sturend voor de inrichting. De doelstelling van het NURG programma was het realiseren van

7.000 ha nieuwe natuur in de uiterwaarden van de Rijntakken en het bedijkte deel van de Maas in 2015. Op basis van dit voornemen en voor het realiseren van de doelstelling worden door het rijk gronden aangekocht. De nieuwe natuur vormt een onderdeel van de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur in het riviereengebied. Sinds 1993 werken het ministerie van Verkeer en Waterstaat en het ministerie van LNV samen aan de realisatie van dit NURG-programma. Naast het realiseren van nieuwe natuur, wordt ook een bijdrage geleverd aan het verhogen van de veiligheid, onder andere door het verminderen van de kans op overstromingen. Beide ministeries dragen ieder 50% bij aan de kosten. Na de hoogwaters van 1993 en 1995 heeft het NURG-programma een stevige impuls gekregen door de koppeling met de dijkversterking via de Deltawet Grote Rivieren. In al deze projecten wordt natuurontwikkeling gekoppeld aan rivierverruiming.

Ook het onderhavig bestemmingsplan en de voorgenomen bestemming van het gebied heeft daarmee rechtstreeks van doen.

De flora- en faunawet ziet er op toe dat voorgenomen ingrepen of herinrichting geen negatieve effecten mag hebben op de ecologische situatie in het gebied. Hiervoor zal een ecologisch onderzoek inzicht moeten bieden in de bestaande ecologische kwaliteiten van het gebied.

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden in het kader van het MER. Voor de resultaten wordt dan ook verwezen naar genoemd onderzoek (Milieu-effect rapport Afferdenschse en Deestse Waarden, AKWA-rapport nr. 06.001). De belangrijkste resultaten worden in navolgende weergegeven.

Ecologie in de Afferdenschse en Deestse Waarden

De Afferdenschse en Deestse Waarden vormen wat betreft natuur een gevarieerd gebied. Door vroegere en recente ontgrondingen kent het gebied betrekkelijk veel hoogteverschillen. Er komen verschillende landschapstypen voor die elkaar in een vrij kleinschalig patroon afwisselen. De belangrijkste ingrediënten zijn wateren, pioniersvegetaties van droge en natte standplaatsen, droge en natte graslanden, moerassen, ruigten, struwelen, bosjes en bos. Verder is het van belang dat niet de gehele uiterwaard overstroomt bij hoogwater. Er zijn enkele hoger gelegen delen die zelden of nooit overstroomd. Niet alleen groeit hier vaak een geheel andere vegetatie

(hardhoutoibos, droge graslanden en droge ruigten), maar deze gebiedsdelen zijn ook van belang als uitwijkplaats voor allerlei dieren, waaronder de strikt beschermde kamsalamander.

Zoogdieren

Diverse soorten grotere en kleinere zoogdieren komen meer of minder talrijk in de uiterwaarden voor. Op grond van data van heel Nederland kan gesteld worden dat de in de Afferdense en Deestse Waarden voorkomende soorten zoogdieren niet behoren tot bedreigde populaties. Voor de rekolonisatie zijn de hoogwatervluchtplaatsen in de vorm van oude fabrieksterreinen en anderszins nog bebouwde delen in het gebied van wezenlijk belang en waard om behouden te blijven.

Vijf soorten vleermuizen zijn in 1997 en 1998 sporadisch in de Afferdense en Deestse Waarden waargenomen en behoren tot de categorie 'algemeen voorkomend': Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger, Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis en Watervleermuis. De meeste van de vleermuissoorten gebruiken het gebied vooral als voedselgebied en brengen hun jongen elders groot. Wel overwinteren er vleermuizen in de oude steenovens. Op nationaal niveau komt alleen de Rosse vleermuis op de Rode Lijst voor met de aanmerking 'gevoelig'. Op internationaal niveau hebben alle vijf soorten een strenge bescherming (bijlage IV) op grond van de Habitatrichtlijn.

Ongewervelden

Bij de libellen en dagvlinders zijn geen soorten aangetroffen die zeldzaam zijn of op een lijst van beschermde soorten staan. De vlinderfauna was in 1997 en 1998 relatief soortenarm in de Afferdense en Deestse Waarden. Van de overige ongewervelden (vliegen en muggen, kevers, vliesvleugelen, spinnen en hooiwagens en wantsen) is de ontwikkeling in het gebied gevolgd nadat in deelgebied 4 is begonnen met de vergravingen. Het aantal soorten is in de ontkleide delen groter dan in de uitgangssituatie met grasland. Ontkleien van uiterwaardgrasland lijkt dus weinig destructief te zijn voor deze groep van ongewervelden. De ontkleining heeft een aantal voor ons land zeldzame ongewervelden opgeleverd, die dynamiek prefereren.

Voor wat betreft de macrofauna (in het water) wordt geconcludeerd dat veel van de wateren in het plangebied algemene macrofauna soorten herbergen die ook elders in het land veel voorkomen. Bij aantakking van de nevengeul verschuift de macrofaunasamenstelling naar een meer karakteristieke riviergemeenschap die als waardevoller en soortenrijker te boek staat.

Vogels

De Afferdense en Deestse Waarden zijn, zoals genoemd, als Vogelrichtlijngebied aangewezen op grond van Kleine zwaan, Kolgans, Grauwe gans, Smient (vooral wintervogels) en Kwartelkoning (broedvogel). Deze soorten bevinden zich vooral in of op het water, in het moeras of op kale (slikkige) oevers en in de graslanden. Het aandeel van deze soorten is in de Afferdense en Deestse Waarden niet erg hoog. Vrijwel de gehele Afferdense en Deestse Waarden bestaat uit habitats die bruikbaar zijn voor één of meer van de volgende soorten. Fuut, Aalscholver, Krakeend, Slobeend, Pijlstaart, Tafeleend, Kuifeend, Meerkoet, Kievit, Grutto en Wulp. Door de diversiteit aan habitattypen is het gebied soortenrijk en kent het een hoge broedvogeldichtheid. Van de kwalificerende soorten zijn dat de Grauwe

gans, de Smient en in mindere mate de Kwartelkoning. Daarnaast broedt nog een zestal Rode Lijst soorten in de Afferdense en Deestse Waarden: Dodaars, Porseleinhoen, Kluut, Tureluur, Steenuil en Oeverwaluw.

Amfibieën

In de Afferdense en Deestse Waarden is de aanwezigheid vastgesteld van 6 soorten amfibieën: Kamsalamander, Kleine watersalamander, Gewone Pad, Rugstreeppad, Bruine kikker en Middelste groene kikker. De gevonden populaties zijn klein tot zeer klein. De betere wateren voor amfibieën liggen voornamelijk binnendijks.

De Kamsalamander en Rugstreeppad zijn beschermd op grond van bijlage IV van de Habitatrictlijn. Zij zijn in het gebied aanwezig in het centrale en oostelijke deel.

Vissen

Van de aangetroffen vissen komen het Vetje en de Winde voor op de Rode Lijst, resp. in de categorie 'kwetsbaar' en 'gevoelig'. In de Habitatrictlijn hebben zij geen aparte status. Verder is een nog een tiental soorten aangetroffen, die niet bedreigd zijn en in vrijwel geheel Nederland voorkomen.

Vegetatie

In het gebied zijn 7 Rode Lijst soorten en 1 beschermde soort (Zwanebloem) vastgesteld. Grote delen van het gebied zijn niet bijzonder, er groeien algemene soorten die ook elders in het rivierengebied of daarbuiten veel worden aangetroffen. Uitzonderingen zijn de oude plasjes en strangen en twee oeverwallen waar 5 van de 7 Rode Lijst soorten groeien.

4.7.2 Conclusies en effecten van de herinrichting t.o.v. Flora en Faunawet

De voorgestane herinrichting van de uiterwaarden heeft logischerwijs gevolgen voor de geconstateerde ecologische waarden. Om de herinrichting te kunnen uitvoeren is een ontheffing van de flora en faunawet noodzakelijk. In de ontheffingsaanvraag kan exact worden aangegeven voor welke diersoorten, fauna en werkzaamheden etc. ontheffing nodig is. De ontheffing, afgegeven door het ministerie van LNV, dient veelal voor de vaststelling van het bestemmingsplan en bij voorkeur voor de ontwerp ter visie legging, verleend te zijn. In dat geval bestaat immers bij de vaststelling ook duidelijkheid over de uitvoerbaarheid van het plan. (Het niet verkrijgen van de ontheffing betekent immers in het uiterste geval, dat de herinrichting niet uitgevoerd kan worden).

Probleem is echter dat de uitvoering middels een zogenaamd D&C constructie (design en build) vorm zal krijgen. De uitvoerende instantie wordt daarmee, binnen de gestelde voorwaarden, ook verantwoordelijk voor het ontwerp en de vergunningen die nodig zijn. De vergunningen kunnen uiteindelijk pas worden aangevraagd, nadat het definitieve inrichtingsplan (via het aanbestedingstraject) duidelijk is.

Aspect	Herinrichting uiterwaard
Zoogdieren	0
Vleermuizen	+
Ongewervelden	+
Vogels	0
Amfibieën	-/0
Vissen	+
Vegetatie	0
Landschap	+

*Waardering effecten van de herinrichting op natuur, landschap en cultuurhistorie
Bron: Milieu-effecrapport Afferdensche en Deestsche Waarden*

In deze casus hoeft dit echter geen probleem te vormen. De beoogde herinrichting heeft namelijk tot doel een versterking van de natuurwaarden te bewerkstelligen. Vanuit dat oogpunt kan de ontheffing flora en faunawet ook na de vaststelling van het bestemmingsplan plaats vinden. De conclusies van het MER onderschrijven deze stelling. In de beoordeling van de effecten in het MER wordt het volgende geconcludeerd. De effecten van de herinrichting zijn neutraal tot positief. In bijgaande tabel is dit weergegeven.

Wel is duidelijk dat bij de uitvoering van de werkzaamheden de zorgplicht een zeer belangrijke rol zal spelen. Ook dit aspect kan via de ontheffing flora en faunawet in een latere fase nader worden ingevuld.

4.7.3 Conclusies herinrichtingsplan t.o.v. Natura 2000 gebied

In het MER is aangetoond dat het beoogde inrichtingsplan geen negatieve gevolgen voor de ecologische situatie zal hebben.

Dat laat echter onverlet dat de beoogde inrichting ook een natuurdoelstelling heeft én plaatsvindt in een Natura 2000 gebied.

In dat kader zal dan ook getoetst moet worden of er sprake is van een planMER-plicht vanwege de aanwijzing van het gebied als onderdeel van een Natura 2000 gebied.

De plicht tot een planMER geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

1. die het kader vormen voor toekomstige projectMER (beoordelings)-plichtige besluiten of;
2. waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Europese Habitatrichtlijn.

Een passende beoordeling is aan de orde indien één of meerdere activiteiten die in een plan worden voorzien significante negatieve gevolgen kunnen hebben op een speciale beschermingszone die is aangewezen in het kader van

de Vogel- en Habitatrichtlijn. Deze beoordeling is nodig voor het verlenen van een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet. Via het uitvoeren van een Habitattoets kan worden bepaald of er kans is op significante negatieve gevolgen voor de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000 gebied.

Indien dit het geval is zal een passende beoordeling uitgevoerd moeten worden (zie ook paragraaf 9.5) en dient alsnog een planMER opgesteld te worden.

4.8 Archeologie

Algemeen

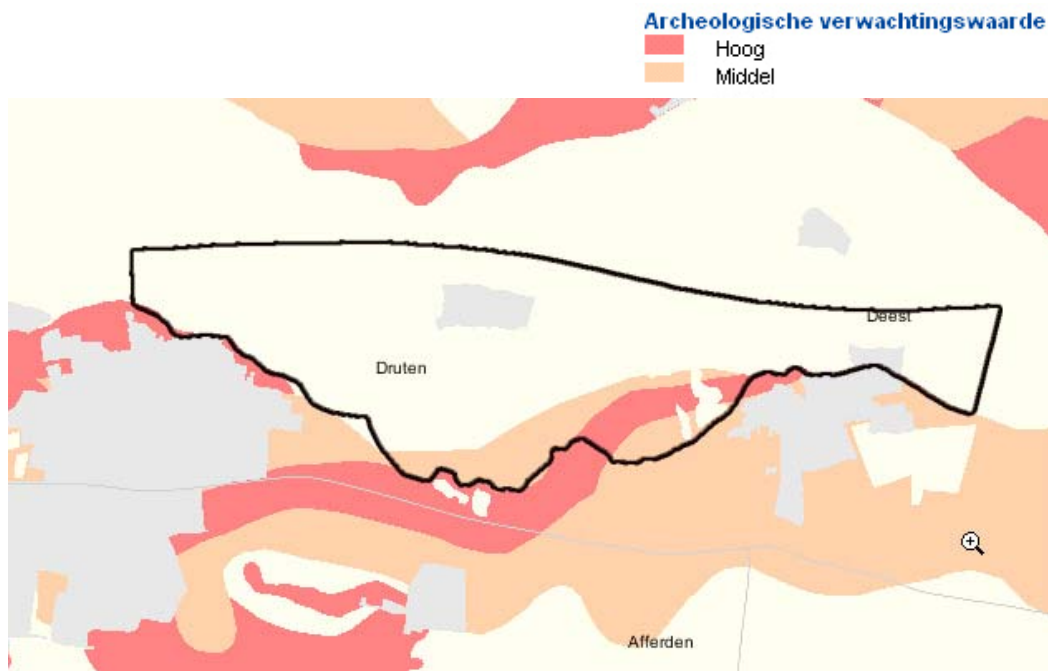
In 1992 heeft Nederland als lid van de Raad van Europa het Verdrag van Malta ondertekend. Dit verdrag heeft als doel het Europese archeologische erfgoed veilig te stellen. Eén van de verdragsverplichtingen voor de Nederlandse overheid is dat zij moet streven naar afstemming en overeenstemming tussen de onderscheiden behoeften van de archeologie en de ruimtelijke ordening, door er op toe te zien dat archeologen worden betrokken bij het planningsbeleid ten einde te komen tot evenwichtige strategieën voor de bescherming, het behoud en het beter tot hun recht doen komen van plaatsen van archeologisch belang. De Nederlandse overheid dient waarborgen te creëren dat archeologen, stedenbouwkundigen en planologen stelselmatig met elkaar overleggen ten einde te komen tot wijziging van ontwikkelingsplannen die het archeologische erfgoed zouden kunnen aantasten. Daartoe zou bij de voorbereiding van bestemmingsplannen meer aandacht moeten worden besteed aan de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische waarden en bij de aanwezigheid van archeologische waarden zouden beschermende regelingen in het plan moeten worden opgenomen. Daarbij dient volgens het Verdrag het uitgangspunt te zijn dat 'de bodemverstoorder betaalt'.

Ter implementatie van het Verdrag van Malta is per 1 september 2007 een nieuwe wet van kracht geworden, de 'Wet op de archeologische en monumentenzorg (Wamz)' genaamd. De Wamz maakt formeel gezien deel uit van de 'Monumentenwet 1988'.

Het belangrijkste doel van de Wamz is de bescherming van de aanwezige en de te verwachten archeologische waarden door het reguleren van bodemverstorende activiteiten. Hierbij gaat de Wamz uit van het zo vroeg mogelijk betrekken van de archeologische waarden in het ruimtelijk ordeningsproces. Specifiek voor het bestemmingsplan is hierop artikel 38a, lid 1 van de Wamz van toepassing: *"De gemeenteraad houdt bij de vaststelling van een bestemmingsplan als bedoel in artikel 10 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening en bij de bestemming van de in het plan begrepen grond, rekening met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten"*.

Archeologie in plangebied

In de plantoelichting van een bestemmingsplan is het noodzakelijk te onderzoeken in hoeverre de betreffende gronden van archeologische waarden kunnen zijn. Globaal bureau onderzoek moet uitwijzen of het gebied mogelijk archeologische waarden kan bevatten.

*Archeologische waarden in en nabij het plangebied, op basis van de IKAW (Indicatieve Kaart Archeologische Waarden)
Bron: Streekplan Gelderland 2005*

Uit de digitale kaarten van de provincie Gelderland kan worden herleid dat een deel in het zuidoosten van het plangebied is aangewezen als 'middel en hoge archeologische verwachtingswaarde'.

Dit betekent dat eventuele herinrichtingmaatregelen in deze gebieden gebonden zijn aan voorwaarden. De archeologische waarden van het gebied moeten worden onderzocht, alvorens tot werkelijke uitvoer over kan worden gegaan. Om dit ook planologisch veilig te stellen is het gebied met een hoge verwachtingswaarde voorzien van de dubbelbestemming 'Archeologisch waardevol gebied'. Dit betekent dat onder andere het vergraven, egaliseren, ophogen, etc., van de gronden zonder of in afwijking van een aanlegvergunning verboden is (zie ook hoofdstuk 6 'Juridische aspecten' waarin een toelichting op de plankaart en voorschriften wordt beschreven).

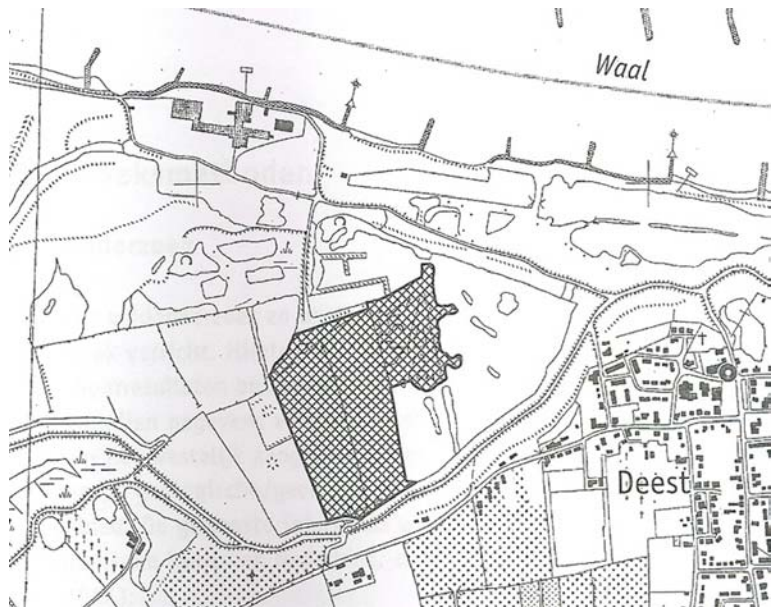
Naar de archeologische waarden in de Afferdense en Deestse Waarden is een tweetal onderzoeken opgesteld. De resultaten hiervan worden in onderstaande beschreven.

RAAP-rapport

In het verleden is voor de Afferdense en Deestse Waarden een archeologisch onderzoek uitgevoerd (RAAP-rapport 290; Afferdensche en Deestsche Waarden, een archeologische kartering en waardering, 7 juli 1997). Aanleiding was dat amateurarcheologen in het tracé van de geplande nevengeul van de Waal tijdens een ontgroning een archeologische vindplaats hebben aangetroffen. Het betrof een zeldzame nederzetting uit de Vroeg Romeinse tijd. Met het oog hierop heeft RAAP ten oosten van de

desbetreffende vondstlocatie een kartering en waardering verricht om de voortzetting van de vindplaats in oostelijke richting te bepalen. Het onderzoek vond grotendeels plaats aan de hand van grondboringen. In 32 boringen werd archeologisch materiaal aangetroffen. Vervolgens is het terreingedeelte gewaardeerd, waarbij onder andere werd geconcludeerd dat:

- het in kaart gebrachte vindplaatsgedeelte bevindt zich in de noordwesthoek van het onderzochte gebied en bedraagt ca. 1,5 ha.;
- de kwaliteit van het onderzochte deel van de vindplaats is redelijk tot zeer goed;
- het onderzochte deel van de vindplaats betreft het zuidoostelijke gedeelte van een nederzettingsterrein uit de Late IJzertijd / Romeinse tijd. Wanneer de waarnemingen in het westelijk aangrenzende gebied hierbij worden betrokken, kan worden aangenomen dat de nederzetting een omvang heeft gehad van minimaal 3 hectare.

*Plangebied archeologisch onderzoek uit 1997
Bron: Raap-rapport 290*

In het rapport wordt wel aangegeven dat de begrenzing van de vindplaats niet op te vatten is als 'harde grens'. Mogelijk liggen bepaalde structuren, behorende bij de nederzetting, buiten de aangegeven grenzen.

Aangezien het archeologisch beleid in Nederland erop gericht is om de archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk intact te laten, dienen graafwerkzaamheden en bodembewerking dieper dan de archeologische belangrijke bodemlagen vermeden te worden. Alleen wanneer dit laatste niet mogelijk is, dient overgegaan te worden tot het opgraven van een vindplaats.

Dit is ook het geval binnen de Afferdense en Deestse Waarden aangezien een deel van de vindplaats, gelegen in de noordwesthoek van het onderzochte gebied, binnen het te vergraven gebied van de nevengeul ligt. Dit deel van de vindplaats zal op een professionele wijze opgegraven worden. Het andere deel van de vindplaats ligt buiten de te vergraven gebieden en wordt ongemoeid gelaten.

Om dit planologisch veilig te stellen is het gebied voorzien van de reeds genoemde dubbelbestemming 'Archeologisch waardevol gebied'.

Synthegra rapport

Op basis van bekende archeologische gegevens wordt ook de aanwezigheid van een vindplaats uit de Middeleeuwen in het westen van de Afferdense en Deestse Waarden verondersteld. Deze verwachting is gebaseerd op de vondst van een complete merovingische pot, daterend uit de 6^e/7^e eeuw na Chr., op

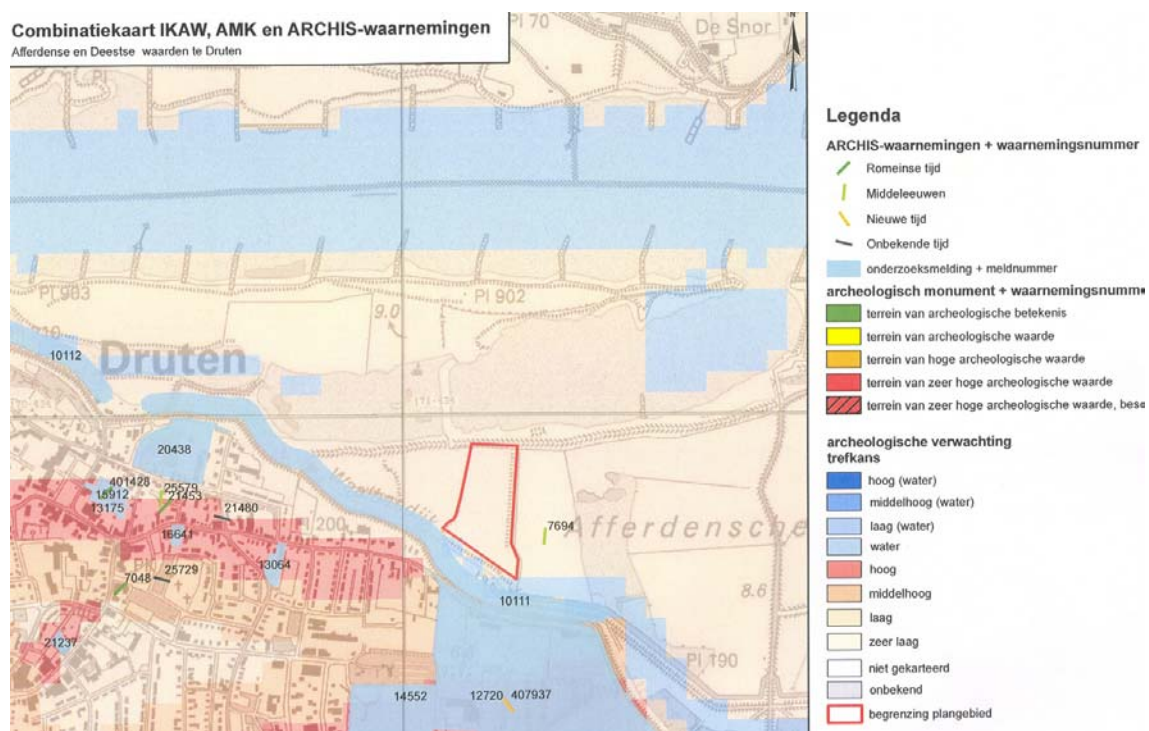
3,00 meter beneden het maaiveld (ARCHIS waarnemingsnummer 7694, vindplaats 39HN-7). Hoewel de context van deze vondst onduidelijk is, bestaat de kans dat zich in het gebied nog meer, nu nog onbekende, archeologische waarden bevinden.

Hierop is door Synthegra bv uit Hoorn een verkennend archeologisch onderzoek uitgevoerd, 'Verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen, Afferdense en Deestse Waarden te Druten' (Projectnr. P0502046, 26 juli 2007) genaamd.

Het plangebied van het onderzoek heeft een oppervlakte van ca. 3,8 hectaren waarbinnen 22 boringen zijn uitgevoerd.

Aan de hand van de boringen is geen vondstmateriaal van archeologische betekenis waargenomen. Het onderzoek heeft uitgewezen dat de bodem/ondergrond, afgezien van de bovenste decimeters van het profiel, intact zijn. Geconcludeerd wordt dat de vondst van een merovingische pot op het naastgelegen perceel dan ook merkwaardig blijft. In het onderzoek wordt aangegeven dat de vondst wellicht gezien moet worden als een rituele depositie in een diepe nevengeul. Gezien het ontbreken van een cultuurlaag wordt het niet zinvol geacht om (delen van) het gebied aan te wijzen voor nader onderzoek.

In voorliggend bestemmingsplan wordt derhalve geen aanvullende bepalingen ter bescherming van de archeologische waarden opgenomen, althans voor dit deel van de Afferdense en Deestse Waarden.

*Plangebied archeologisch onderzoek uit 2007
Bron: Synthegra bv*

5 PLANBESCHRIJVING

Op basis van de inventarisatie en analyse uit de voorgaande hoofdstukken zijn vanuit verschillende invalshoeken diverse doelstellingen en uitgangspunten te formuleren die in dit bestemmingsplan hun beslag krijgen. Hierbij is gebruik gemaakt van verschillende startnotities en programma's die in de loop van de tijd zijn opgesteld.

Vervolgens wordt de toekomstige situatie van de Afferdense en Deestse Waarden beschreven. Hierbij wordt veelvuldig verwezen naar het inrichtingsplan uit 1999, alsmede het uitgevoerde milieueffect-rapport. Op een aantal aspecten is het inrichtingsplan uit 1999 in de loop der tijd aangepast, onder andere naar aanleiding van verschillende informatiebijeenkomsten voor de bevolking. De basis van het inrichtingsplan blijft echter ongewijzigd en wordt derhalve mogelijk gemaakt in voorliggend bestemmingsplan.

5.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten

In deze paragraaf worden de randvoorwaarden en uitgangspunten beschreven die zijn gehanteerd om te komen tot het ontwerp voor de inrichting van de Afferdense en Deestse Waarden.

5.1.1 Waterbeweging en morfologie

Vanuit rivierkundig perspectief zijn voor de herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden een aantal randvoorwaarden opgesteld waarvan de belangrijkste twee luiden:

- de veiligheid tegen overstroming mag bij de huidige maatgevende afvoer en bij de toekomstige verhoogde maatgevende afvoer niet in gevaar komen. Uitgegaan wordt van een noodzakelijke verlaging van de maatgevende hoogwaterstanden met 6 cm;
- de scheepvaart mag niet belemmerd worden door gemiddelde en tijdelijke aanzandingen in het zomerbed.

De andere voorwaarden zijn:

- de stabiliteit van de bandijken, oever- en stroomgeleidende werken mag niet worden aangetast door erosie tijdens hoogwatersituaties;
- de morfologische processen in de uiterwaard en in de geul moeten stabiel zijn (geen snelle aanzanding of erosie en ongewenste verlegging van de nevengeul);
- geen onaanvaardbare toename van kwel.

5.1.2 Ecologie

Behoud bestaande natuur

Vanuit de ecologie wordt behoud van de bestaande natuurwaarden en waardevolle ecotopen voorgestaan, zoals:

- stroomdalvegetatie nabij de oude kades;

- bestaand wilgenbos;
- moerasgebied langs de dijk;
- het oude tichelgatencomplex;
- de zandige graslanden van de oeverwal met stroomdalsoorten.

Natuurontwikkeling

In de uiterwaarden zijn door bekading de stroomsnelheden zo laag dat de afzetting van klei en slib is gaan overheersen. De ecologische kwaliteit van de hier aanwezige wateren en vegetaties is door deze lage stroomsnelheden en afzetting van klei en slib verschaald: Een groot deel van de specifieke riviergebonden soorten ontbreekt. Voor het ecologisch herstel van de zandrivier is op de eerste plaats meer ruimte nodig voor afzetting en erosie (steilrandvorming) van zanden. Dit proces wordt bevorderd door de stroomsnelheden te vergroten. De aanleg van een permanent meestromende zandige nevengeul door de uiterwaard vormt hiervoor de basis. De ecologische wensen hiervoor zijn:

- Permanente stroming ten behoeve van voedsel- en zuurstofvoorziening voor stroomminnende soorten.
- Variatie in waterdiepte en oevervormen met flauwe hellingen kleiner dan 1:10 en relatief steile hellingen groter dan 1:5;
- Gebruik maken van het aanwezige grind in de ondergrond (t.b.v. specifieke organismen) aan de westzijde van het gebied.

Daarnaast wordt gestreefd naar:

- Het inrichten van de buitenkaadse delen van de uiterwaarden bij Deest en Druten zodat dynamische oeverzones ontstaan waar de vorming van zandplaten, periodiek meestromende zandige geulen, oeverwallen, rivierduinen en hoogwaterpoelen e.d. weer kan optreden;
- Een stelsel van aangetakte wateren met een variatie in omstandigheden (eenzijdig aangetakt, periodiek meestromend en permanent meestromend) die eveneens de diversiteit aan ecologische waarden vergroot;
- moerasvorming in geïsoleerde wateren, waarin een bijpassende flora en fauna zich kan ontwikkelen.

5.1.3 Landschap

Het is de bedoeling om de bestaande landschappelijke waarden te behouden en te ontwikkelen. Derhalve wordt er gestreefd naar:

- behoud van het open karakter van de fronten van Druten en Deest;
- ontwikkeling van een aaneengesloten boscomplex;
- behoud en ontwikkeling van een duidelijk herkenbaar lijnenpatroon;
- behoud van cultuurhistorische en archeologische waarden.

5.1.4 Recreatie

Er wordt gestreefd naar behoud en ontwikkeling van aanwezige recreatieve waarden. De beleving en waardering van natuur en landschap staan hierbij voorop. De recreatieve mogelijkheden zijn gericht op de bevolking van Afferden, Deest en Druten, waarbij de uiterwaard voor eenieder toegankelijk blijft.

Een uitgekiende zonering en inrichting van de uiterwaard moet er voor zorgen dat de bezoekers zich vrij kunnen bewegen door het gebied zonder schade te doen aan de gewenste natuur.

5.1.5 Overig

Door het gebied lopen een aantal kabels en leidingen. Dit geldt voornamelijk voor de bedrijven en de woningen op de hoogwatervrije gebieden en de nautische verlichting op de kribben in het zomerbed.

Tevens bevinden zich in het gebied een aantal nutsleidingen (zoals een bovengrondse hoogspanningsleiding) van bovenregionaal belang.

5.2 Het inrichtingsplan

5.2.1 Algemeen

Het inrichtingsplan bestaat uit een aantal kenmerkende ingrepen (zie bijgaande figuur). De meest in het oog springende ingreep is de aanleg van een meestromende nevengeul. Deze geul staat in verbinding met de Waal door een inlaat- en een uitlaatconstructie. Het bestaande tichelgat oostelijk buitendijks van Deest zal als zandvang functioneren. Aan het begin van de nevengeul wordt een regelwerk aangelegd om de afvoer te kunnen reguleren. Daarnaast wordt een tweede regelwerk in de directe omgeving van de brug aangelegd, zodat het ingesloten eiland dat ontstaat bereikbaar is. De oevers van de nevengeul worden flauw aangelegd zodat slikvelden ontstaan. Voorzien is dat tussen de dijk en de nevengeul een grasruigte ontstaat waarbij onderhoud plaatsvindt door middel van jaarrondbegrazing. De locatie leent zich beter voor grasruigte dan voor hooiland; het gaat om een laaggelegen terrein aan de noordzijde van de dijk. In een eerdere fase van het project werd nog rekening gehouden met een overgangperiode met hooiland waarbij verarming van de bodem optreedt. Gebleken is dat een

Inrichtingsplan Afferdense en Deestse Waarden, 2007 (uitgangspunt inrichtingsplan 1999)

dergelijke tussenfase niet noodzakelijk is.

Op de hoogwatervrije terreinen wordt ooibos ontwikkeld dat aansluit op het bestaande ooibos bij het tichelgatencomplex.

Het zuidelijke deel van het hoogwatervrije terrein, Turksweerd, zal worden afgegraven. Verder zullen waar mogelijk alle gebouwen in de uiterwaard worden gesloopt behalve de voormalige steenovens die een onderkomen aan vleermuizen biedt. De meidoornhagen op de hogere randen (voor zover deze niet liggen in de zone die verlaagd wordt) en de zandige graslanden van de oeverwal met stroomdalachtige soorten, blijven bestaan en komen er een aantal poelen en moerasachtige laagten.

Met de inrichting wordt beantwoord aan de opdracht een lokale verlaging van het Maatgevend Hoog Water (MHW) van 6 cm te realiseren.

Binnen het ontwerp wordt ruimte geboden voor de manier waarop met de af te graven grond wordt omgegaan. Voor de mogelijke alternatieven voor het bergen van grond en de daarbij optredende effecten is een milieueffect-rapport (MER) opgesteld. In paragraaf 5.3 is een samenvatting van dit rapport opgenomen en is aangegeven wat de consequenties zijn voor dit bestemmingsplan.

Terreintype	Aantal hectare in het inrichtingsplan
Open water	80
Poelen	4
Slikken	33
Gras / Ruigten	83
Hooiland	44
Ooibos (hardhout)	19
Ooibos (zachthout)	19
Kade	1

5.2.2 Waterbeweging en morfologie

Veiligheid tegen overstroming

Naast ecologische en landschappelijke overwegingen speelt het aspect van veiligheid tegen overstroming een belangrijke rol in het ontwerp voor de Afferdense en Deestse Waarden. Het ontwerp moet immers een bijdrage leveren aan de verlaging van de maatgevende hoogwaterstanden (de taakstelling van het project), door toename van maatgevende afvoer van 15.000 m³/s naar 16.000 m³/s.

De belangrijkste ingrepen in het ontwerp, die tot verlaging van maatgevende hoogwaterstanden leiden zijn:

- aanleg van permanent meestromende nevengeul;
- gedeeltelijke verwijdering en verlaging zomerkade;
- verlaging van een deel van de uiterwaard.

Scheepvaart

Het inrichtingsplan voor de Afferdense Deestse Waarden heeft morfologische effecten op de vaarweg in de Waal. In het ontwerp is als randvoorwaarde

meegenomen dat hinder voor de scheepvaart, die door lokale aanzandingen wordt veroorzaakt, niet mag ontstaan.

De morfologische reactie van de rivier op de permanente wateronttrekking door de nevengeul bestaat uit drempelvorming in het zomerbed. De drempel ontstaat direct benedenstrooms van de inlaat van de nevengeul en heeft een *permanent* karakter. De grootte van deze aanzanding is afhankelijk van de hoeveelheid water die aan de hoofdgeul wordt onttrokken. De permanent meestromende geul, die in de uiterwaard wordt aangelegd, zal worden voorzien van een regelwerk waarmee de afvoer kan worden gecontroleerd. De dimensies daarvan worden zo gekozen dat de permanente bodemverhoging in de hoofdgeul tot een acceptabele waarde wordt beperkt. Als maximale jaargemiddelde aanzanding wordt hierbij 20 cm aangehouden. Indien deze aanzanding hinder voor de scheepvaart oplevert zal die worden weggebaggerd.

Door herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden nemen ook tijdelijke morfologische effecten in de vorm van aanzanding van het zomerbed tijdens hoogwater toe. Bij het passeren van een hoogwatergolf zal een significant deel van de stroming door de uiterwaarden gaan. Dit gebeurt reeds in de huidige situatie, echter na de herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden zal de verdeling van hoogwaterafvoer veranderen. In de huidige situatie zou bij de maatgevende afvoer ca. 45% van de hoofdgeulafvoer door de uiterwaarden stromen. In de nieuwe situatie wordt dit ca. 60%. Bovendien zal de uiterwaard eerder meestromen dan vroeger. Als een hoge rivierafvoer voldoende lang aanhoudt, zal dit tot een lokale sedimentatie in het zomerbed leiden. De aldus ontstane drempel wordt (deels) opgeruimd door de natuurlijke processen als de stroming bij dalende waterstanden zich weer in het zomerbed concentreert. Het resterende deel van deze aanzanding, voor zover hinderlijk voor de scheepvaart, zal moeten worden verwijderd middels onderhoudsbaggeren. Gebaseerd op gegevens uit Posthoorn (1998) wordt de maximale aanzanding op het traject van de Afferdense en Deestse Waarden in het zomerbed bij een hoogwater geschat op 20.000 m³.

De huidige stand van de wetenschap laat geen al te nauwkeurige uitspraken toe over drempelvorming in het zomerbed ten gevolge van de aanleg van de nevengeul. In het ontwerp wordt getracht daar zo goed mogelijk mee om te gaan. Daarnaast wordt als een extra randvoorwaarde aan het project gesteld dat de ontwikkelingen in de Afferdense en Deestse Waarden regelmatig worden gecontroleerd om, indien nodig, afdoende maatregelen te kunnen nemen.

Stabiliteit bandijk en constructies

De permanent meestromende nevengeul in het ontwerp wordt op een afstand van ten minste 100 m van de bandijk aangelegd. De twee locaties waar deze geulen binnen de zone van 100 m komen, bestaan uit de reeds aanwezige plassen, zodat er geen verandering t.o.v. de huidige situatie zal ontstaan. Ook de uiterwaard wordt niet binnen een zone van 100 m vanaf de bandijk vergraven. De stroomsnelheden langs de bandijk zullen lokaal met 10-20% toenemen (Svasek, 1999). Na overleg met het Polderdistrict Groot Maas en Waal is gebleken dat deze snelheden royaal binnen de veiligheidsmarge van

de bandijk blijven. Gebaseerd op deze gegevens wordt geconcludeerd dat de stabiliteit van de bandijk niet aangetast wordt.

Stabiliteit nevengeul

De duurzaamheid van het ontwerp heeft betrekking op morfologische effecten in de nevengeul en die in het winterbed. Voor het nieuwe inrichtingsplan is de grootte van deze effecten niet kwantitatief bepaald. Er wordt echter wel aangegeven hoe de effecten zodanig te beïnvloeden zijn dat de morfologische stabiliteit van het ontwerp toeneemt.

Bij de inlaat van de nevengeul wordt water en sediment aan het zomerbed onttrokken. Zonder ingrijpen veroorzaakt het sediment aan het begin van de nevengeul een drempel die uiteindelijk de nevengeulafvoer blokkeert. De grootte van de hoeveelheid onttrokken sediment en daarmee de snelheid van de drempelopbouw hangt direct af van het onttrekkingsdebiet.

Drempelvorming in de inlaat van de nevengeul zal ondervangen worden door een zandvang waarmee de hoeveelheid zand die de nevengeul bereikt, beperkt wordt. Met een reguleringswerk aan het begin van de nevengeul, in de directe omgeving van de brug, wordt de water- en sedimentonttrekking en daarmee de drempelopbouw beperkt. De zandvang is voorzien in de reeds bestaande tichelgaten in het oostelijke deel van de Afferdense en Deestse Waarden. De zandvang zal initieel op 2 m+NAP worden aangelegd, d.w.z. 1,5 m onder het niveau van de drempel in het regelwerk. Als gevolg van sedimentatie zal de diepte en dus de effectiviteit van de zandvang met de tijd afnemen. Wanneer de zandvang opgevuld is zal de sedimentatie en drempelvorming in de nevengeul beginnen, met de afsluiting ervan als gevolg. Om dat te voorkomen, zal de zandvang voor die tijd uitgebaggerd worden. Met de huidige kennis is de snelheid van aanzanding slechts zeer grof in te schatten op ruim een decimeter per jaar (van Wijngaarden, 1997). Dit houdt in dat de zandvang na ruim 10 jaar vol zal sedimenteren. Echter, gezien de zeer grote onzekerheid van deze schatting zal de diepte in de zandvang met een enige regelmaat worden gecontroleerd.

In het benedenstroomse deel van de nevengeul zijn de stroomsnelheden gedurende een groot deel van het jaar zo laag (75% van de tijd lager dan 0.25 m/s) dat sedimentatie van slib kan worden verwacht (Posthoorn, 1998). De grootte van de slibvracht kan worden beperkt door middel van het reeds genoemde reguleringswerk aan het begin van de nevengeul, in de directe omgeving van de brug. De slibvracht en de afzetting ervan in de uiterwaard nemen toe bij afwisselend versnellende en vertragende stroomsnelheden en bij toename van de uiterwaardafvoer. Overmatige aanslibbing in de nevengeul, vooral in het laagste, smalle gedeelte kan zijn waterafvoerende functie aantasten. Een te grote vermindering van de diepte leidt tot een ongewenste groei van riet en waterplanten in het onderste (smalle) deel van het profiel, dat tot het blokkeren van de afvoer bij lage waterstanden kan leiden. Daarom zal de nevengeul regelmatig worden geïnspecteerd. Sedimentafzettingen die leiden tot een kleiner profiel dan waarvan uitgegaan is voor het effect op de maatgevende waterstand zullen worden verwijderd. Met betrekking tot de uitschuring van de geulbodem wordt geconstateerd dat de stroomsnelheden in de nevengeul zo laag zijn dat er geen problemen met de overmatige verticale erosie worden verwacht. De nevengeul volgt het reliëf van het omliggende terrein. Hiermee wordt bereikt dat bij hogere waterstanden, waarbij de uiterwaard mee stroomt, de stroombanen de geul

volgen. Hiermee wordt de horizontale erosie van de geul zo veel mogelijk voorkomen. Bij de nadere uitwerking van het ontwerp zullen de potentieel erosiegevoelige locaties in de geul in kaart worden gebracht. Op die plekken zal indien noodzakelijk een beschermende laag klei worden aangebracht.

Kwelbezwaar

De aanleg van de nevengeul en het vergraven van de Afferdense en Deestse Waarden kunnen leiden tot doorsnijding van doorlatende lagen in de uiterwaard. Als de doorlatende lagen (zandbanen) in de uiterwaard doorlopen naar binnendijkse gebieden kan dit leiden tot toename van het kwelbezwaar binnendijks. Dit treedt alleen op indien de kwel binnendijks uit de zandbanen niet wordt tegengegaan door een ondoorlatende laag (klei).

Aan de hand van gegevens omtrent bodemopbouw (m.n. zand- en kleilagen) is een inschatting gemaakt van de effecten op het kwelbezwaar binnendijks (Wolters, 1999). Er wordt een toename van kwel verwacht van ongeveer 10% op twee locaties. Dit treedt op achter de oude bandijk nabij de Drie Waaien en tussen de Stationsstraat in Druten en de bandijk. De toename van de kwel wordt mede bepaald door de intree weerstand van de bodem van de toekomstige nevengeul. In de loop van de tijd zal zich een kleilaag gaan afzetten op de bodem van de geul. Hierdoor zal de kwel weer afnemen. Bij de dijkverbetering Druten-Dreumel is een groot deel van de geul aangelegd. De toename van kwel achter oude bandijk nabij de Drie Waaien zal tengevolge hiervan nu al optreden. Deze kwel kan dus niet worden toegerekend aan dit project.

In overleg met het Polderdistrict Groot Maas en Waal wordt onderzocht welke maatregelen er kunnen worden getroffen om de toename van kwel op te vangen tussen de Stationsstraat en de bandijk in Druten.

5.2.3 Ecologie

Behoud van bestaande natuurwaarden

Het moerasgebied langs de dijk, de meidoornhagen op de hogere randen, de oude kades met stroomdalvegetatie, de openheid van het middengebied en de zandige graslanden van de oeverwal met stroomdalsoorten zijn opgenomen in het aangepaste ontwerp. De meestromende nevengeul wordt aangelegd door het oude tichelgatencomplex met opgaande begroeiing met wilg. Hierdoor zal een deel van het bestaande zachthoutoobos verloren gaan. Aansluitend aan het tichelgatencomplex naar het oude steenfabrieksterrein is de ontwikkeling van zachthoutoobos overgaand in hardhoutoobos gepland. De bestaande natuurwaarden worden derhalve zoveel mogelijk behouden.

Natuurontwikkeling

Uitgaande van een inrichting met de dubbele doelstelling veiligheid en natuur kunnen laaggelegen ecotopen optimaal tot ontwikkeling worden gebracht en is ruimte voor inpassing van een beperkte oppervlakte hooggelegen ecotopen die karakteristiek zijn voor het rivierengebied.

Belangrijkste doel is het herstellen van processen en ecotopen die vroeger aanwezig waren in nevengeulen of in het zomerbed. Dit vereist een vergroting van de dynamiek en diversiteit zoals beschreven in paragraaf 2.3.2. De

permanent meestromende nevengeul is één van de belangrijke onderdelen van het plan om deze doelstelling te realiseren.

Voor de Afferdense en Deestse Waarden leiden deze doelstellingen en de aanwezige omstandigheden tot de volgende keuzes voor te ontwikkelen watertypen en (natte) ecotopen.

Permanent meestromende nevengeul

In het verleden waren de uiterwaarden rijk aan kenmerkende planten en dieren. Vooral de soorten die afhankelijk zijn van stromend water zijn verdwenen. Om de stromingsminnende soorten terug te krijgen wordt een meestromende geul door de uiterwaard gelegd. Dit is van belang voor zeldzame vissoorten, zoals alver en serpeling, bepaalde insecten en wellicht een vogelsoort als de kleine zilverreiger.

Dynamische oeverzones en zandplaten

Met name in de oeverzones van de nevengeul kunnen deze ecotopen tot ontwikkeling worden gebracht.

Door oeverbeheer en de vorm van landgebruik ontstaan mogelijkheden om zandige rivieroeveren en stranden, oeverwallen en (hoogwater)geulen te ontwikkelen. Deze omstandigheden leveren een rijk bodemleven die belang is voor steltlopers.

Zacht- en hardhoutooibos

Zacht- en hardhoutooibos zijn in het rivierengebied typerende elementen.

Deze bossen zijn nu niet of nauwelijks aanwezig in de uiterwaarden.

Aan de oostzijde van het gebied zal aansluitend aan het bestaande tichelgatencomplex uitbreiding plaatsvinden van het areaal zachthoutooibos. Dit gebied zal regelmatig worden overstroomd. Deze delen liggen laag en zijn goed ontwaterd. Hardhoutooibos is voorzien op de huidige steenfabrieksterreinen. Door de zandige, goed doorluchte bodem, ontwikkelt zich naar verwachting een soortenrijk bostype als wilg, eik, iep en es. Deze bossen zijn geschikt voor zangvogels en reigersoorten, zoals wellicht de Kwak.

Geïsoleerde, natte moerassige laagten

Het aantal tichelgaten in het gebied wordt uitgebreid. In de laagste delen ontstaan relatief stabiele, natte/vochtige situaties. Hier kunnen zich moerasvegetaties ontwikkelen. Deze plekken zullen ook geschikt zijn voor vogelsoorten (o.a. zangvogels), die kenmerkend zijn voor moeras en/of open water. Niet al te diepe, geïsoleerde gelegen plassen zijn bovendien een geschikte plek voor amfibieën zoals kikkers en salamanders.

Stroomdalgrasland

De westelijke buitenkaadse delen op de Rijswaard is de meest kansrijke plaats voor de ontwikkeling van stroomdalgrasland.

In de graslanden op deze zandige plekken kunnen zich karakteristieke stroomdalplanten vestigen. Dergelijke droge bloemrijke graslanden zijn ook vanuit faunistisch oogpunt van belang voor onder meer insecten.

Begraasde graslanden en ruigten/hooiland

Bij een relatief intensief graasbeheer zullen zich op de lagere (vochtige) delen geknikte vossestaartvegetaties ontwikkelen. Deze graslanden zijn ook

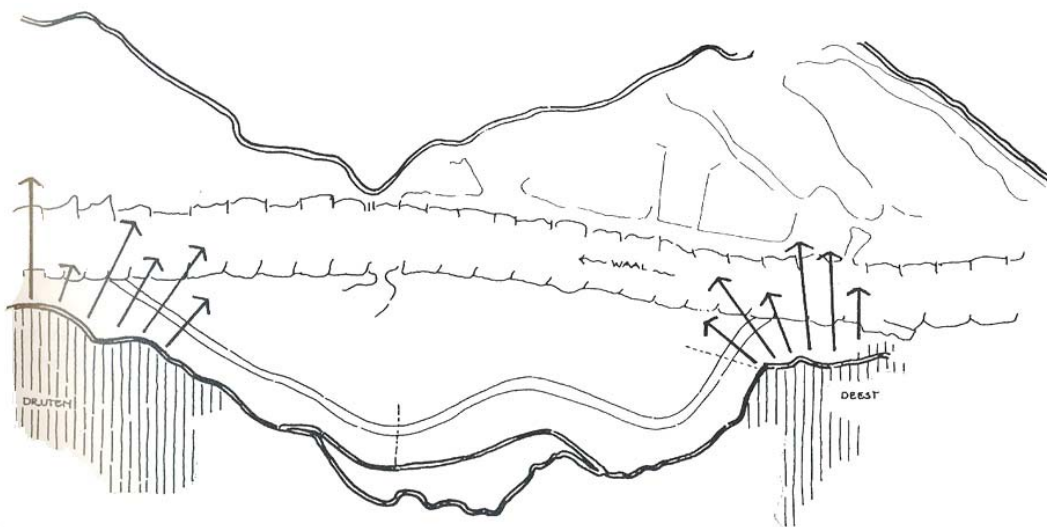
interessant voor weidevogels. Het grasland zal zich vooral ontwikkelen aan de zuidzijde van de nevengeul.

Door aanleg en ontwikkeling van bovenstaande ecotopen wordt de ecologische waarde van de Afferdense en Deestse Waarden vergroot. Er ontstaat meer riviergebonden dynamiek, de diversiteit neemt toe en bestaande ecologische waarden worden verder ontwikkeld.

5.2.4 Landschap

De volgende keuzen geven richting aan de verdeling en zonering van de verschillende beeldbepalende elementen over de Afferdense en Deestse Waarden:

- De fronten van Deest en Druten behouden hun open karakter. Hierdoor blijft zicht mogelijk op en over de rivier en richt het oog zich over het weidse en steeds wisselende landschap van de rivier.
- *Het besloten ooiboscomplex*; De oostzijde van de uiterwaard en de steenfabrieksterreinen vormen een aaneengesloten hardhout- en zachthoutooibos. Hierdoor ontstaat een aaneengesloten besloten gebied. De nevengeul stroomt langs en door het tichelgatencomplex aan de oostzijde van het gebied. Het bestaande bosgebied zal op deze plek worden vergroot en gaat aan de noordzijde geleidelijk over in het hardhoutooibos op de hoger gelegen oude steenfabrieksterreinen.
- *Het (half)open brede stroomgebied*; Het middendeel van de uiterwaard krijgt een breed en open karakter. Hier kan de nevengeul, binnen de gestelde randvoorwaarden van veiligheid en scheepvaart, de gelegenheid krijgen om te eroderen. Bovendien wordt ten behoeve van moerasvorming aan de noordwestzijde van het middengebied een tweetal diepere ontkleiningen uitgevoerd.

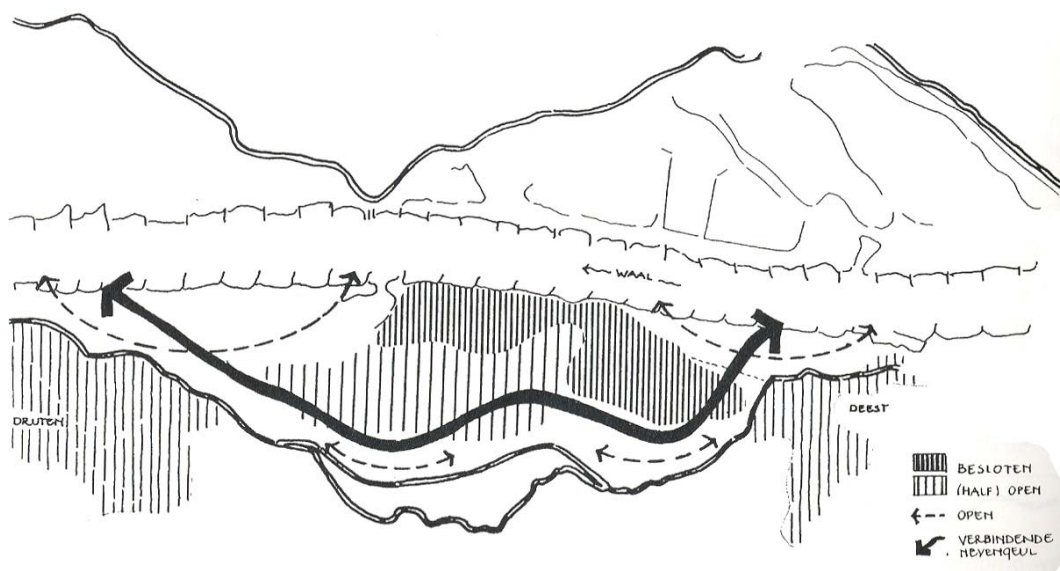

De fronten van Deest en Druten behouden hun open karakter

Bron: Inrichtingsplan Afferdensche en Deestse Waarden (van der Perk, 1996)

- *Het (half)open grazige stroomgebied*; Dit gebied sluit ten westen aan bij het open brede middengebied. Het kent een afwisseling van: diepere delen, reliëfvolgende- en terrasvormige ontkleiningen op verschillende hoogten. Door begrazing zal het gebied grotendeels open blijven met verspreid wat struweel.

- *Zandige oeverwal*; Het zandige gebied op de oeverwal van de Rijswaard ontwikkelt zich zo mogelijk tot een nog hoger gelegen rivierduin. Het open karakter blijft gehandhaafd. Hierdoor komen de landschappelijke en ecologische potenties van het gebied optimaal tot wasdom.
- Als verwijzing naar het verleden behoudt een aantal perceelscheidingen en de zomerkade een duidelijke landschappelijke functie in de uiterwaard.

Openheid en beslotenheid

Bron: Inrichtingsplan Afferdensch en Deestse Waarden (van der Perk, 1996)

De aanwezige tichelgaten, de terp Turksweerd en de voormalige steenoven op het hoogwatervrije terrein blijven behouden als cultuurhistorische elementen. Uitgangspunt van het rijksbeleid op het gebied van archeologie is duurzaam behoud van het bodemarchief. Is dit niet mogelijk, dan wordt ernaar gestreefd de in het bodemarchief aanwezige informatie te bewaren door die aan dit archief te onttrekken door opgravingen.

In het gebied is een archeologische vindplaats aanwezig in de nabijheid van de geplande nevengeul. Het betreft een zeldzame nederzetting uit de Vroegromeinse tijd. Een gedeelte van dit terrein is tijdens een ontgroning reeds onderzocht door amateur-archeologen. Het resterende gedeelte is zo omvangrijk en complex, dat voorzover dit binnen het te vergraven gedeelte ligt, het op professionele wijze opgegraven moet worden. Een gedeelte van de vindplaats ligt buiten de te vergraven gebieden. In hoofdstuk 4.8 wordt hier nader op ingegaan.

5.2.5 Recreatie

Door de inrichting wordt de uiterwaard meer divers dan in de huidige situatie. Er ontstaat meer afwisseling van water en land, er zullen verschillende vegetatietypen ontstaan en er zal meer dierenleven te zien zijn (m.n. vogels). Dit zal de recreatieve aantrekkelijkheid vergroten.

De recreatieve mogelijkheden zijn gericht op de bevolking van Afferden, Deest en Druten, waarbij de uiterwaard voor eenieder toegankelijk blijft.

Zonering van recreatief medegebruik door inrichtingsmaatregelen

Er komen geen 'verboden-toegangs-borden' in de uiterwaard. Een uitgekiende zonering en inrichting van de uiterwaard leidt de bezoekers door het gebied zonder schade te doen aan de in het gebied voorkomende natuurwaarden. Een belangrijk zoneringsinstrument is de geplande nevengeul. Deze zal op twee plaatsen oversteekbaar zijn.

Dit leidt tot een zonering van het recreatief medegebruik in drukkere en minder drukke delen. Het 'drukt' is het rond de kernen Deest en Druten. Iets minder druk is het gebied ten zuiden van de nevengeul. Het oostelijk deel van het eiland wordt vrij rustig, terwijl de rest van het eiland rustig is.

Uitloop bij de dorpen en ten zuiden van de nevengeul

De lokale bevolking kan op een paar plaatsen vanuit de dorpskernen bij de rivier komen. Bovendien wordt het vanuit de woonkernen mogelijk een wandeling door de uiterwaard te maken.

Aan de westzijde bij Druten wordt over de oeverwal en door het deel van de uiterwaard ten zuiden van de nevengeul een rondlopend wandelpad aangelegd. Dit pad start bij de veerstoep bij Druten en vervolgt de oeverwal van de Rijswaard in oostelijke richting. Het pad loopt vervolgens langs de zuidkant van de nevengeul. De wandeling voert daarna over het hoger gelegen deel tussen twee delen van de strang uit 1830 en sluit dan via de zomerkade aan op de dijk.

Naast de huidige mogelijkheid om te vissen in geïsoleerde wateren ontstaan andere mogelijkheden voor sportvissers door de aanleg van de meestromende nevengeul.

Het ingesloten eiland dient om ontdekkingstochten naar de natuur te ondernemen. De door de nevengeul ingesloten delen van de uiterwaard zijn vrij, maar moeilijk toegankelijk. Mensen die in dit deel van het gebied van de dynamische natuur willen genieten, zullen hier moeite voor moeten doen. Dit eiland zal door zijn belevingswaarde hoog gewaardeerd worden en bij de mensen de ervaring achterlaten, dat ze zich betrokken voelen bij de natuur en landschap van rivier en uiterwaard. Door zijn relatief geïsoleerde ligging zal het eiland niet massaal bezocht worden. Ook via georganiseerde excursies biedt de beherende organisatie de bezoekers gelegenheid het gebied te beleven.

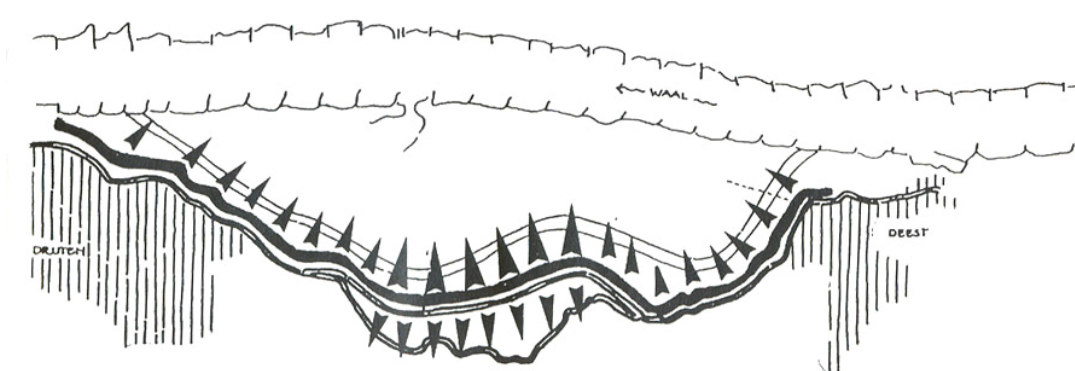
Gradiënt in intensiteit van de recreatie op het eiland

Binnen het eiland ontstaat een gradiënt van extensieve naar zeer extensieve recreatie van de oostkant van het eiland naar de westkant. Dit gebeurt door te sturen met de toegankelijkheid en inrichting. Belangrijk structurerend element voor de zonering van het gebied is wijziging van de ontsluiting van het gebied. Het toekomstige eiland is nu aan twee kanten ontsloten. De oostelijke ontsluiting wordt gewijzigd; die door het centrum van de uiterwaard vervalst. Daar staat tegenover dat in het westen van de uiterwaard een verbinding met de kern Druten wordt aangelegd.

Infopanelen

Op een aantal plaatsen in het gebied wordt de recreant geïnformeerd over de natuur en landschapsontwikkeling in de Afferdense en Deestse Waarden door infopanelen. Ze geven uitleg over de inrichting van de uiterwaard. De infopanelen komen op de volgende plaatsen: één op de nieuwe dijk door de

uiterwaard nabij Afferden, één aan de Deestse en één aan de Drutense kant van de uiterwaard.

De dijk langs de uiterwaard biedt fietsers en wandelaars een prachtig uitzicht op natuur, cultuur en landschap van de uiterwaard. De dijk zal ook uitsluitend bestemd worden voor deze beide doelgroepen. Dit betekent dat het gemotoriseerde verkeer gefaseerd van de dijk wordt teruggedrongen.

Bron: Inrichtingsplan Afferdensche en Deestsche Waarden (van der Perk, 1996)

5.2.6 Bedrijvigheid

Zoals reeds in hoofdstuk 2 is genoemd is op het terrein van de voormalige steenfabriek Turksweerd een mestverwerkingsbedrijf (champignonmest) aanwezig. In het kader van de plannen voor de herinrichting van de uiterwaarden wordt het bedrijf niet in de huidige functie voortgezet. Het zuidelijk deel van het hoogwatervrije terrein zal worden afgegraven. De terp Turksweerd, alsmede de voormalige steenoven op het hoogwatervrije terrein, blijven wel als belangrijke cultuurhistorische elementen in het landschap aanwezig.

De bestaande scheepswerf Ravestein valt buiten de herinrichtingsplannen voor de Afferdense en Deestse Waarden. De bestaande functie van de werf, alsmede de bijbehorende gebouwen, worden positief in dit bestemmingsplan opgenomen. Dit betekent dat ook de bestaande geluidzone in het plan wordt overgenomen, aangezien de scheepswerf als gezoned bedrijfsterrein in de zin van de Wet geluidhinder is aangewezen (zie ook paragraaf 4.2). Daarnaast ligt ook een gedeelte van de geluidzone van Scheepswerf Dodewaard BV, gevestigd aan de overzijde van de Waal in de gemeente Neder-Betuwe, in het plangebied.

5.2.7 Wonen

Daar waar in de huidige situatie in het buitendijksgebied van de Afferdense en Deestse Waarden wordt gewoond, wordt deze functie gehandhaafd. Zoals reeds in hoofdstuk 2 is verwoord betreft het een viertal woningen (twee vrijstaande woningen en een twee-onder-één-kap woning) die aan de Waalbandijk 107-111, tegenover de Ambtshuisstraat, liggen. Daarnaast is er een vrijstaande woning op slechts enkele tientallen meters van de Waal gesitueerd. Deze woning wordt zowel in de huidige situatie alsook in de toekomstige situatie ontsloten door een deels verharde en deels onverharde toegangsweg die in verbinding staat met de Waalbandijk. In verband met de

beoogde nevengeul wordt hiervoor wel een brug aangelegd. Opgemerkt wordt dat, evenals in de huidige situatie, bij hoogwater een deel van de weg onder water zal komen te staan.

5.2.8 Overig

Nutsvoorzieningen

Zoals genoemd bevinden zich in het gebied een aantal nutsleidingen van bovenregionaal belang. Deze behouden hun functie en zullen indien nodig moeten worden verlegd of verdiept. De bovengrondse hoogspanningsleiding blijft aanwezig.

Het is uit financieel oogpunt niet wenselijk om kabels en leiding tijdelijk te verleggen of verdiepen. Daarom kan met het verwijderen van kabels en leidingen pas worden begonnen als duidelijk is welke leidingen in stand moeten worden gehouden. Dit is afhankelijk van de eigendomssituatie van gronden en gebouwen.

Kunstwerken

Naast de grondwerkzaamheden zullen een aantal kunstwerken moeten worden aangelegd. Zo zal er een inlaatconstructie moeten worden aangebracht om er voor te zorgen dat er zo weinig mogelijk sediment van het bodemtransport in het zomerbed door de nevengeul wordt ingenomen en de hinder voor de scheepvaart als gevolg van dwarsstromen wordt beperkt. Tevens zal er een uitlaatconstructie moeten worden aangebracht om te voorkomen dat er hinderlijke dwarsstromen voor de scheepvaart optreden. Ter plaatse van de in- en uitlaatconstructie van de nevengeul zal moeten worden bekeken welke effecten deze constructies hebben op de bodemligging van het zomerbed en welke eventuele maatregelen hiertegen moeten worden ondernomen. Vooral bij de inlaatconstructie zal dit effect hebben omdat het zomerbed van de Waal ter plaatse een duidelijke neiging tot uitschuring vertoont.

In de nevengeul moet een regelwerk worden aangebracht om het onttrekkingdebiet voldoende klein te houden. Het regelwerk zal worden aangebracht op de plaats waar de nevengeul de oostelijke zomerkade doorsnijdt.

Tussen de inlaatconstructie en het regelwerk wordt een zandvang aangelegd om te voorkomen dat neerslaan van het 'zwevend' sediment in de nevengeul zal plaats vinden.

De detaillering van de kunstwerken, waaronder ook de bereikbaarheidsconstructie naar het 'eiland', moet nog worden uitgewerkt.

5.3 Het milieu-effectrapport 2006

5.3.1 Inleiding

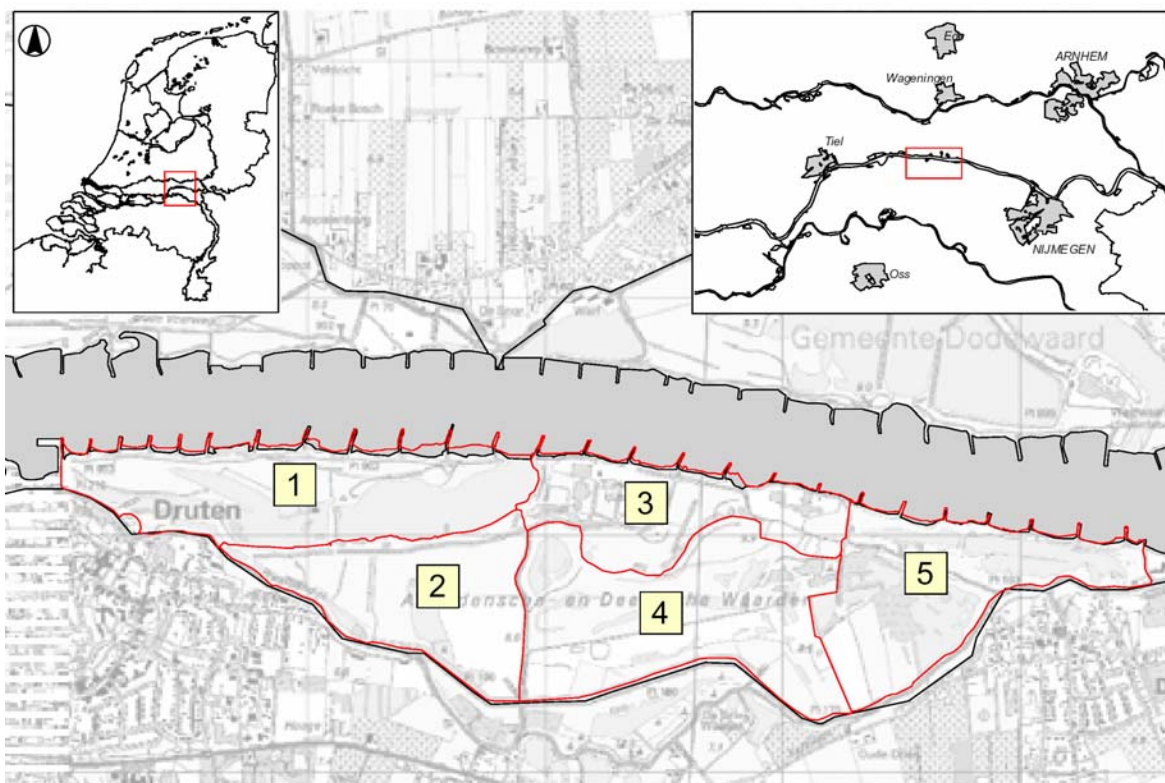
In hoofdstuk 1.4 is een korte voorgeschiedenis van dit bestemmingsplan opgenomen. Daarin is al aangegeven dat op 15 maart 2006 een milieueffectrapport Afferdensche en Deestse Uiterwaarden is opgesteld ten behoeve van de voor de herinrichting en berging benodigde Wm vergunningen. Voor het MER-rapport is uitgegaan van het Inrichtingsplan 1999. Het Inrichtingsplan 1999 en het MER-rapport 2006 hebben aan de basis van dit bestemmingsplan gestaan. Om die reden is hier een samenvatting van

het MER-rapport 2006 opgenomen. Daarnaast is in hoofdstuk 9 een uiteenzetting gegeven over het planMER 2008. Volgens de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. 1994, waarin de Europese richtlijn milieubeoordeling van plannen in 2006 is geïmplementeerd, dient ten behoeve van dit bestemmingsplan een planMER te worden opgesteld.

5.3.2 Het milieu-effectrapport van 2006

Voor de uitvoering van het project is het gebied opgesplitst in vijf deelgebieden (zij bijgaande figuur):

- Deelgebied 1: hierin ligt o.a. de bestaande zandwinplas en de uitstroomopening;
- Deelgebied 2: hier is winbaar beton- en metselzand in de diepere bodemlagen aanwezig;
- Deelgebied 3: hierin liggen de hoogwatervrije terreinen waarvan een deel wordt verlaagd;
- Deelgebied 4: in dit deelgebied is de herinrichting op dit moment in uitvoering, volgens het inrichtingsplan uit 1996. In december 1996 is aan de Delgromij vergunning verleend om het gebied te ontgronden en het gebied op te leveren volgens het inrichtingsplan 1996;
- Deelgebied 5: hierin liggen o.a. oude tichelgaten, de zandvang en de instroomopening.

Deelgebieden project Afferdensch en Deestse Waarden

Bron: Milieu-effectrapport Afferdensch en Deestse Waarden, Berging van uiterwaardengrond

5.3.3 Berging van uiterwaardengrond in de Afferdense en Deestse Waarden

In opdracht van de Bestuurlijke Begeleidingsgroep Ruimte voor de Rivier zijn de mogelijkheden van koppeling van delfstoffenwinning en rivierverruiming (het zogenaamde omputten) onderzocht. Dit project is als kansrijk aangemerkt om hiermee ervaring op te doen. Dit is door Rijkswaterstaat verder uitgewerkt tot drie verschillende alternatieven voor het bergen van de grond die vrijkomt bij de herinrichting. Deze drie alternatieven zijn in een MER-procedure onderzocht op de effecten. Daarbij is vooruitgelopen op de vaststelling van de Beleidsregel Actief Bodembeheer Rijntakken (ABR). In 2002 is de "Startnotitie Berging vrijkomende grond in de Afferdense en Deestse Waarden" gepubliceerd en zijn vervolgens de effecten bestudeerd. In maart 2006 is het MER-rapport opgeleverd (Milieu effectrapport Afferdensche en Deestsche Waarden, Berging van uiterwaardengrond, AKWA-rapport nr. 06.001). De drie alternatieven in het MER worden in de volgende paragrafen verder uitgewerkt.

De herinrichting van de uiterwaard en het bergen van de grond die daarbij vrijkomt zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar alleen het bergen van de grond is m.e.r.-plichtig. Het MER is dan ook alleen bedoeld ter ondersteuning van de vergunningverlening voor het bergen van grond. De formele instemmingprocedure voor het MER wordt om die reden pas met de vergunningenprocedure opgestart.

5.3.4 De alternatieven

De verschillen tussen de alternatieven voor de inrichting van de Afferdense en Deestse Waarden liggen vooral in de manier waarop omgegaan wordt met de 1,2 miljoen kubieke meter grond die afgegraven en geborgen moet worden. Er is draagvlak voor een verantwoorde oplossing voor het bergen van grond binnen de uiterwaard zolang het alleen maar gaat om grond die afkomstig is uit de uiterwaard zelf. Daarom is als uitgangspunt gekozen dat geen grond van buiten de Afferdense en Deestse waarden in het gebied geborgen wordt.

Voor de inrichting worden geen drempelwaarden overschreden waarbij het uitvoeren van een m.e.r. studie verplicht is (minder dan 500.000 m³ grond met klasse 3-4 en minder dan 100 ha waarop gegraven wordt). De MER-procedure is toch (vrijwillig) opgestart om te beantwoorden aan de brede behoefte voldoende stil te staan bij de milieueffecten en om de besluitvorming rond het bergen van de grond transparant te maken. In de MER-procedure draait het om het geven van een bestemming aan diffuus verontreinigde uiterwaardengrond die vrijkomt bij de herinrichting. Deze verontreiniging is in de loop van de tijd ontstaan door rivierafzetting. In het MER worden drie alternatieven behandeld voor de manier waarop omgegaan wordt met de grond die afgegraven moet worden om het inrichtingsplan en daarmee ook het waterstandsverlagend effect te kunnen realiseren:

1. afvoeren (nul-alternatief);
2. bergen in bestaande zandwinplas;
3. winnen en bergen.

Ad 1. Bij dit alternatief wordt ca. 520.000 m³ van de minst verontreinigde grond (klasse 1 en 2) in de bestaande zandwinplas (deelgebied 1)

geborgen. De resterende grond inclusief alle grond met klasse 3 en 4 wordt afgevoerd.

Ad 2. Bij dit alternatief wordt ca. 520.000 m³ van de meest verontreinigde grond (inclusief alle grond met klasse 3 en 4) geborgen in de bestaande zandwinplas (deelgebied 1). De overige grond wordt afgevoerd.

Ad 3. Bij dit alternatief wordt alle grond die vrijkomt bij de herinrichting (ca. 1,2 M m³) geborgen in een nieuw te graven put in deelgebied 2. De roofigrond (deklaag) die vrijkomt bij het graven van deze nieuwe put wordt geborgen in de bestaande zandwinplas.

Geconcludeerd wordt dat de alternatieven 1 en 2 geen totaaloplossingen vormen. Deze alternatieven zijn afhankelijk van een bestemming van de

Soort effect	Alternatieven			
	1 Afvoeren klasse 3 en 4	2 Bestaande zandwinplas	3 Winnen en bergen	4 Combinatie
.....				
Tijdelijk				
Hinder	0	0	0/-	0
Kwel in binnendijksgebied	0	0	0/-	0/-
Verspreiding verontreinigingen naar oppervlaktewater	0	0/-	0	0/-
Permanent				
Natuur en natuurontwikkeling	0/+	0/+	0/-	0/+
Erosie en sedimentatie	0	0	0	0
Verspreiding verontreinigingen naar grondwater	0/-	0/-	0	0/-
Ecotoxicologie	0	0	0/+	0
Oplossend vermogen berging voor vrijkomende grond	ca. de helft	ca. de helft	geheel	geheel

Effecten alternatieven grondverwerking

Bron: Milieu-effectrapport Afferdensche en Deestsche Waarden, Berging van uiterwaardengrond

grond, buiten het projectgebied. Daarop is in het MER ook een vierde alternatief uitgewerkt. Dit alternatief is ontstaan door de positieve elementen van de bestaande alternatieven te combineren.

5.3.5 Resultaten MER-studie

Belangrijk is om onderscheid te maken tussen de effecten van de inrichting en de effecten van de manier waarop de grond verwerkt wordt die bij de inrichting vrij komt. In het MER is enkel gekeken naar de effecten van de alternatieven van de grondverwerking en daaruit is gebleken dat er geen grote verschillen zijn tussen de alternatieven. In bijgaande tabel is te zien dat de alternatieven op veel aspecten neutraal scoren en op sommige aspecten licht positief dan wel licht negatief. Er is niet één alternatief dat er duidelijk in positieve zin uitspringt.

Bij hinder, kwel en verspreiding van verontreiniging naar het oppervlaktewater gaat het om tijdelijke effecten, die zich alleen voordoen tijdens de uitvoering van de herinrichting. Daarnaast is er een aantal effecten dat een permanent karakter heeft, maar ook hierin zijn de alternatieven beperkt onderscheidend.

De effecten zijn in beginsel niet omkeerbaar, tenzij de herinrichting en de berging ongedaan gemaakt zouden worden en de uitvoerder de uiterwaard weer in de huidige toestand terugbrengt. Maar dat is weinig realistisch. Omdat de onderlinge verschillen zo klein zijn, bestaat er geen duidelijk voorkeursalternatief. Dit biedt ruimte voor een marktbenadering waarbij partijen wordt gevraagd om binnen de door Rijkswaterstaat nader aan te geven randvoorwaarden oplossingen aan te bieden. Marktpartijen worden zo uitgedaagd om mogelijkheden voor het koppelen van delfstofwinning en rivierverruiming te vinden. Hiermee wordt optimaal beantwoord aan de opdracht van de Bestuurlijke Begeleidingsgroep Ruimte voor de Rivier.

Alternatief 4: Combinatie (Bergen in de bestaande zandwinplas en winnen en bergen)

In het MER zijn potentiële bergingslocaties apart van elkaar onderzocht. Zo is duidelijk tot uitdrukking gekomen dat de verschillen in effecten klein zijn. Het onderzoek heeft geresulteerd in de conclusie dat het combineren van alternatieven 2 en 3 het voordeel biedt dat:

- alle grond net als bij alternatief 3 binnen de uiterwaard geborgen wordt;
- de afgegraven grond uit de nieuwe put op de markt gezet kan worden;
- de sliblaag in de bestaande zandwinplas afgedekt wordt en daarmee de verspreiding vanuit de sliblaag naar grond en oppervlaktewater wordt verminderd;
- de huidige zandwinplas een hogere ecologische waarde krijgt door de verontdieping;
- hinder tijdens de uitvoering zoveel mogelijk vermeden wordt.

Voor dit combinatiealternatief is ook een kostenraming opgesteld. Uitgegaan is van een aanpak waarbij in eerste instantie de zandwinplas maximaal wordt gevuld met afgegraven grond voor de inrichting. Daarbij wordt de zandwinplas maximaal tot NAP - 0,5 meter gevuld om te voorkomen dat de zandwinplas een waterstandsverhogend effect krijgt. De resterende grond (680.000 m³) wordt geborgen door middel van bergen en winnen. De delfstoffen die vrijkomen worden op de markt gezet.

Uit de raming blijkt dat deze combinatie van alternatieven 2 en 3 ook qua kosten de meest aantrekkelijke is waarmee dit alternatief is geselecteerd als

referentie. Bij de aanbesteding van de inrichting worden marktpartijen uitgedaagd om een beter alternatief aan te bieden.

5.3.6 Conclusies MER en vervolgtraject

Zoals uit het MER voor de Afferdense en Deestse Waarden blijkt zal het beoogde inrichtingsplan geen negatieve gevolgen voor de ecologische situatie hebben.

Dat laat echter onverlet dat de beoogde inrichting ook een natuurdoelstelling heeft én plaatsvindt in een Natura 2000 gebied. In dat kader zal dan ook getoetst moet worden of er sprake is van een planMER-plicht vanwege de aanwijzing van het gebied als onderdeel van een Natura 2000 gebied. In paragraaf 4.7.3 is hier al nader op ingegaan.

Van belang is na te gaan of er kans is op significante negatieve gevolgen voor de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000 gebied. Dit wordt momenteel middels een Habitattoets in beeld gebracht. Indien er significante negatieve gevolgen optreden zal een zogenaamde passende beoordeling uitgevoerd moeten worden (zie ook paragraaf 9.5) en dient een planMER opgesteld te worden.

5.4 Functies en bestemmingen

Zoals gezegd wordt in dit bestemmingsplan een herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden mogelijk gemaakt, waarin de natuurontwikkeling een belangrijke rol speelt. De gronden waarop de nieuwe en (deels) bestaande functies een plaats krijgen zijn bestemd volgens de landelijke "Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2006" (SVBP 2006). Het reeds genoemde inrichtingsplan is de basis voor een vertaling naar een meer 'juridische' bestemmingsplankaart met bijbehorende planvoorschriften.

Bijna het gehele gebied tussen de Waalbandijk en de rivier de Waal is opgenomen binnen de bestemming 'Natuur', waarin zowel de bestaande natuurwaarden van de Afferdense en Deestse Waarden alsook de nieuwe natuurdoelstellingen mogelijk worden gemaakt. De gronden met de bestemming Natuur zijn ander andere bestemd voor natuurgebied (ooibossen, grasruigtes, zandige graslanden, poelen, etc.,) de berging van oppervlaktewater en extensieve (dag) recreatie.

De bebouwingsmogelijkheden binnen deze bestemming zijn zeer beperkt. Wel blijven de voormalige steenovens, die een onderkomen aan vleermuizen biedt, gehandhaafd.

Zoals uit het inrichtingsplan blijkt is de meest in het oog springende ingreep de aanleg van een permanent meestromende nevengeul die daarmee een bijdrage levert aan de verlaging van de maatgevende hoogwaterstanden van de Waal. Deze is op de plankaart middels een specifieke aanduiding weergegeven. Ter plaatse van deze aanduiding mag de grond tot maximaal PM m NAP worden afgegraven.

De geul staat in verbinding met de Waal door een inlaat- en een uitlaatconstructie. Ook deze zijn middels een specifieke aanduiding op de plankaart aangeduid.

Door de aanleg van de nevengeul komt de bereikbaarheid naar het toekomstige 'eiland' onder druk te staan. Hierop wordt een tweetal bruggen geplaatst: een in het oosten van het plangebied, nabij de kern Deest, en een

in het westen, nabij de kern Druten. De precieze locatie van deze bruggen is nog niet bekend, zodat op de plankaart een zoekzone voor deze kunstwerken is opgenomen. De bruggen zorgen voor een verbinding met het 'vaste land' en sluiten aan op de Waalbandijk. Hierdoor is het gebied ook voor (extensief) recreatief gebruik toegankelijk.

Zoals ook in hoofdstuk 5 is verwoord wordt de bestaande functie van de scheepswerf Ravestein, alsmede de bijbehorende gebouwen, positief in dit bestemmingsplan opgenomen. Het bedrijf heeft hiertoe de bestemming 'Bedrijf' gekregen, met als specifieke aanduiding 'scheepswerf' (sw). Vergeleken met de bestaande bestemmingsregeling is nu een bouwvlak opgenomen waarbinnen de bebouwing opgericht moet worden. Het bouwvlak mag echter niet volledig worden bebouwd. Op basis van de reeds bestaande gebouwen is een bebouwingspercentage bepaald. Ook is de maximale bouwhoogte van de op te richten gebouwen binnen het bouwvlak van de plankaart te herleiden. Buiten bouwvlak is opslag toegestaan.

In de bestaande bestemmingsplanregeling voor de scheepswerf is een uitbreidingsruimte van 10% van het bebouwde oppervlak, middels vrijstelling, toegestaan. Daarbij is tevens een wijzigingsbevoegdheid voor de activiteiten opgenomen, waarmee onder voorwaarden een uitbreiding van meer dan 10% kan worden toegestaan. In het voorliggende plan is deze regeling opnieuw opgenomen en sluit daarmee naadloos aan bij de regeling voor een 'riviergebonden functie' ('ja, mits' – activiteiten), zoals bedoeld in de Beleidslijn Grote Rivieren. In de bijlage bij de voorschriften van dit bestemmingsplan is een tabel opgenomen waarin de bestaande oppervlakten van de gebouwen is weergegeven, evenals de uitbreiding die, middels vrijstelling, is toegestaan.

Conform de bestaande bestemmingsplanregeling is een drietal locaties in de uiterwaard eveneens als Bedrijf bestemd. Het betreft de kleidepots van Excluton B.V. waarop een wijzigingsbevoegdheid is gelegd. Aangezien de gronden uitsluitend mogen dienen voor de opslag van klei is geen bouwvlak opgenomen.

De bestaande woningen zijn opgenomen binnen de bestemming 'Wonen'. Ook in deze bestemming is, in afwijking van de vigerende regeling, middels bouwvlakken aangegeven waar de hoofdgebouwen mogen worden opgericht. Het aantal woningen en de maximale goot- en bouwhoogte is eveneens van de plankaart af te lezen. Aangezien woningen conform de Beleidslijn Grote Rivieren worden gerekend tot activiteiten die niet aan de rivier gebonden zijn ('nee, tenzij' – activiteiten) is niet meer dan 10% uitbreiding van bestaande gebouwen toegestaan. Bij grotere uitbreidingen dat 10% is een herziening van het bestemmingsplan noodzakelijk. Ook voor de woningen is in de bijlage van de voorschriften behorend bij dit bestemmingsplan een tabel opgenomen waarin de bestaande oppervlakten van de gebouwen is weergegeven, evenals de uitbreiding die, middels vrijstelling, is toegestaan. De bij de woningen behorende (voor)tuinen zijn met een aparte 'Tuin' bestemming aangeduid. De tuin dient vrij te blijven van gebouwen.

Overeenkomstig de bestaande situatie is de rivier de Waal, evenals de zandwinplas, positief bestemd middels de bestemming 'Water'.

Ditzelfde geldt voor de Waalbandijk, met dien verstande dat deze binnen de bestemming 'Verkeer' is opgenomen. Direct ten noorden van deze bestemming is de dubbelbestemming 'Waterkering' gelegd. Dit betekent dat de belangen ter bescherming van het water hier voorrang genieten. Overigens geldt deze dubbelbestemming ook voor de bestemming 'Bedrijf', 'Wonen' en 'Tuin' ten noorden van de dijk. Andere (bouw)activiteiten mogen alleen plaatsvinden als de belangen van de waterstaat niet onevenredig worden geschaad en vooraf advies is ingewonnen bij de beheerder van de waterkering.

6 JURIDISCHE ASPECTEN

6.1 Algemeen

Bij het opstellen van dit bestemmingsplan is gebruik gemaakt van de notitie "Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2006 (SVBP 2006), bindende afspraken en aanbevelingen met betrekking tot de opbouw en de presentatie van het bestemmingsplan (digitaal en analoog)" van het Ministerie van VROM, de "Handleiding (digitale) bestemmingsplannen" van de provincie Gelderland (versie 2006) en "Op de digitale leest", standaard aanbevelingen voor de kaart en de voorschriften van het digitaal uitwisselbare bestemmingsplan, een uitgave van het Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting.

6.2 Plankaart

Voor de ondergrond van de plankaart is gebruik gemaakt van de meest actuele Grootchalige Basiskaart van Nederland (GBKN), waar nodig aangevuld met de kadastrale kaart en aan de hand van luchtfoto's. Straatnamen en huisnummers zijn op de kaart weergegeven. De kaart is op een schaal van 1:2000 geplot.

In de legenda op de plankaart is de versie van het bestemmingsplan vermeld (voorontwerp/artikel 10/ontwerp/vastgesteld) en de maand van ter inzage legging. Verder staat de noordpijl in de legenda aangegeven.

Het bestemmingsplan "Afferdense en Deestse Uiterwaarden 2008" is in hoofdzaak een ontwikkelingsgericht plan, met een globale eindbestemming Natuur voor de herinrichting van de uiterwaarden, het behoud van bepaalde bestaande natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur. Voor de bestaande woningen en bedrijven in het gebied zijn nauw begrensde bouwvlakken en bebouwingsmogelijkheden opgenomen.

Binnen de op de plankaart aangewezen bouwvlakken zijn gebouwen en andere bouwwerken toegelaten. Alleen als dat in de voorschriften is bepaald, zijn ook buiten het bouwvlak andere bouwwerken en/of gebouwen toelaatbaar.

Verder kunnen ook de maximale goot- en bouwhoogtes van de plankaart worden afgelezen.

De codes voor de bestemmingen (bijv. -B- voor bedrijf) en aanduidingen (bijv. -sw- voor scheepswerf) staan in het bestemmingsvlak en gelden voor het gehele bestemmingsvlak (inclusief het daarin opgenomen bouwvlak), tenzij die werking in het bestemmingsvlak met scheidingslijnen is beperkt tot een gedeelte van het bestemmingsvlak.

6.3 Voorschriften

Zoals gezegd is voor de voorschriften de gestandaardiseerde opbouw uit de SVBP 2006 en het provinciale "Handboek (digitale) bestemmingsplannen Gelderland, versie 2006" gebruikt. Het SVBP zal naar verwachting per 1 januari 2008 verplicht worden voorgeschreven via het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening en de Ministeriële regeling.

Daarbij is een standaard hoofdstukindeling aangehouden die begint met inleidende bepalingen (begrippen en wijze van meten), vervolgens met de bestemmingsbepalingen, de algemene bepalingen (de bepalingen die voor alle bestemmingen gelden) en de overgangs- en slotbepalingen. Daarbij staan de verschillende bestemmingen op alfabetische volgorde.

Ook de bestemmingsbepalingen (artikelen) kennen een standaardopbouw met in het eerste lid de doeleindenomschrijving (en eventueel een beschrijving in hoofdlijnen), in het tweede lid de bouwvoorschriften (met eventuele vrijstellingen) en in het derde lid de gebruiksvoorschriften (met eventuele vrijstellingen).

In de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening en het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening, zijn echter een aantal zaken voorzien die naar alle waarschijnlijkheid nog tot wijzigingen van het SVBP en dus deze voorschriften zullen leiden.

Ook bevat de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening een algemene gebruiksbeepaling, die voorheen in het bestemmingsplan zelf werd opgenomen. Dat zal er hoogstwaarschijnlijk toe leiden dat de algemene gebruiksbeepaling uit SVBP 2006 wordt geschrapt en dat deze bepaling dus ook niet langer in de voorschriften van een bestemmingsplan zal worden opgenomen.

Het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening is op dit moment nog een ontwerp, maar zal naar verwachting in januari 2008 in werking treden.

6.4 Artikelgewijze toelichting

Artikel 1.1 en 1.2:

Voor de begripsomschrijvingen en wijze van meten is aangesloten bij het SVBP 2006 en de NIROV-uitgaven: "Op dezelfde (digitale) leest".

Artikel 2.1 Bedrijf:

De bestaande bedrijvigheid (scheepswerf en kleidepots) in het gebied heeft een bedrijfsbestemming gekregen. Alleen als op de plankaart een bouwvlak is aangegeven zijn ter plaatse ook gebouwen toegestaan. Voor de kleidepots is geen bouwvlak aangegeven zodat daar ook geen gebouwen kunnen komen. Andere bouwwerken, zoals hekwerken, zijn wel toegestaan.

Vanwege de situering in de uiterwaarden hebben de bedrijven een maatbestemming gekregen. Dat betekent dat ter plaatse van de aanduiding 'sw' alleen een scheepswerf is toegestaan en geen andere bedrijven. Ook ter

plaatse van de aanduiding 'kd' zijn alleen kleidepots toegestaan en geen andere bedrijvigheid.

De kleidepots zijn tijdelijk. Het bedrijf Koramic is op zoek naar een andere locatie. Zodra dat rond is zullen de huidige kleidepots worden beëindigd. Daartoe is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen. Na beëindiging van de opslag van klei kan de bedrijfsbestemming worden gewijzigd in een natuurbestemming of in de bestemming Water.

Artikel 2.2 Natuur:

Deze bestemming heeft tot doel om de landschappelijke en ecologische waarden van de uiterwaarden te behouden en te versterken. Belangrijke elementen daarin zijn de stroomdalvegetaties nabij oude kades, het bestaande wilgenbos, het moerasgebied langs de dijk, het oude tichelgatencolplex en de zandige graslanden van de oeverwal. De biotopen en landschappen die horen bij afzetting en erosie van rivierzanden alsmede bij een stelsel van aangetakte wateren, zandige geulen, oeverwallen, rivierduinen en hoogwaterpoelen worden eveneens versterkt. Daarnaast wordt een permanent meestromende nevengeul met inlaat- en uitlaatconstructie (aanduiding op de plankaart) planologisch mogelijk gemaakt.

Artikel 2.3 Tuin:

In de tuin zijn geen gebouwen toegestaan. Wel toegestaan zijn andere bouwwerken zoals schuttingen, speeltoestellen en tuinmeubilair.

Artikel 2.4 Verkeer:

Deze bestemming is gebruikt voor zowel de doorgaande verkeerswegen, alsook voor ontsluitingswegen zonder doorgaande verkeersfunctie.

Artikel 2.5 Water:

De gronden die bestemd zijn voor 'water' hebben als vanzelfsprekend betrekking op de waterberging (waaronder begrepen groene en/of natuurlijke oevers), waterhuishouding, waterlopen en vijvers.

Artikel 2.6 Wonen:

In de bestemming Wonen is er voor gekozen om de gebruikelijke systematiek om de bouw mogelijkheden te koppelen aan hoofdgebouwen en bijgebouwen, te laten vallen.

De definiëring van hoofd- en bijgebouwen bleef in het verleden voor problemen zorgen terwijl ruimtelijk alleen het onderscheid tussen hoofdmassa (voor op het perceel en gebruikt voor de woonfunctie) en bijbehorende gebouwen van belang is.

Tegelijkertijd werd voor de bouwvoorschriften aangesloten bij begrippen die niet van de plankaart konden worden afgelezen (zoals het bouwvlak dat wel is).

Dat is aanleiding geweest om de huidige systematiek van de bouwvoorschriften niet langer op te hangen aan de definiëring als hoofdgebouw of als bijgebouw/aan- en uitbouw, maar te koppelen aan het op de plankaart aangewezen bouwvlak of het gebied buiten het bouwvlak

In deze voorschriften worden de bouw mogelijkheden voor gebouwen dan ook zoveel mogelijk gekoppeld aan de op de plankaart zichtbare vlakken: "binnen het bouwvlak" of "buiten het bouwvlak".

Voor een goede ruimtelijke ordening is namelijk vooral de toelaatbare functie(s) en de toelaatbare bouw massa van belang. De toelaatbare functies worden geregeld door op de plankaart een bestemming aan te wijzen en daarvoor in de voorschriften een bestemmingsomschrijving op te nemen (bijvoorbeeld Wonen). De toelaatbare bouw massa wordt geregeld door voor de hoofd massa een bouw vlak op de plankaart aan te wijzen en buiten dat bouw vlak slechts een beperkte bouw massa (in hoogte en oppervlakte) toe te staan.

Die nieuwe regeling ziet er in grote lijnen als volgt uit. Zoals gezegd zijn op de plankaart bestemmingsvlakken aangewezen, met daarbinnen één of meer bouw vlakken. Voor de gedeelten van het bestemmingsvlak die niet worden bestreken door een bouw vlak is de term "buiten het bouw vlak" gebruikt.

Voor de hoofd massa op het perceel is het bouw vlak aangewezen. In de bouw voorschriften is vervolgens geregeld dat het bouw vlak volledig mag worden bebouwd (met gebouwen) tot maximaal de op de plankaart aangeduide goot- en bouw hoogte. In de regel is binnen het bouw vlak hogere bebouwing toelaatbaar dan daarbuiten.

Buiten het bouw vlak zijn slechts de bestaande en geïnventariseerde gebouwen toegestaan. De oppervlakten van de bestaande gebouwen buiten het bouw vlak is opgenomen in de tabel: oppervlakten wonen. Voor de in de tabel genoemde oppervlakten binnen het bouw vlak is het bouw vlak op de plankaart gezet. Het bouw vlak is strak om de bestaande gebouwen gelegd. Het bouw vlak mag dan ook volledig worden bebouwd.

De goot hoogte van de gebouwen buiten het bouw vlak mag maximaal 3 meter bedragen en de nok hoogte van een kap maximaal 5 meter.

Artikel 2.7 Waarde - Archeologie:

Dit is een dubbelbestemming hetgeen betekent dat het behoud van de archeologische waarden voor de bouw mogelijkheden van de onderliggende bestemming Bedrijf of Wonen gaat (een voorrang regeling). Pas als de archeologische waarden voldoende zijn afgewogen kan gebruik worden gemaakt van de bouw mogelijkheden op grond van de bestemming Bedrijf of Wonen.

Artikel 2.8 Leiding - Hoogspanningsverbinding:

Deze dubbelbestemming is gebruikt voor de bovengrondse hoogspanningsverbinding. Daarmee moet worden voorkomen dat er gevoelige activiteiten plaatsvinden onder de hoogspanningsleidingen die gevaar voor personen en goederen opleveren of die het leidingentransport/onderhoud leidingen belemmeren (hoge bebouwing).

Artikel 2.9 Waterstaat - waterkering:

Deze dubbelbestemming is gebruikt om de waterbergende, watervoerende en waterkerende functie van de uiterwaarden te bestemmen. Deze bestemming gaat in conflicterende situaties dus voor op de onderliggende

natuurbestemming. Daar waar vanwege de waterstaatsdoeleinden doorstroming is gewenst, maar de natuur zich zodanig ontwikkeld dat die doorstroming wordt belemmerd, kan uit hoofde van de waterstaat worden ingegrepen ten koste van de natuur.

Artikel 3.1 Anti-dubbeltelbepaling:

In het nieuwe Besluit op de ruimtelijke ordening is hiervoor een standaard bepaling opgenomen. Het besluit verplicht om deze bepaling in het bestemmingsplan op te nemen.

Artikel 3.2 Uitsluiting aanvullende werking van de bouwverordening:

In dit bestemmingsplan zijn geen specifieke voorschriften opgenomen voor bijvoorbeeld de bereikbaarheid van gebouwen voor gehandicapten of voor het wegverkeer. Om in onvoorziene situaties toch te kunnen terugvallen op dergelijke voorschriften heeft de bouwverordening aanvullende werking gekregen op deze in artikel 3.2 genoemde punten.

Voor alle andere in de bouwverordening voorgeschreven stedenbouwkundige normen, blijft de bouwverordening buiten toepassing en gaat het bestemmingsplan voor.

Artikel 3.3 Algemene bouwvoorschriften:

In dit bestemmingsplan zijn deels gestandaardiseerde bouwvoorschriften opgenomen waar het merendeel van de bebouwing aan voldoet. Er komen echter overschrijdingen voor, waarvoor in het verleden bouwvergunningen zijn verleend. Deze vergunde overschrijdingen zijn hier positief bestemd.

Artikel 3.4 Algemene gebruiksbepalingen:

In de voorschriften is een algemene gebruiksbepaling opgenomen in artikel 3.3. Deze bepaling is van toepassing op het gebruik in alle in het plan voorkomende bestemmingen. Daarnaast zijn ook in de verschillende bestemmingen specifieke gebruiksbepalingen opgenomen. Als er in een bestemming niets ten aanzien van het specifieke gebruik is geregeld, wordt verwezen naar de algemene gebruiksbepaling. Overtreding van de algemene en specifieke gebruiksbepalingen is strafbaar gesteld in artikel 4.2 van de voorschriften.

Artikel 3.5 Algemene vrijstellingsbepalingen:

Ook voor de vrijstellingsbepalingen geldt dat in artikel 3.4 van de voorschriften een algemene vrijstellingsbepaling is opgenomen en dat in de verschillende bestemmingen specifieke vrijstellingsbepalingen (van de bebouwingsvoorschriften en van de gebruiksvoorschriften) zijn opgenomen. In de algemene vrijstellingsbepaling is onder meer een mogelijkheid opgenomen om met maximaal 10% af te wijken van de voorgeschreven maatvoering.

Artikel 3.6 Procedureregels:

Voor de vrijstellingsprocedure is gebruik gemaakt van de in artikel 15 van de WRO genoemde mogelijkheid om zelf een inzage termijn te bepalen. Omdat het bij vrijstellingen slechts om lichte afwijkingen/overschrijdingen gaat is een korte inzage termijn gekozen van 2 weken.

7 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

PM

8 OVERLEG EN INSPRAAK

8.1 Inspraak

PM

8.2 Artikel 10 Bro-overleg

PM

8.3 Zienswijzen Ontwerpplan

PM

9 PLANMER 2008

9.1 Inleiding

In 2006 is de Europese richtlijn milieubeoordeling van plannen in de Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. 1994 geïmplementeerd. Op basis van deze nieuwe regelgeving dient een planMER te worden opgesteld voor plannen die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Omdat dit bestemmingsplan het kader vormt voor de herinrichting van de Afferdensche en Deestsche Waarden (ADW), waarbij circa 250.000 m³ uiterwaardengrond (klasse 3-4) moet worden geborgen, is een planMER verplicht volgens artikel 7.2 Wet milieubeheer.

Voor een planMER mag volgens de Wm gebruik worden gemaakt van andere milieu-effectrapporten die voldoen aan de wettelijke vereisten (art. 7.10, lid 5, onder b Wm). Dat is hier aan de hand. Voor de berging van de uiterwaardengronden (klasse 3-4) is in een eerder stadium van dit project reeds een milieu-effectrapport gemaakt ten behoeve van de Wm-vergunning (Milieu-effectrapport Afferdensche en Deestsche Waarden, berging van uiterwaardengrond, 15 maart 2006, ADWA-rapport nr. 06.001). Aanvankelijk was namelijk de veronderstelling dat 500.000 m³ uiterwaardengrond (klasse 3-4) zou moeten worden geborgen. Tijdens de voorbereiding van het MER bleek echter al dat de hoeveelheid te bergen uiterwaardengrond minder zou zijn dan 500.000 m³ en er dus geen MER-plicht bestond. In eerste instantie is toen besloten om de ingezette MER-procedure af te ronden, maar uiteindelijk is het milieu-effectrapport nooit voor besluitvorming gebruikt omdat de vergunningaanvragen zijn uitgesteld.

Hierna zal aan de hand van de wettelijke vereisten voor een planMER worden gezien in hoeverre met de projectMER uit 2006 kan worden volstaan, of dat een nadere rapportage nodig is. Alvorens daartoe over te gaan zal in paragraaf 9.2 nog kort worden ingegaan op de verplichting om voor het bestemmingsplan een planMER op te stellen.

9.2 PlanMER-plicht

Een planMER is volgens artikel 7.2 Wm verplicht voor wettelijk verplichte plannen die het kader vormen voor toekomstige projectMER-**beoordelingsplichtige** besluiten. Het onderhavige bestemmingsplan vormt het kader voor de herinrichting en natuurontwikkeling van de ADW waarvoor de berging van uiterwaardengrond noodzakelijk is en Wm-vergunning nodig zijn. In onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. is vastgelegd voor welke besluiten eerst moet worden **beoordeeld** of een projectMER noodzakelijk is. Onder punt 18.3 van onderdeel D van de bijlage is aangegeven dat voor het storten of opslaan van 250.000 m³ of meer baggerspecie (klasse 3 of 4) een beoordelingsplicht geldt. In de projectMER uit 2006 is er van uitgegaan dat in het ergste geval 250.000 m³ uiterwaardengrond (klasse 3-4) moet worden geborgen

(paragraaf 5.7, "Worst case" situatie). Op basis van jurisprudentie is echter voorzichtigheid geboden als een activiteit onder de drempelwaarde blijft maar de activiteit in de ecologische hoofdstructuur plaatsvindt. Op basis van deze overwegingen is geoordeeld dat voor het onderhavige bestemmingsplan een planMER is vereist.

9.3 Reikwijdte en detailniveau

Alvorens het milieu-effectrapport op te stellen moet het bevoegde gezag volgens artikel 7.11b Wm, eerst de bestuursorganen¹ raadplegen over de reikwijdte en het detailniveau van:

- de informatie die gericht is op wat relevant is voor het bestemmingsplan;
- de informatie die op grond van artikel 7.10 in het milieu-effectrapport moet worden opgenomen.

In dat kader is van belang te melden dat het milieu-effectrapport 2006 is opgesteld ten behoeve van de voor de uitvoering benodigde Wm-vergunningen. Het bergen van de uiterwaarden grond komt als probleem naar voren bij de herinrichting van het gebied, waartoe om veiligheids- en natuurontwikkelingsredenen is besloten. Bezien vanuit de MER-plichtige activiteit zijn het besluit tot herinrichting en het inrichtingsplan te beschouwen als autonome ontwikkeling.

De koppeling aan de voor de uitvoering benodigde Wm-vergunningen betekent ook dat het milieu-effectrapport 2006 veel gedetailleerder is dan voor dit bestemmingsplan vereist. Zo is voor een planMER bijvoorbeeld geen beschrijving nodig van de uitvoering van de voorgenomen activiteit. Het minder gedetailleerde karakter van het bestemmingsplan blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de uiterwaarden in het bestemmingsplan grotendeels voor Natuur zijn aangewezen en mede bestemd zijn voor de ontwikkeling van natuur-, landschaps- en ecologische waarden. Binnen deze natuurbestemming zijn geen voorschriften opgenomen voor de inrichting van de uiterwaarden, alleen de locatie voor de meestromende nevengeul is op de plankaart aangeduid. In de natuurbestemming is wel een aanlegvergunning opgenomen, maar die is niet nodig voor werken en werkzaamheden volgens het Inrichtingsplan 1999.

Overigens zullen niet alleen de betrokken bestuursorganen over de reikwijdte en detailniveau worden geraadpleegd, maar zal ook de Commissie MER hierover vrijwillig worden geraadpleegd. In het vervolg van de procedure zal de Commissie MER ook nog verplicht worden geraadpleegd omdat de voorgenomen activiteiten zijn voorzien in de Ecologische Hoofdstructuur.

9.4 Wettelijke vereisten planMER

De inhoudelijke vereisten van het planMER zijn opgenomen in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer:

¹ Dat zijn de bestuursorganen die bij de voorbereiding van het bestemmingsplan moeten worden betrokken.

Anders dan voor een projectMER is voor een planMER geen beschrijving nodig van de wijze waarop de voorgenomen activiteit zal worden uitgevoerd. Verder is voor een planMER geen beschrijving vereist van het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA).

Er gelden 8 wettelijke eisen die hierna worden aangehaald. Voor elk van de vereisten is aangegeven op welke wijze daaraan is voldaan.

1. Een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd.

Het doel van de voorgenomen activiteit is beschreven in de paragrafen 1.2 en 1.3 van deze toelichting. In het kort komt het er op neer dat door rivierverruiming het bestaande beschermingsniveau tegen overstromingen in overeenstemming wordt gebracht met de nieuw vastgestelde normen en tegelijkertijd nieuwe natuur wordt ontwikkeld.

2. Een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven.

Om de herinrichting te kunnen realiseren moeten de uiterwaarden deels worden vergraven (1.2 miljoen m³). Daarbij wordt ook uiterwaardengrond (klasse 3 en 4) opgegraven.

In het bijgevoegde milieu-effectrapport 2006 zijn de milieu-effecten beschreven van de berging van deze uiterwaardengrond (klasse 3-4). De overige grond wordt deels verkocht (zand en klei), deels hergebruikt buiten de ADW, deels hergebruikt bij de natuurontwikkeling binnen de ADW en deels afgevoerd naar elders.

Voor de berging van klasse 3-4 baggerspecie zijn 3 alternatieve ontwikkeld:

1. Afvoeren klasse 3-4 baggerspecie naar een bestaand depot in de omgeving van de ADW.
2. Bergen klasse 3-4 baggerspecie binnen de ADW in de bestaande zandwininput.
3. Bergen door nieuwe zandwininput te graven voor de winning van klei en zand (omputten).

De voorgenomen activiteit voor de planMER is rivierverruiming en natuurontwikkeling. Daarvoor is in 2000 een Inrichtingsplan vastgesteld dat voor het bestemmingsplan als uitgangspunt is genomen. Alternatieve "inrichtingslocaties" zijn niet meer in beschouwing genomen. Het bijgevoegde milieu-effectrapport is toegespitst op de mogelijkheden voor het bergen van de bij de herinrichting vrijkomende uiterwaardengrond. Vanwege de onzekerheden in het bodemonderzoek is daarbij ook rekening gehouden met een "Worst case" scenario.

3. Een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven.

In paragraaf 1.4 van deze toelichting is een korte voorgeschiedenis van de planontwikkeling opgenomen. Hier volgt nog eens een overzicht.

- a) (oorspronkelijke) Inrichtingsplan 1996 (J.C. van der Perk, Afferdensche en Deestsche waarden, inrichtingsplan, Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling RIZA, Lelystad, oktober 2006).
- b) (herziene) Inrichtingsplan 1999 (Afferdensche en Deestsche Waarden, Inrichtingsplan 1999 (goedgekeurd 1999 en vastgesteld 2000)).
- c) Beheersvisie Afferdensche en Deestsche Waarden, 24 januari 2001, Ministerie Verkeer en Waterstaat, Directoraat-Generaal, Directie Oost-Nederland.
- d) Deltaplan Grote Rivieren.
- e) Nota Ruimte.
- f) PKB/MER Ruimte voor de rivier.
- g) MER actief bodembeheer Rijntakken.

4. Een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien die activiteit noch de alternatieven worden ondernomen.

De beschrijving van de bestaande toestand van het milieu is opgenomen in de paragrafen 6 t/m 16 van het bijgevoegde milieu-effectrapport 2006. In de Natuurtoets Afferdensche en Deestsche Waarden (interim-rapportage, Analyse archiefgegevens ten behoeve van de toetsing Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet) en in de toelichting van dit bestemmingsplan, hoofdstukken 4 en 5, is deze beschrijving nog aangevuld.

5. Een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven.

In de hoofdstukken 6 t/m 17 van het bijgevoegde milieu-effectrapport 2006 zijn de effecten van de bergingsactiviteiten en de effecten van de herinrichting in combinatie met de bergingsalternatieven beschreven en verantwoord.

6. Een vergelijking van de ingevolge het onderdeel hiervoor beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven.

In de hoofdstukken 6 t/m 17 van het bijgevoegde milieu-effectrapport 2006 zijn de effecten van de bergingsactiviteiten en de effecten van de herinrichting in combinatie met de bergingsalternatieven beschreven en verantwoord.

7. Een overzicht van de leemten in de onder de twee punten hiervoor bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens.

In hoofdstuk 19 van het bijgevoegde milieu-effectrapport 2006 zijn de leemten in kennis verantwoord.

8. Een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

In paragraaf 5.3 van de toelichting van dit bestemmingsplan is een samenvatting opgenomen van het bijgevoegde milieu-effectrapport 2006.

9.5 Procedure planMER

De planMER staat niet op zich zelf, maar is een hulpmiddel bij de besluitvorming van de overheid over het betreffende plan. De planMER-procedure is daarom steeds gekoppeld aan de planvoorbereiding en de procedure die daarvoor moet worden doorlopen.

De planMER-procedure bestaat uit zeven stappen:

1. Openbare kennisgeving (artikel 7.11c Wm);
2. Raadplegen bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen over reikwijdte en detailniveau van het op te stellen milieueffectrapport (planMER, artikel 7.11b Wm);
3. Opstellen milieueffectrapport (planMER; artikel 7.11a Wm);
4. PlanMER en ontwerpplan:
 - a. Terinzagelegging (artikel 7.26a Wm);
 - b. Inspraak (artikel 7.26a Wm);
 - c. Eventueel: raadplegen andere lidstaten (artikel 7.38 Wm);
 - d. Eventueel: toetsing Commissie m.e.r. (artikel 7.26b Wm).
5. Motiveren van de gevolgen van de planMER en de inspraak in het definitieve ontwerpplan (artikel 7.26d Wm);
6. Bekendmaking en mededeling van het plan (artikel 7.26^e Wm);
7. Evaluatie van de effecten na realisatie (artikel 7.39 Wm).

Stap 1: Openbare kennisgeving:

Het voornemen om een plan te gaan opstellen en hiervoor een planMER-procedure te doorlopen moet op een geschikte wijze openbaar worden aangekondigd. Hierbij dient te worden aangegeven hoe met de verdere planvoorbereiding wordt omgegaan:

- Welke stukken waar en wanneer ter inzage worden gelegd;
- Wie op welke wijze en binnen welke termijn de gelegenheid wordt geboden om zienswijzen naar voren te brengen;
- Of de Commissie m.e.r. of een andere (onafhankelijke) instantie in de gelegenheid wordt gesteld advies uit te brengen. Hierbij dient expliciet te worden aangegeven of de redenen voor een verplichte inzet van de

Commissie m.e.r. van toepassing zijn (zie onder stap 4d: Eventueel: toetsing Commissie m.e.r. (artikel 7.26d).

Doel van de openbare kennisgeving is uniformiteit in de toepassing van planMER en het bevorderen van een systematische aanpak door een georganiseerde start. Hoewel verdere, aanvullende stappen naast de in deze paragraaf beschreven stappen niet wettelijk verplicht zijn, zijn ze soms wel wenselijk. Het is dan ook vooral bedoeld als impuls om expliciet na te gaan of het nodig is om een meer open planvoorbereiding te initiëren.

Stap 2: Raadplegen bestuursorganen:

Na de bekendmaking dient eerst de reikwijdte en het detailniveau van het planMER te worden bepaald. Bestuursorganen die met de uitvoering van het plan te maken kunnen krijgen moeten hierover worden geraadpleegd. Deze tweede stap in de procedure mag volgens de wet overigens ook worden gecombineerd met de eerste stap, de openbare kennisgeving.

Stap 3: Opstellen milieueffectrapport (planMER):

Het planMER wordt opgesteld conform de bepaalde reikwijdte en het bepaalde detailniveau. Dit resulteert in een afzonderlijk rapport of volgens de Wet bij voorkeur in een herkenbaar onderdeel in de toelichting bij het betreffende ontwerpplan. Achtergrond van de voorkeur om het planMER op te nemen in het plan is het bereiken van een verdere versterking van de integratie van milieuoverwegingen in de planvoorbereiding.

Stap 4a tot en met d: planMER en ontwerpplan:

a/b. Het planMER en het ontwerpplan dienen gezamenlijk ter inzage te worden gelegd ten behoeve van inspraak.

c. Buurlanden dienen te worden geraadpleegd in het geval van grensoverschrijdende effecten. Het planMER en het ontwerpplan worden naar de betreffende autoriteiten opgestuurd voor het verkrijgen van zienswijzen. Het is raadzaam om bij de start van de procedure ook de kennisgeving te versturen en de betreffende autoriteiten ook te raadplegen over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER, maar dat is wettelijk niet verplicht.

d. Onafhankelijke toetsing van het planMER door Commissie voor de milieueffectrapportage (Commissie m.e.r.) is alleen verplicht voor de natuuraspecten van het planMER indien:

- het plan een kader schept voor projectMER-(beoordelings)plichtige activiteiten in de ecologische hoofdstructuur (EHS) en/of
- voor het plan een passende beoordeling nodig is.

Doel van de inzet van de Commissie m.e.r. is advisering over een juiste toepassing van de strenge beschermingsregimes die in deze gevallen van toepassing zijn en de volledigheid van de informatie die hiervoor is benodigd. Door de advisering van de Commissie m.e.r. te laten samenvallen met de ter inzage legging is geen extra proceduretijd benodigd. Indien gewenst kan er vrijwillig voor worden gekozen de Commissie m.e.r. ook al op een eerder moment in de planMER-procedure om advies te vragen.

Stap 5: Motiveren in het definitief ontwerpplan:

De betreffende overheidsinstantie is verplicht om in het uiteindelijke plan te motiveren hoe met de resultaten van het planMER, de inspraak en eventueel de zienswijzen van één of meerdere buurlanden en het advies van de Commissie m.e.r. is omgegaan.

Stap 6: Bekendmaking en mededeling van het plan:

Conform de betreffende planprocedure wordt het plan bekend gemaakt. De planMER-procedure voegt hier niks aan toe.

Stap 7: Evaluatie van de effecten na realisatie:

Het is verplicht om de daadwerkelijk optredende milieugevolgen van de uitvoering van het plan in kaart te brengen (monitoren) en te evalueren. In de Wet is deze verplichting niet opgenomen als procedurestap, maar omdat deze verplichting altijd volgt (ruim) na de bekendmaking van het plan kan dit als laatste stap van de planMER-procedure worden gezien.

In het planMER moet al worden aangegeven welke aspecten van het plan voor evaluatie in aanmerking komen. De evaluatie kan worden gezien als de 'spiegel' van het planMER. Daar waar in het planMER voorspellingen worden gedaan over de mogelijke milieugevolgen, worden deze bij de evaluatie empirisch gemeten.

Het kan ertoe leiden dat de planuitvoering bijstelling behoeft, nadat de werkelijke effecten in beeld zijn gebracht. De verantwoordelijkheid voor evaluatie ligt bij de overheidsinstantie die het betreffende plan heeft vastgesteld. Indien het eventueel op het plan volgende projectMER-plichtige besluit door een andere overheidsinstantie wordt genomen, gaat de planMERevaluatieverplichting echter over op deze overheidsinstantie en wordt gecombineerd met de evaluatieplicht die is gekoppeld aan de vergunningverlening.